

1. EVOLUCIÓ DEL MERCAT DE TREBALL

1.1. REFERÈNCIES AL MARC NORMATIU I INICIATIVES PÚBLIQUES

La valoració intermèdia que es va fer l'any 2005 de l'Estratègia europea per a l'ocupació (EEO) no va tenir un balanç positiu, fet que va comportar el seu redimensionament i simplificació.

La transposició de l'EEO a Espanya ha suposat l'assumpció per part del Govern espanyol del Programa Nacional de Reformes (PNR) com a referència fonamental de la política econòmica del Govern per als anys 2005-2010. En l'elaboració del PNR s'ha incrementat la participació de les comunitats autònomes, dels agents socials i econòmics, així com dels representants del Congrés i el Senat. També destaca una més gran concreció dels objectius i un avenç en els mecanismes de seguiment.

Pel que fa a Catalunya, el Pla d'Ocupació de Catalunya 2007-2013 ha tingut en compte a l'hora de definir les seves línies estratègiques, les prioritats establertes per l'EEO revisada, així com les del PNR. L'aprovació del Pla suposa el compliment de la mesura 64 de l'Acord Estratègic per a la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat de l'economia catalana.

Alguns dels reptes pendents de l'Estratègia a Espanya i Catalunya en els àmbits de l'ocupació i la formació són els següents: reforçar la projecció medià-

La transposició de l'EEO a Espanya ha suposat l'assumpció per part del Govern espanyol del Programa Nacional de Reformes

El Pla d'Ocupació de Catalunya 2007-2013 incorpora les prioritats de l'EEO revisada i del PNR.

tica i política de l'EEOO; reduir la taxa de temporalitat laboral fins al 21%; reduir al 20% el nombre d'accidents per cada 100.000 treballadors; assolir que el 15% de la població activa faci formació; aconseguir que el 80% dels joves entre 20 i 24 anys assoleixin la formació secundària postobligatòria; i, finalment, reduir al 10% la taxa d'abandonament escolar.

1.1.1. Àmbit comunitari

Comunicació de la Comissió al Consell Europeu de primavera de l'any 2006. Ha arribat l'hora d'accelerar. La nova associació per al creixement i l'ocupació.¹

L'Informe de la Comissió al Consell de primavera de 2006 fa una anàlisi dels 25 programes nacionals de reformes presentats pels estats membres l'octubre de 2005, i assenyalava els punts forts d'alguns d'aquests programes per tal de fomentar l'intercanvi de bones pràctiques. Així mateix, evidència una sèrie d'àmbits en els que existeixen punts febles i proposa accions concretes a nivell nacional i comunitari. En aquest sentit, i en l'àmbit de l'ocupació, s'assenyalen els següents àmbits d'acció prioritaris:

- Invertir en educació i en investigació i innovació. L'entorn ha de ser l'adequat per a que la investigació es tradueixi en innovació i s'estimuli el creixement.
- Fomentar l'esperit empresarial i facilitar l'activitat de les empreses, a través de la reducció dels tràmits administratius per tal de contribuir al desenvolupament de les pimes, així com facilitar l'accés al finançament necessari.
- Atès el procés d'envelliment de la població, la societat europea ha d'estar preparada per a que més persones treballin, que treballin més hores i d'una manera en que s'aprofiti al màxim el seu talent. Amb aquesta finalitat, es fan necessàries polítiques d'ocupació que ajudin a les persones a trobar ocupació en cada fase de la seva vida i que eliminin els obstacles pels qui desitgin treballar.

L'Informe de la Comissió al Consell de primavera de 2006 analitza els 25 programes nacionals de reforma

Paral·lelament a la plena realització dels programes nacionals, la Comissió assenyalava que, a nivell comunitari, s'ha de centrar l'atenció en les següents mesures fonamentals:

- El Consell Europeu s'ha de comprometre a dur a terme una sèrie d'accions en l'àmbit de la despesa en investigació i educació, faci-

¹ COM (2006) 30 final, de 25.01.2006

tar l'inici de l'activitat de les empreses, així com la seva administració i ajudar als desocupats en la recerca d'ocupació.

- Aconseguir un consens nacional real en el marc dels programes, a través d'una estratègia de comunicació que abasti tots els interessats nacionals, regionals i locals, així com als interlocutors socials, que han de desenvolupar un paper específic.

Directiva 2006/54/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de juliol de 2006, relativa a l'aplicació del principi d'igualtat d'oportunitats i igualtat de tracte entre homes i dones en matèria d'ocupació²

Aquesta Directiva té per objecte garantir l'aplicació del principi d'igualtat d'oportunitats i igualtat de tracte entre homes i dones pel que fa a l'ocupació i estableix que el principi d'igualtat es focalitza en: l'accés a l'ocupació, inclosa la formació, i a la formació professional; les condicions de treball, inclosa la retribució; i els règims professionals de seguretat social.

Tanmateix, defineix el concepte discriminació, tenint en compte que aquest inclou l'assetjament i l'assetjament sexual, la discriminació per raó de sexe i el tracte menys favorable a una dona en relació a l'embaràs o el permís per maternitat.

Decisió del Consell de 18 de juliol de 2006 relativa a les Directrius per a les polítiques d'ocupació dels Estats membres³

Aquesta Decisió estableix que les Directrius per a les polítiques d'ocupació dels Estats membres es mantindran l'any 2006, atès que les Directrius per a l'ocupació i les Orientacions generals de política econòmica només han de ser objecte d'una revisió completa cada tres anys limitant-se a la seva actualització durant els anys intermedis del període triennal, el qual finalitza l'any 2008.

Comunicació de la Comissió al Consell europeu de primavera *execució de l'Estratègia de Lisboa renovada pel creixement i l'ocupació. "Un any de resultats"*.⁴

Aquesta comunicació té dues parts. A la primera es fa un balanç de l'Estratègia de Lisboa renovada. La segona part analitza els progressos de ca-

La Directiva 2006/54/CE té per objecte l'aplicació del principi d'igualtat d'oportunitats i igualtat de tracte entre homes i dones en l'àmbit de l'ocupació

La Comunicació de la Comissió al Consell europeu de primavera fa un balanç de l'EEO i analitza els progressos dels estats membres.

² DOUE L 204, de 26.07.06

³ DOUE L204, de 26.07.06

⁴ COM (2006) 816 final, de 12.12.2006

dascun dels estats membres. Pel que fa al balanç de l'estratègia a Espanya es comentarà en l'apartat dedicat a la normativa estatal.

L'Estratègia ha guanyat protagonisme en els debats polítics nacionals, i és més coneguda per la ciutadania europea. El balanç en matèria d'ocupació conclou que hi ha un creixement sostingut de les taxes d'ocupació, ja que s'incorporen al mercat de treball més dones i persones d'edat avançada. Per contra, incideix en que s'han d'incrementar els esforços per aconseguir que els joves, quan acaben la formació, tinguin en un termini de sis mesos una oferta d'ocupació o de formació, o bé accedeixen al servei orientació.

Es posa de manifest que és necessari un més gran compromís amb el Pacte per a la igualtat de gènere. Igualment, s'ha de continuar avançant per a que determinats col·lectius, com ara joves, gent gran i immigrants, assoleixin unes taxes d'atur inferiors. Cal continuar avançant en la "flexiseguretat", que es configura com un eix de treball de la comissió per a l'any 2007, amb el consens dels interlocutors socials. Així mateix, és necessari avançar en la potenciació de l'esperit emprenedor.

El balanç comunitari fixa que per al 2007 els estats membres hauran de: garantir que els joves que acaben la formació tinguin abans de sis mesos una ocupació, accedeixin a un servei d'orientació o a formació addicional; incrementar els serveis de guarderies; proporcionar incentius específics per perllongar la vida laboral, així com augmentar la participació en cursos de formació dels treballadors més grans de 45 anys.

Informe de la Comissió sobre relacions laborals a Europa 2006.⁵

La Comissió europea presenta bianualment un informe que analitza les principals tendències de les relacions laborals a Europa.

L'informe del 2006 posa de manifest que l'estructuració i representativitat dels agents socials varia molt entre els estats membres atès que cada estat té unes realitats històriques i socioeconòmiques diferents.

La representativitat sindical varia substancialment segons el sexe, l'edat i el sector. En general, s'observa una més gran presència dels homes, de la gent més gran i dels treballadors públics. D'altra banda, s'aprecia la introducció de canvis organitzatius per part dels sindicats.

D'acord amb l'Informe, es detecten les següents tendències en la relació entre la llei i els convenis col·lectius: la descentralització de la negociació a l'àmbit

Informe de la Comissió sobre relacions laborals a Europa 2006.

⁵ Comissió Europea, Direcció general d'ocupació, afers socials i igualtat d'oportunitats, juny de 2006.

de l'empresa; canvis com a conseqüència de la reestructuració de les empreses; noves formes de negociació destinades a treballadors temporals; assimilació del tractament dels treballadors temporals respecte dels treballadors fixes; i utilització de la negociació col·lectiva com un mitjà per a detectar necessitats socials i traduir-les en drets socials.

Finalment, es detecten una sèrie de reptes de les organitzacions empresarials i de la representativitat sindical. Pel que fa a les primeres, els reptes són els següents: la representació de les PIME; la descentralització de la negociació col·lectiva; les pressions de modernització; l'economia de recursos; i el reforçament de la capacitat emprenedora a la societat.

Els reptes principals de la representació sindical són: el rol dels representants en les empreses petites; la cobertura dels representants en algunes branques del sector serveis; la subrepresentació de les dones; millorar la cobertura dels representants dels treballadors en algunes classes d'ocupació; que els empresaris vegin a la representació dels treballadors com un element valuós i eficaç per a la presa de decisions; i la integració de la representació laboral en el model de recursos humans de l'empresa.

El Parlament Europeu ha aprovat un **informe sobre les reestructuracions i l'ocupació**⁶ amb la finalitat d'introduir aquesta qüestió en l'agenda de la UE. L'opinió dels parlamentaris europeus gira entorn de quatre grans eixos: en primer lloc, sobre la necessitat de destinar recursos financers tant als Fons Estructurals com a la creació d'un Fons d'ajustament del creixement, per tal de respondre a les crisis imprevistes, a les repercussions regionals o sectorials i als efectes en l'ocupació i el medi ambient.

El Parlament Europeu ha aprovat un informe sobre les reestructuracions i l'ocupació

En segon lloc, posa especial èmfasi en el necessari reforçament del paper dels interlocutors socials, per tal que puguin anticipar-se, i si és possible preveure, les reestructuracions empresarials mitjançant la consolidació i millora dels mecanismes d'informació i consulta dels treballadors.

En tercer lloc, el Parlament Europeu defensa l'especial consideració que han de ser objecte els treballadors, com a primeres víctimes de les reestructuracions. Aquesta atenció implica la concessió d'ajudes econòmiques i l'oferta de formació permanent, per tal de fer front als canvis. En quart i darrer lloc, s'emfasitza la necessitat de disposar d'eines d'anàlisi pertinents per tal de tenir un coneixement real d'aquests fenòmens.

⁶ FINAL A6-0031/2006

Llibre Verd de la Comissió Europea: “modernitzar el dret laboral per afrontar els reptes del segle XXI”.⁷

En l'actualitat, és àmpliament reconeguda la necessitat de modernitzar els mercats laborals europeus per adaptar-los als canvis en els que estan immersos. El concepte de “flexigüretat” és un dels mètodes que es valoren com a més adequats per aconseguir-ho, i s'ha convertit en un dels principals eixos de treball de la Comissió per al 2007.

El Llibre Verd de la Comissió situa com un repte l'equilibri entre flexibilitat i següretat.

El Llibre Verd de la Comissió situa com un repte dels mercats de treball europeus l'assoliment de l'equilibri entre flexibilitat i següretat. La següretat entesa, no com una següretat en el lloc de treball, sinó com una següretat que proporciona el sistema per ajudar al treballador a fer front als canvis, per així tenir següretat en l'ocupació. En aquest sentit, es fa necessària la modernització del sistema de protecció social i la instauració d'estratègies coherents d'aprenentatge permanent. D'altra banda, quan es fa referència a la flexibilitat, aquesta s'entén, no com una flexibilització dels requisits de l'acomiadament, sinó com una flexibilitat en el marc intern de l'empresa. Els aspectes tractats al Llibre Verd s'incorporen a l'Acord Interconfederal per a la Negociació Col·lectiva (ANC 2007).⁸

1.1.2. Àmbit normatiu estatal

En matèria de relacions laborals, **es prorroga per a l'any 2006⁹, l'Acord interconfederal per a la negociació col·lectiva 2005 (ANC 2005)¹⁰**. El text de la pròrroga ha estat subscrit el dia 26 de gener del 2006 per la CEOE, la CEPYME, CCOO i UGT. Per tant, seran d'aplicació a la negociació col·lectiva de l'any 2006 els criteris, orientacions i recomanacions de l'ANC 2005.

Es prorroga per a l'any 2006 l'Acord interconfederal per a la negociació col·lectiva 2005.

⁷ COM (2006) 708 final, de 22.11.2006

⁸ Signat per les organitzacions sindicals i empresarials CCOO, UGT, CEOE i CEPYME el 6 de febrer del 2007, publicat al BOE núm. 48, de 24.02.2007.

⁹ Resolució de 31 de gener del 2006, de la Direcció general de treball, per la que es disposa la inscripció en el registre i publicació de la pròrroga, per a l'any 2006, de l'Acord Interconfederal per a la negociació col·lectiva 2005 (BOE núm. 35, de 10.02.2006).

¹⁰ Per un resum del contingut de l'ANC 2005, vegeu *Memòria socioeconòmica i laboral de Catalunya 2005*, p. 226.

En l'àmbit de les administracions públiques cal destacar la **Llei 21/2006, de 20 de juny, per la qual es modifica la Llei 9/1987, de 12 de juny, d'òrgans de representació, determinació de les condicions de treball i participació del personal al servei de les administracions públiques**¹¹. En ella es regula la creació d'una Mesa general de negociació de les administracions públiques. En ella les administracions públiques seran representades de forma unitària, atès que tot i estar presidida per l'Administració General de l'Estat tindrà representants de les comunitats autònomes, de la Federació espanyola de municipis i províncies en funció de les matèries a negociar. La representació de les organitzacions sindicals es distribuirà en funció dels resultats obtinguts a les eleccions als òrgans de representació del personal, delegats de personal, juntes de personal i comitès d'empresa, en el conjunt de les administracions públiques.

Llei 21/2006, per la qual es modifica la Llei 9/1987, regula la creació d'una Mesa general de negociació de les administracions públiques..

Igualment, per a la negociació de les matèries i condicions de treball comunes al personal funcionari, estatutari i laboral de cada Administració pública, es regula la constitució en l'Administració General de l'Estat, i en cadascuna de les comunitats autònomes i entitats locals, d'una Mesa General de Negociació. En aquest cas la representació sindical seguirà els criteris esmentats però tenint en consideració en cada cas els resultats obtinguts en les eleccions als òrgans de representació del personal funcionari, del personal estatutari i del personal laboral del corresponent àmbit de representació, a més d'estar presents les organitzacions sindicals que formin part de la Mesa General de Negociació de les Administracions públiques sempre que hagin obtingut el 10% dels representants a personal funcionari o laboral en l'àmbit corresponent de la Mesa que es tracti.

La Llei també estableix que, previ acord amb les organitzacions sindicals, els òrgans de govern de les administracions públiques poden modificar o establir Juntes de Personal en determinats àmbits que així ho requereixin per les seves especials característiques.

Així mateix es regula que estaran presents a les Meses sectorials, a més de a les organitzacions sindicals més representatives a nivell estatal i les de comunitat autònoma, els sindicats que hagin obtingut al corresponent sector el 10% o més dels representants en les eleccions per a delegats i Juntes de personal.

¹¹ BOE, núm. 147, de 21.06.2006

D'altra banda, cal tenir present la **Llei 32/2006¹², de regulació de la subcontractació en el sector de la construcció**, que és la primera norma que aborda el règim jurídic de la subcontractació. Per tant, podria qualificar-se d'històrica, malgrat el seu caràcter parcial (prevenció de riscos laborals) i sectorial (sector de la construcció). La llei es centra en la prevenció de riscos laborals en els contextos de la descentralització productiva. En aquest sentit, una de les novetats de la llei és l'establiment d'uns límits objectius a l'encadenament de subcontractes.

Llei 32/2006, de regulació de la subcontractació en el sector de la construcció.

Programa nacional de reformes d'Espanya: Informe anual de progrés 2006.¹³

L'informe suposa la primera actualització i seguiment del Programa Nacional de Reformes (PNR), amb la col·laboració de les comunitats autònomes i el consens dels agents socials.

Programa nacional de reformes d'Espanya: Informe anual de progrés 2006.

Pel que fa al balanç de les mesures en matèria d'ocupació, l'informe destaca l'Acord per a la millora del creixement i l'ocupació amb l'objectiu principal de reduir la temporalitat i incrementar la protecció dels treballadors en atur, mitjançant la potenciació de les polítiques actives d'ocupació, la modernització dels serveis públics d'ocupació i la millora de la cobertura d'atur per a alguns col·lectius.

Cal assenyalar també, per la seva relació indirecta en l'increment de la quantitat i la qualitat de l'ocupació, la importància que dona l'informe a treballar en l'elaboració del Projecte de Llei d'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència. D'acord amb les previsions del Llibre Blanc de la dependència, el Sistema nacional d'atenció a la dependència suposarà la creació l'any 2015 de prop de 300.000 llocs de treball, i requerirà la qualificació dels treballadors del sector.

Igualment, l'informe destaca les mesures laborals contingudes en el Projecte de Llei d'igualtat entre homes i dones, assolides a partir de l'acord amb les principals organitzacions sindicals. Les mesures més significatives són: el deure de negociar plans d'igualtat en les empreses de més de 250 treballadors; la possibilitat que la negociació col·lectiva estableixi mesures d'acció positiva per afavorir l'accés de les dones a l'ocupació, així com l'eliminació de situacions de discriminació en les seves relacions laborals; mesures destinades a afavorir la conciliació entre la vida laboral i personal.

¹² BOE núm. 250, de 19.10.2006

¹³ Presentat davant la Comissió Europea l'octubre del 2006.

L'informe efectua el seguiment de la situació de l'estat espanyol en els 14 indicadors estructurals de la comissió europea. En l'àmbit de l'ocupació, la situació d'Espanya l'any 2005 és la següent: la taxa d'ocupació dels 15 als 64 (el 63,3%) es troba al voltant dels set punts per sota de la previsió de la comissió per al 2010: el 70%; la taxa d'ocupació dels 55 als 64 anys (43,1%) es situa per sota de la previsió del 2010: el 50%; el percentatge de joves de 20 a 24 anys amb educació secundària superior és del 61,1%, mentre que la previsió de l'Estratègia és del 85% (rebaixada al 80% per Espanya pel PNR degut als mals resultats de l'Estat en aquest àmbit).

Pel que fa al balanç de l'EEO a Espanya efectuat per la Comissió europea¹⁴, s'identifiquen les següents punts forts del procés de reforma a Espanya en matèria d'ocupació: la inclusió de l'empresa en els plans d'estudi nacionals de tots els nivells educatius i un avenç satisfactori d'objectius quantificats, en particular, pel que fa referència a l'ocupació femenina.

D'altra banda, la Comissió recomana a Espanya la modernització de la legislació en matèria de protecció de l'ocupació, en particular amb la finalitat de millorar l'equilibri entre seguretat i flexibilitat en el mercat de treball per fer front a la segmentació i augmentar l'interès pel treball a temps parcial. Així mateix, es recomana a Espanya que garanteixi la realització efectiva de les reformes en matèria d'educació per reduir l'abandonament escolar i per integrar els sistemes de formació.

Llei 43/2006, de 29 de desembre, sobre millora del creixement i l'ocupació.¹⁵

L'objectiu principal de la llei és la reducció de la temporalitat. Les principals mesures que es preveuen poden classificar-se en tres àmbits:

- Mesures per a impulsar la contractació indefinida i la conversió de la contractació temporal en indefinida: s'obre la possibilitat de transformar els contractes temporals celebrats abans del dia 31 de desembre de 2007 en contractes de foment de la contractació indefinida.

S'incorpora un nou programa de bonificacions que inclou nous col·lectius de dones la contractació de les quals s'incentiva,

L'objectiu principal de la Llei 43/2006, sobre millora del creixement i l'ocupació té com a objectiu principal la reducció de la temporalitat.

¹⁴ Comunicació de la Comissió al Consell europeu de primavera: "execució de l'Estratègia de Lisboa renovada per al creixement i l'ocupació. Un any de resultats". COM (2006) 816 final, de 12.12.2006.

¹⁵ BOE núm. 312, de 30.12.2006.

s'incorpora la bonificació de la contractació indefinida als homes aturats entre 16 i 30 anys, fins ara exclosos. El nou sistema substitueix la bonificació proporcional de les quotes de la Seguretat Social (que beneficia més als treballadors amb salaris alts) per mòduls fixos d'ajuda mensual, diferents en funció dels col·lectius. Així mateix, la llei inclou un Pla extraordinari de conversió de contractes temporals en indefinits, a través del manteniment temporal de la bonificació només per a les conversions fetes abans del 31 de gener del 2007.

Finalment, es redueix la cotització empresarial per atur en els contractes indefinits, així com la cotització empresarial al Fons de garantia salarial.

- Mesures per a millorar la utilització de la contractació temporal: s'introdueix un límit màxim en l'encadenament de contractes temporals; s'estableix una major transparència i coordinació en el control de la subcontractació d'obres i serveis i de la cessió il·legal de treballadors.
- Mesures per potenciar els serveis públics d'ocupació i per a millorar la situació dels treballadors davant la manca d'ocupació: es preveu un Pla global de modernització del Servei públic d'ocupació estatal, així com una millora en les prestacions per desocupació de determinats col·lectius de treballadors.

1.1.3. Àmbit normatiu autonòmic

Al llarg de l'any 2006, i en el marc de les mesures previstes en l'**Acord estratègic per a la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat de l'economia catalana**¹⁶ en matèria d'ocupació, s'han dut a terme les accions següents: s'ha aprovat el Pla general d'ocupació de Catalunya (mesura 64 de l'Acord); el SOC, amb la voluntat d'avançar cap a un model descentralitzat d'actuació, ha constituït dos consorcis com a experiència pilot, amb un funcionament desigual (mesura 65); s'ha impulsat el Servei d'intermediació laboral en origen (SILO), a través de la creació de les oficines de Polònia i Tànger (mesura 70).

Al llarg del 2006 s'han dut a terme una sèrie d'accions en el marc de les mesures previstes a l'Acord estratègic

¹⁶ Signat el 16 de febrer del 2005 pel Govern de la Generalitat i les organitzacions Foment del Treball, PIMEC, FEPIME, CCOO de Catalunya i UGT de Catalunya.

En compliment de la mesura 64 de l'Acord, el 5 de setembre de 2006 s'aprova pel Govern de la Generalitat el **Pla d'ocupació de Catalunya 2007-2013**.¹⁷ El Pla, a l'hora de definir les seves línies estratègiques, ha tingut en compte les prioritats establertes per l'EEO revisada, així com les prioritats del PNR. L'Estratègia catalana per l'ocupació (ECO) recull tots els reptes que Catalunya s'ha de plantejar per millorar l'ocupació. Es plantegen dues prioritats bàsiques: l'ocupació de qualitat i l'increment de les persones actives.

Pla d'ocupació de Catalunya 2007-2013.

L'ECO té tres línies estratègiques: l'increment del nombre d'efectius en el mercat de treball; l'encaix de l'oferta i la demanda de treball i la millora de la qualitat de l'ocupació. En el marc de les línies estratègiques s'estableixen una sèrie de mesures: la modernització del Sistema d'ocupació de Catalunya; la qualificació; el foment de l'activitat emprenedora i la igualtat.

Llei 8/2006, de mesures de conciliació de la vida personal, familiar i laboral del personal al servei de les administracions públiques.

D'altra banda, el Parlament de Catalunya amb la intenció de conciliar la vida laboral i familiar ha aprovat la **Llei 8/2006¹⁸, de 5 de juliol, de mesures de conciliació de la vida personal, familiar i laboral del personal al servei de les administracions públiques a Catalunya**. Aquesta Llei sorgeix de la necessitat de sistematitzar de forma global les mesures en matèria de conciliació laboral, personal i familiar per al personal al servei de les administracions públiques per facilitar la seva aplicació i la seva interpretació. A més, es pretén crear un sistema que permeti una major implicació del personal en les mesures de conciliació sense menyscar en la prestació dels serveis.

La Llei impulsa un canvi de perspectiva en la conciliació i estableix un sistema pel qual els membres d'un mateix nucli familiar poden gaudir d'una manera alternativa o compartida de les excedències, els permisos, les llicències i les reduccions de jornada com a finalitat la conciliació, de manera que es puguin compartir les responsabilitats i necessitats entre els dos membres.

La incorporació del permís de paternitat de quatre setmanes, que comença un cop hagi acabat el permís de maternitat, i la incorporació a la legislació catalana de les mesures en matèria de violència contra les dones, regulada a la legislació estatal, constitueixen les novetats més destacables.

Si bé no té caràcter normatiu, l'any 2006 a Catalunya cal destacar que en l'àmbit de l'aplicació de Llei 43/2006, de 29 de desembre, sobre millora del creixement i l'ocupació aprovada per l'Estat que inclou el Pla extraordinari de conversió de contractes temporals en indefinits, en el mes d'agost s'ha en-

¹⁷ Aprovat pel Govern de la Generalitat el dia 5 de setembre del 2006.

¹⁸ DOGC, núm. 4675, de 13.07.2006

gegat una **campanya de promoció de l'ocupació estable** entre més de 29.000 empreses catalanes que presenten una alta temporalitat. Aquesta campanya afecta concretament a 29.047 empreses de totes les demarcacions que sumen en el seu conjunt 408.125 treballadores i treballadors amb contracte eventual o per obra i servei. Aquestes empreses de més de sis treballadors pertanyen principalment als sectors de la construcció, el comerç i l'hoteleria i mostren una taxa de temporalitat més alta que la del seu sector econòmic, la d'empreses de la mateixa dimensió o del mateix territori.

La campanya promou, mitjançant la informació, la reducció de la temporalitat, atès que es considera que en alguns ocasions l'ús de determinades modalitats contractuals de forma errònia respon a un deficient coneixement de quins són els casos aplicables en cada moment. Per tant, el Departament de Treball trameta una carta a les esmentades empreses on s'adjunta un fulletó informatiu que explica en detall en quin cas són aplicables en dues de les tres modalitats de contractació temporals existents: el contracte per obra o servei determinat i el contracte eventual per circumstàncies de la producció, perquè són els que més s'utilitzen equivocadament.

Igualment, l'opuscle enviat a les empreses detalla les bonificacions per a les conversions en indefinits dels contractes temporals dels seus treballadors i treballadores i de forma especial les que preveu el Pla extraordinari del 2006 impulsat per l'Estat. També es convida als empresaris a informar al Departament de les conversions que realitzin fins al final del 2006, per poder fer un seguiment de l'aprofitament del Pla.

1.2. INACTIVITAT, ACTIVITAT, OCUPACIÓ I ATUR A CATALUNYA

Les dades estadístiques –mitjanes anuals– proporcionades per l'Enquesta de població activa (EPA) mostren la realitat del mercat de treball català l'any 2006. Les dades s'analitzen a nivell provincial i autonòmic. Així mateix, s'incideix en les variacions dels indicadors d'anàlisi en relació a l'any 2005.

1.2.1. Inactivitat

La *taxa d'inactivitat*, és a dir la proporció de persones que ni treballen ni busquen feina sobre el total de persones de 16 anys i més, s'ha reduït a Catalunya en quasi bé dos punts percentuals en els darrers quatre anys. Destaca el descens de la inactivitat de les dones en més de tres punts percentuals. La ta-

La taxa d'inactivitat a Catalunya s'ha reduït en quasi bé dos punts percentuals en els darrers quatre anys.

xa d'inactivitat femenina (47,5%) continua però sent més elevada que la masculina (27,8%) l'any 2006 a Catalunya en gairebé 20 punts percentuals.

Tot i que es constata el descens de la inactivitat femenina al llarg dels darrers quatre anys, a la taula següent s'observa que l'any 2006 la inactivitat de les dones és superior a la masculina en tots els grups d'edat. Les taxes més elevades es concentren en les franges d'edat més avançades –la causa d'inactivitat més freqüent és la jubilació–, tot i que també s'observa una taxa elevada en el grup d'edat més jove. Aquestes elevades taxes d'inactivitat entre els joves es podria considerar que responen al fet que les persones d'aquesta edat encara estan estudiant.

La inactivitat de les dones és superior a la masculina en tots els grups d'edat.

La diferència més important entre homes i dones es concentra en el grup d'edat de 55 a 64 anys, tot i que també destaca la diferència de quasi deu punts percentuals en el cas del col·lectiu entre 16 i 24 anys.

TAULA 96. TAXA D'INACTIVITAT PER GRUPS D'EDAT I SEXE. CATALUNYA 2006

Unitats: percentatges

	Homes	Dones	Total
De 16 a 24 anys	38,2	46,3	42,1
De 25 a 54 anys	5,6	22,9	14,1
De 55 a 64 anys	29,7	63,1	46,8
De 65 anys i més	95,5	98,6	97,3
Total	27,9	47,5	37,8

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT

Atenent a la inactivitat segons *la causa*, s'observa que la causa més freqüent d'inactivitat és la jubilació (36,2%), seguida de les feines de la llar (29,6%). Per sexes, destaca que el 94,8% de les persones que han al·legat com a causa d'inactivitat les feines de la llar són dones. Així mateix, s'observa una diferència important entre sexes quan la causa d'inactivitat és la jubilació (el 62,0% són homes front al 38,1% de les dones), fet que probablement s'explica perquè són generacions en que la majoria de dones no treballava o bé treballava sense cotitzar.

La causa més freqüent d'inactivitat és la jubilació, seguida de les feines de la llar.

TAULA 97. POBLACIÓ INACTIVA (16 ANYS I MÉS) PER SITUACIÓ D'INACTIVITAT I SEXE. CATALUNYA 2006

Unitats: percentatges

	Homes	Dones	Total
Estudiants	47,1	52,8	12,7
Jubilats	62,0	38,1	36,2
Feines llar	5,3	94,8	29,6
Incapacitat permanent	51,8	48,2	5,7
Pensions no jubilació	50,6	49,4	13,0
Altres	64,1	35,9	2,9

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

La categoria "Altres" inclou els inactius que no mencionen cap situació d'inactivitat i declaren estar cercant ocupació o treballant.

L'heterogeneïtat de la població inactiva és un important repte per a les polítiques d'ocupació. Dins d'aquesta heterogeneïtat s'amaguen moltes causes, tant de tipus personal i familiar, com de la pròpia estructura del mercat de treball. Així mateix, existeix una reserva de treballadors potencials desanimats, fet que es dedueix de que un percentatge important de la població inactiva es declara disposada a treballar.

L'heterogeneïtat de la població inactiva és un repte per a les polítiques d'ocupació.

1.2.2. Activitat

La població activa a Catalunya l'any 2006 és de 3.660.300 persones, 123.200 persones més que l'any anterior, que en termes relatius suposa un increment del 3,5%, superior a l'assolit l'any 2005. Cal assenyalar que aquest creixement representa un increment en termes de població ocupada (127.600 persones més), ja que la població desocupada ha descendit respecte al període anterior.

La població activa a Catalunya l'any 2006 s'incrementa el 3,5% respecte l'any anterior.

Per províncies, és a Tarragona on més augmenta l'activitat l'any 2006 (el 5,4%), per sobre de la mitjana catalana, sent l'increment de l'activitat femenina en aquesta província (el 6,9%) el que hi contribueix més. A la resta de províncies s'observen augments per sota de la mitjana catalana.

Per sexes, els homes suposen el 57% de les persones actives l'any 2006 a Catalunya, si bé l'activitat s'ha incrementat més en les dones que en els homes en termes interanuals. Per *franges d'edat*, són les edats més avançades les que més incrementen el nombre d'actius el 2006, sobretot els homes. Per contra, l'activitat ha decrescut en el grup d'edat de 20 a 24 anys en ambdós sexes, encara que aquesta disminució ha estat superior en les dones que en els homes. Destaca l'important increment en termes interanuals de l'activitat femenina en la franja d'edat entre els 16 i els 19 anys (el 20,2%). Aquest fet indica que l'any 2006 un percentatge elevat de noies no ha continuat amb els estudis i, principalment, ha trobat una ocupació (l'any 2006 hi ha 5.500 noies ocupades més d'aquesta franja d'edat, el 22,9% més en termes relatius) o estan buscant feina (l'any 2006 es comptabilitzen 1.500 noies aturades més, el 14,1% més en termes relatius).

Destaca l'important increment de l'activitat femenina en la franja d'edat entre els 16 i els 19 anys.

Els actius a Catalunya representen el 17% dels actius a Espanya l'any 2006. El pes de Catalunya en els actius totals de l'Estat és més elevat en les persones de més de 55 anys, sobretot en el cas de les dones.

TAULA 98. POBLACIÓ ACTIVA (16 ANYS I MÉS) PER GRUPS D'EDAT I SEXE. CATALUNYA 2006

Unitats: població activa en milers i variació relativa i participació de Catalunya a Espanya en percentatge.

	CATALUNYA		
	2006	Variació 05-06	
		Absoluta	Relativa
TOTAL	3.660,3	123,2	3,5
De 16 a 19	89,1	1,1	1,3
De 20 a 24	311,2	-10,5	-3,3
De 25 a 54	2.817,8	103,0	3,8
55 i més	442,2	29,7	7,2
HOMES	2.087,3	56,1	2,8
De 16 a 19	47,5	-6,0	-11,2
De 20 a 24	172,2	-3,6	-2,0
De 25 a 54	1.581,7	44,3	2,9
55 i més	286,1	21,5	8,1
DONES	1.573,0	67,2	4,5
De 16 a 19	41,6	7,0	20,2
De 20 a 24	139,1	-6,8	-4,7
De 25 a 54	1.236,0	58,5	5,0
55 i més	156,2	8,3	5,6

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT.

La taxa d'activitat a Catalunya s'ha situat en el 62,2% l'any 2006, front al 61,3% de l'any anterior. Tal i com s'observa en el gràfic següent, la taxa d'activitat és superior en els homes (72,2%) que en les dones (52,5%) en tots els grups d'edat. En el grup d'edat entre els 20 i els 24 anys l'activitat ha disminuït en un punt percentual en termes interanuals.

La taxa d'activitat a Catalunya l'any 2006 és del 62,2%, front al 61,3% de l'any anterior.

1.2.3. Ocupació

L'any 2006 l'ocupació augmenta a Catalunya en 127.600 persones, que suposa un increment en termes interanuals del 3,8%, inferior al registrat l'any 2005 (el 5,9%). La mitjana anual d'ocupats a Catalunya és de 3.418.700. Els ocupats a Catalunya representen el 17,3 del total de l'Estat.

L'any 2006 l'ocupació augmenta a Catalunya en 127.600 persones.

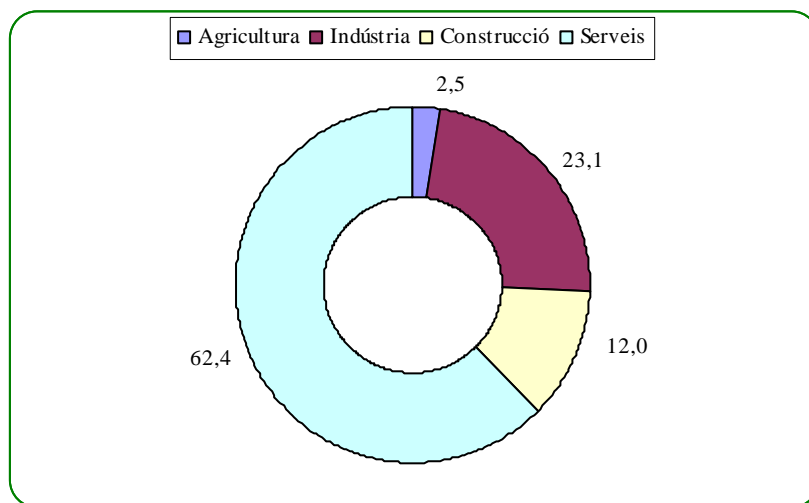
L'evolució de l'ocupació per sectors econòmics a Catalunya l'any 2006 segueix la tendència dels anys anteriors, i es concentra en el sector serveis, que representa el 62,4% de l'ocupació. Aquest sector però, perd pes en relació al total respecte l'any 2005, en que suposava el 63,2% de l'ocupació. La construcció representa l'any 2006 el 12,0% de l'ocupació, un punt per sobre respecte el 2005. La indústria experimenta un debíl creixement de l'ocupació el 2006 (el 0,6%). L'any 2005 disminuïa l'ocupació en aquest sector el 0,5%.

L'ocupació es concentra en el sector serveis.

A partir de l'any 2000 i, sobretot des dels processos de deslocalització, s'observa un menor avenç de l'ocupació a la indústria a Catalunya que a Espanya, sobretot a la indústria tèxtil i de la confecció, que són sectors amb un pes important en la indústria catalana.

GRÀFIC 62. POBLACIÓ OCUPADA (16 ANYS I MÉS) PER SECTORS ECONÒMICS. CATALUNYA 2006

Unitats: percentatges.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT.

Per sexes, a Catalunya s'observa l'any 2006 una desacceleració en l'ocupació en ambdós col·lectius. Així, el nombre de dones ocupades a Catalunya s'incrementa en el 4,6% (7% el 2005) per sobre del 3,4% registrat entre els homes (5,2% el 2005). Pel que fa als grups d'edat, l'any 2006 s'observa un millor comportament relatiu dels treballadors de més edat. L'ocupació creix el 7,9% entre els treballadors més grans de 55 anys. No obstant, entre els treballadors de 20 a 24 anys l'ocupació decreix l'1,4%.

Per sexes, a Catalunya s'observa l'any 2006 una desacceleració en l'ocupació.

TAULA 99. POBLACIÓ OCUPADA (16 ANYS I MÉS) PER GRUPS D'EDAT I SEXE. CATALUNYA 2006

Unitats: població ocupada en milers i variació relativa en percentatge.

	2006	Variació 05-06	
		Absoluta	Relativa
TOTAL	3418,7	127,6	3,8
De 16 a 19	66,4	0,7	1,1
De 20 a 24	275,2	-3,8	-1,4
De 25 a 54	2.652,3	99,5	3,9
55 anys i més	424,8	31,3	7,9
HOMES	1.977,3	64,9	3,4
De 16 a 19	37,0	-4,8	-115
De 20 a 24	153,7	2,5	1,6
De 25 a 54	1.509,5	43,9	3,0
55 anys i més	277,1	23,3	9,2
DONES	1.441,5	62,8	4,6
De 16 a 19	29,5	5,5	22,9
De 20 a 24	121,5	-6,3	-4,9
De 25 a 54	1.142,8	55,6	5,1
55 anys i més	147,7	8,0	5,7

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT.

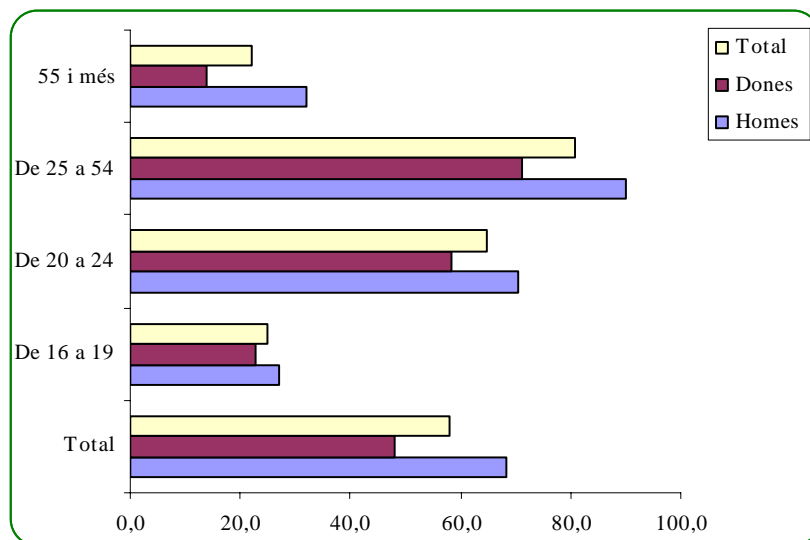
La taxa d'ocupació a Catalunya l'any 2006, és a dir la proporció de persones de 16 anys i més que treballen, s'eleva fins al 58,1%, un punt per sobre de l'observada un any abans. Per sexes, la taxa d'ocupació femenina (el 48,1%) continua sent inferior a la masculina (el 68,3%) al voltant dels 20 punts percentuals, si bé l'ocupació femenina creix de forma més intensa en termes interanuals que la masculina (l'1,3% i el 0,7%, respectivament). Per trams d'edat, les taxes d'ocupació més elevades s'observen en el col·lectiu entre 25

La taxa d'ocupació a Catalunya es situa l'any 2006 en el 58,1%.

i 54 anys (el 80,9%). Destaca l'important increment de l'ocupació entre les dones entre 16 i 19 anys. Les taxes d'ocupació de les dones són més baixes en tots els trams d'edat.

GRÀFIC 63. TAXA D'OCUPACIÓ (16 ANYS I MÉS) PER GRUPS D'EDAT I SEXE. CATALUNYA 2006

Unitats: percentatges.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

L'any 2006 la taxa d'ocupació a Catalunya entre els 16 i els 64 anys és del 72,1% (dos punts per sobre de la de l'any 2005), la femenina del 61,7% (l'any 2005 va ser del 59,7%), i la de les persones entre 55 i 64 anys del 51% (inferior a la registrada l'any anterior, el 51,5%). Catalunya ja ha assolit el 2006 els objectius fixats per l'EEO per al 2010: una taxa d'ocupació entre els 16 i els 64 anys del 70%, del 60% per a la població femenina i del 50% per a les persones entre 55 i 64 anys.

Catalunya ha assolit l'any 2006 els objectius fixats per l'EEO per al 2010.

Població ocupada segons la situació professional

La mitjana anual d'ocupats a Catalunya l'any 2006 és de 3.418.700, dels quals la majoria són assalariats (el 82,7%). Els empresaris sense assalariats i cooperatives suposen el 10,9% de l'ocupació, els empresaris amb assalariats el 5,4% i els ocupats enquadrats com a ajudes familiars el 0,9%. Els empresaris amb assalariats són els que han tingut un increment relatiu més elevat en

termes interanuals (el 6,3%). Els assalariats han augmentat el 3,9% respecte el 2005. Per contra, els ocupats enquadrats com a ajudes familiars s'han reduït l'1,5% respecte l'any anterior.

La taxa de parcialitat a Catalunya l'any 2006 és de l'11,7% i ha disminuït respecte l'any anterior, en que va ser del 12,4%, trencant amb la tendència dels anys anteriors. La taxa de parcialitat femenina (21,6%) és superior a la masculina (4,4%).

La taxa de parcialitat a Catalunya l'any 2006 ha disminuït respecte l'any anterior i és superior en les dones que en els homes.

Població ocupada assalariada

El total d'assalariats a Catalunya l'any 2006 és de 2.827.100, el 3,9% més que l'any anterior i la taxa de salarització (el pes dels assalariats sobre els ocupats totals) del 82,7%, similar a la de l'any anterior.

Segons el tipus de contracte, els assalariats amb contracte indefinit l'any 2006 a Catalunya tenen un creixement inferior (l'1,6%) al registrat pels assalariats amb contracte temporal (el 10,8%). L'any 2005 el creixement dels assalariats amb contracte indefinit va ser superior (el 5,0%), mentre que els assalariats amb contracte temporal van créixer de forma més moderada que l'any 2006 (el 8,4%).

Els assalariats amb contracte indefinit a Catalunya tenen un creixement inferior als assalariats amb contracte temporal.

TAULA 100. POBLACIÓ OCUPADA ASSALARIADA PER TIPUS DE CONTRACTE I SEXE. CATALUNYA 2006

Unitats: població ocupada assalariada en milers i variació relativa en percentatges.

2006	Homes		Dones		Total	
Indefinit	1.177,8		902,0		2.079,8	
Temporal	392,9		354,4		747,3	
TOTAL	1.570,7		1.256,4		2.827,1	
Variació 05-06	Absoluta	Relativa	Absoluta	Relativa	Absoluta	Relativa
Indefinit	-1,3	-0,1	34,7	4,0	3,4	1,6
Temporal	40,6	11,5	32,2	10,0	72,8	10,8
TOTAL	39,4	2,6	66,9	5,6	106,2	3,9

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT.

Pel que fa a l'anàlisi de l'ocupació segons sector públic o privat l'any 2006 a Catalunya, s'observa un increment del 5,1% dels assalariats del sector privat, front a una disminució del 3,6% dels assalariats del sector públic. Per sexes, les dones són majoritàries al sector públic (el 57,2%), si bé han experimentat

un creixement relatiu interanual positiu en el sector privat (el 6,9%), mentre que han disminuït la seva presència en el sector públic (- 1,0%).

D'altra banda, els assalariats amb contracte indefinit mostren un lleu creixement en termes interanuals al sector privat (el 2,8%), si bé el creixement de la contractació temporal és superior (l'11,8%). Destaca el descens dels assalariats del sector públic amb contracte indefinit (-5,4%), front a l'augment dels assalariats temporals (el 2,6%) en termes interanuals.

S'observa un descens dels assalariats del sector públic amb contracte indefinit.

TAULA 101. POBLACIÓ OCUPADA ASSALARIADA SEGONS SECTOR PRIVAT O PÚBLIC PER TIPUS DE CONTRACTE I SEXE. CATALUNYA 2006

Unitats: població ocupada assalariada en milers.

	Sector privat	Sector públic	Total
TOTAL	2463,4	363,7	2827,1
Indefinit	1799,7	2079,8	2079,8
Temporal	663,7	83,6	747,3
HOMES	1415,2	155,5	1570,7
Indefinit	1045,6	132,2	1177,8
Temporal	369,6	23,3	392,9
DONES	1048,3	208,2	1256,5
Indefinit	754,1	147,9	902,0
Temporal	294,1	60,3	354,4

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

Taxa de temporalitat

La taxa de temporalitat a Catalunya l'any 2006 es situa en el 26,4% (1,6 punts percentuals superior a la del 2005). La temporalitat afecta més a les dones (28,2%) que als homes (25,1%).

D'altra banda, a Catalunya la temporalitat és més elevada en el sector privat (26,9%) que en el sector públic (23,0%). En els dos sectors ha augmentat de forma similar en termes interanuals (1,6 punts percentuals al sector privat i 1,5 punts al sector públic).

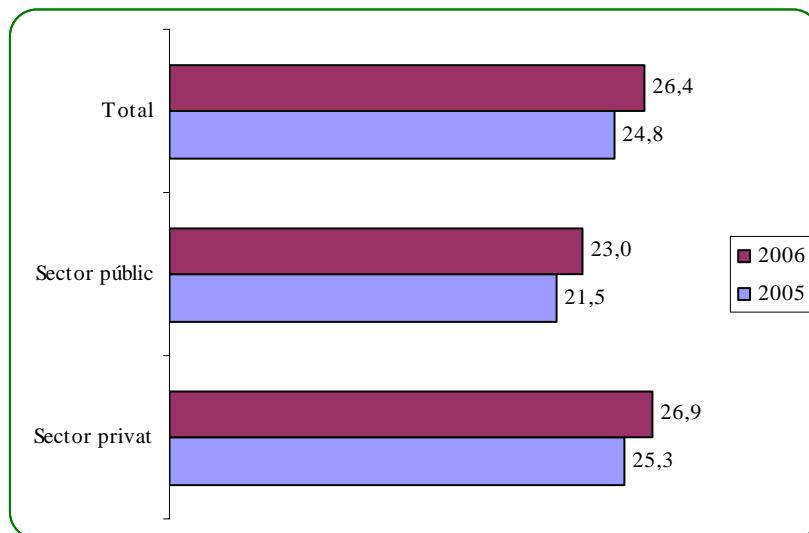
La taxa de temporalitat a Catalunya l'any 2006 és del 26,4% i afecta més a les dones que als homes.

La reforma laboral acordada pel Govern i els agents socials ha tingut un impacte limitat sobre l'evolució de la taxa de temporalitat a Catalunya, ja que només es va reduir en set dècimes percentuals entre els dos darrers trimestres de l'any 2006.

La reforma laboral ha tingut un impacte limitat sobre la taxa de temporalitat.

GRÀFIC 64. TAXA DE TEMPORALITAT SEGONS SECTOR PRIVAT O PÚBLIC. CATALUNYA 2005-2006

Unitats: percentatges.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

Afiliació a la Seguretat Social

La mitjana anual de registrats a la Seguretat Social a Catalunya l'any 2006 ha estat de 3.331.266 en el conjunt dels règims de cotització, 126.010 persones més que les registrades l'any 2005. En termes relatius suposa un increment de l'ocupació del 3,9%, per sota de l'increment de l'any 2005. Catalunya representa el 17,9% de l'afiliació registrada a l'Estat.

Per règims de cotització, el règim general representa el 79,9% del total d'afiliats a Catalunya l'any 2006. L'especial d'autònoms suposa el 16,7%.

La província que ha concentrat un nombre més elevat d'afiliats l'any 2006 és Barcelona (el 75,3%), seguida de Girona (el 9,6%), Tarragona (el 9,5%) i de Lleida (el 5,6%), en concordança amb el pes de la població de cada província respecte al total de Catalunya.

La mitjana anual de registrats a la Seguretat Social a Catalunya l'any 2006 s'ha incrementat en 126.010 persones respecte l'any anterior.

1.2.4. Desocupació

D'acord amb les dades de l'EPA, el nombre d'*aturats* a Catalunya l'any 2006 és de 241.600, 4.300 persones menys que l'any anterior, que suposa una reducció de l'atur en termes interanuals de l'1,75%, molt més baixa que la de l'any anterior, que va ser del 26,3%. Per tant, continua la tendència de reducció de l'atur iniciada l'any 2004, encara que no tant accentuada com la de l'any 2005.

El nombre d'aturats a Catalunya l'any 2006 és de 241.600 persones, 4.300 persones menys que l'any anterior.

En correspondència amb el pes de cada província sobre la població total a Catalunya, l'atur es concentra a la província de Barcelona (el 74,8%), seguida de Girona (el 10,2%), Tarragona (el 9,7%) i Lleida (el 5,2%).

Perfil de la població desocupada

Si s'analitza l'atur atenent al *sexe* s'observa que afecta més a les dones que als homes: l'any 2006 a Catalunya el 54,4% de les persones aturades són dones i el 45,6% són homes. La diferència més gran entre sexes es troba en la franja d'edat entre 25 a 54 anys, en que les dones superen als homes en nombre d'aturats.

L'atur afecta més a les dones que als homes.

Tal i com s'observa a la taula següent, a Catalunya la reducció de l'atur es concentra en els homes; per contra, l'any 2006 hi ha 4.400 dones aturades més que l'any anterior, que representa un increment relatiu del 3,5%.

La reducció de l'atur a Catalunya es concentra en els homes.

TAULA 102. TAULA POBLACIÓ DESOCUPADA (16 ANYS I MÉS) PER GRUPS D'EDAT I SEXE. CATALUNYA 2006

Unitats: població desocupada en milers de persones i variació relativa en percentatge.

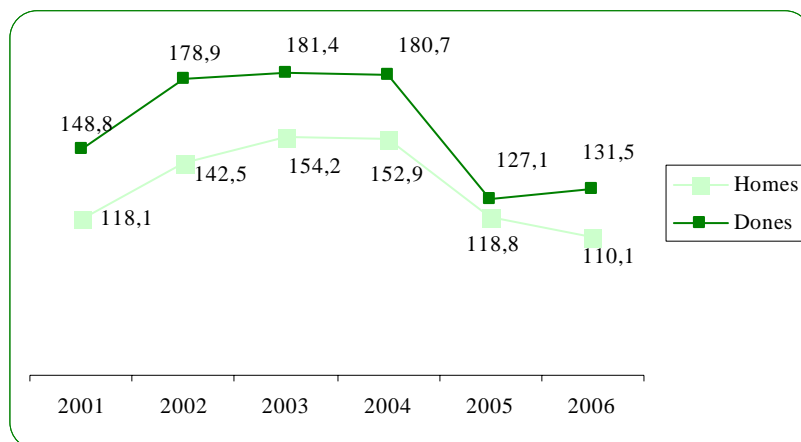
	CATALUNYA		
	2006	Variació 05-06	
		Absoluta	Relativa
TOTAL	241,6	-4,3	-1,7
De 16 a 19	22,6	0,3	1,3
De 20 a 24	36,1	-6,6	-15,5
De 25 a 54	165,5	3,5	2,2
55 anys i més	17,4	-1,5	-1,9
HOMES	110,1	-8,7	-7,3
De 16 a 19	10,5	-1,2	-10,3
De 20 a 24	18,4	-6,2	-25,2
De 25 a 54	72,2	0,5	0,7
55 anys i més	8,9	-1,9	-17,6
DONES	131,5	4,4	3,5
De 16 a 19	12,1	1,5	14,1
De 20 a 24	17,6	-0,5	-2,8
De 25 a 54	93,3	3,0	3,3
55 anys i més	8,5	0,4	4,9

Font: elaboració pròpia a partir de les dades publicades per l'IDESCAT.

D'acord amb el gràfic següent, en el període comprès entre els anys 2001 i 2006 el nombre de dones en atur ha estat superior al d'homes. Malgrat l'any 2005 s'aprecia un acostament entre ambdós sexes, l'any 2006 es trenca aquesta tendència com a conseqüència de l'augment de l'atur entre les dones, mentre que disminueix el nombre d'homes aturats.

GRÀFIC 65. EVOLUCIÓ DE L'ATUR PER SEXE. CATALUNYA 2001-2006

Unitats: població desocupada en milers de persones

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT.

Segons el *temps d'estada a l'atur*, el percentatge de l'atur més elevat correspon l'any 2006 al de curta durada, ja que el 66,7 % dels aturats feia menys de dotze mesos que cercaven una ocupació.

D'altra banda, l'any 2006 es constata a Catalunya una reducció de l'atur de llarga durada respecte l'any anterior. Els aturats que fa més de dos anys que busquen una ocupació han passat de representar l'11,8% del total l'any 2005 al 9,2% l'any 2006. Igualment, es constata un lleuger augment de l'atur de curta durada en el període considerat.

L'atur de llarga durada preocupa especialment l' EEO degut a les dades que el relacionen amb alguns problemes com la marginació social, la pobresa i el baix creixement de la productivitat.

Taxa d'atur estimat

D'acord amb les dades de l'EPA, l'any 2006 a Catalunya la taxa d'atur és del 6,6%, i és inferior en 0,4 punts a la corresponent a l'any 2005.

D'altra banda, la taxa d'atur és molt similar a les quatre *províncies* catalanes. Barcelona és la única província que ha superat lleugerament la mitjana catalana, amb una taxa d'atur del 6,7%. Per contra, Lleida i Tarragona se si-

El percentatge de l'atur més elevat correspon l'any 2006 al de curta durada.

La taxa d'atur a Catalunya l'any 2006 és del 6,6% i és inferior en 0,4 punts a la de l'any anterior.

tuen per sota d'aquesta mitjana, amb unes taxes d'atur del 6,3% i del 6,2%, respectivament.

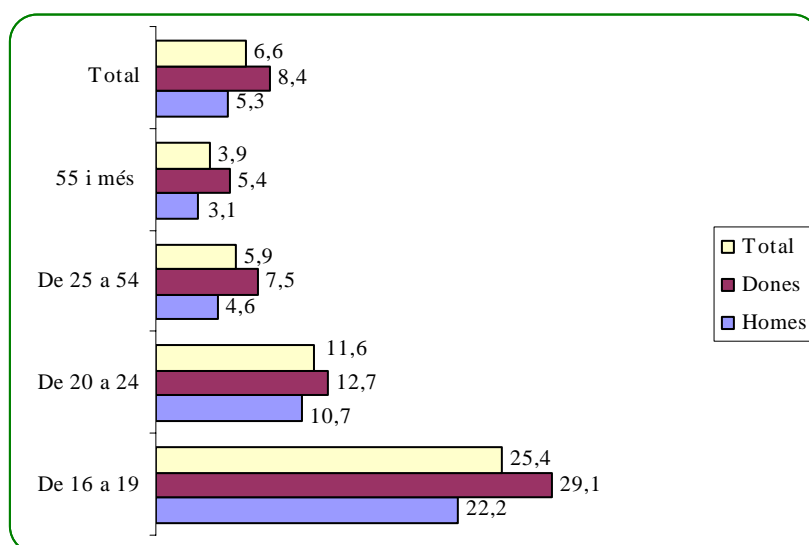
Per sexes, les dones continuen tenint unes taxes d'atur més elevades. El valor de la taxa femenina d'atur és el mateix per als dos anys (el 8,4%).

Les dones continuen tenint taxes d'atur més elevades.

Per grups d'edat, tal i com s'observa en el gràfic següent, les taxes d'atur més elevades es troben en el col·lectiu de 16 a 19 anys, en particular entre les noies, amb una taxa d'atur del 29,1%. Les taxes d'atur del grup d'edat entre 20 i 24 anys són igualment elevades, i també superiors en el cas de les noies. L'atur entre les persones més joves continua sent un repte del mercat de treball català.

GRÀFIC 66. TAXA D'ATUR PER GRUPS D'EDAT I SEXE. CATALUNYA 2006

Unitats: percentatges.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT.

Atur registrat

D'acord amb les dades del Servei Públic d'Ocupació de Catalunya (SOC), la mitjana d'aturats registrats a Catalunya l'any 2006 és de 260.841 persones, 4.622 persones menys que l'any 2005. El 58,1% dels aturats registrats són dones. Per províncies, Barcelona és la que concentra un major nombre de persones en atur l'any 2006 (el 78%). Lleida és la província en la que més disminueix l'atur en termes relatius en relació al 2005 (el 4,1%).

La mitjana d'aturats registrats a Catalunya l'any 2006 és de 260.841 persones, 4.622 persones menys que l'any 2005.

TAULA 103. ATUR REGISTRAT PER PROVÍNCIES. CATALUNYA 2005-2006

Unitats: nombres absoluts i variació relativa en percentatge.

	2006	2005	Variació 05-06	
			Absoluta	Relativa
Barcelona	203.543	207.758	-4.215	-2,0
Tarragona	24.957	24.844	113	0,5
Lleida	10.089	10.519	-430	-4,1
Girona	22.251	22.342	-91	-0,4
Catalunya	260.841	265.463	-4.622	-1,7

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del SOC.

Per franges d'edat, el nombre més elevat d'aturats registrats a Catalunya l'any 2006 es concentra en el col·lectiu entre 30 i 44 anys (el 60,7% són dones). En termes interanuals, l'atur disminueix en totes les franges d'edat amb l'excepció dels més grans de 55 anys, en que l'atur creix el 5,6%. D'altra banda, s'aprecia que l'atur és més elevat en les dones que en els homes en pràcticament totes les franges d'edat, amb l'excepció dels més joves de 25 anys i entre els més grans de 60 anys.

TAULA 104. ATURATS REGISTRATS PER SEXE I EDAT. CATALUNYA 2006

Unitats: població desocupada en nombres absoluts i variació relativa en percentatge.

2006	Homes		Dones		Total	
De 16 a 19	5.131		3.431		8.562	
De 20 a 24	9.429		8.955		18.384	
De 25 a 29	14.846		18.270		33.116	
De 30 a 44	37.471		58.002		95.473	
De 45 a 54	17.264		32.291		49.555	
De 55 a 59	12.636		19.970		32.606	
De 60 i més	12.489		10.657		23.146	
Variació 05-06	Absoluta	Relativa	Absoluta	Relativa	Absoluta	Relativa
De 16 a 19	-362	-6,6	-205	-5,6	-607	-6,6
De 20 a 24	-713	-7,0	-1.036	-10,4	-1.749	-8,7
De 25 a 29	-757	-4,9	-1.268	-6,5	-2.025	-5,8
De 30 a 44	-236	-0,6	-595	-1,0	-831	-0,9
De 45 a 54	-1.005	-5,5	381	1,2	-624	-1,2
De 55 a 59	-728	-5,4	721	3,7	-7	0,0
De 60 i més	95	0,8	1.127	11,8	1.222	5,6

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del SOC.

1.3. ANÀLISI COMPARATIVA DE L'EVOLUCIÓ DELS PRINCIPALS AGREGATS DEL MERCAT DE TREBALL A LES REGIONS DELS QUATRE MOTORS PER A EUROPA

En aquest apartat es realitza una comparativa entre els principals agregats del mercat de treball a Catalunya, Espanya i la UE. Així mateix es comparen els valors que tenen aquests indicadors a les regions europees que configuren els quatre motors: Baden-Württemberg, Rhône-Alps, Llobardia i Catalunya. Cal tenir present que les dades sobre la UE i Espanya es refereixen a l'any 2006, mentre que les dades de Catalunya i la resta de regions dels quatre motors són de l'any 2005, atès que són les darreres disponibles. La població de referència és la de 15 a 64 anys.

Les dades d'activitat, ocupació i atur procedents de l'EPA, fan referència a la població de 16 anys i més, mentre que les obtingudes d'EUROSTAT estan calculades per a la població de entre 15 i 64 anys, a excepció de les corresponents a l'atur, que estan referides a la població de 15 i més anys. Aquest fet implica que aquestes variables mostrin valors significativament dispars en funció de que estiguin calculades amb una o altra font, i per tant, no són comparables.

Tal i com s'observa al quadre següent, les *taxes d'ocupació* han augmentat en tots els àmbits territorials i en ambdós sexes entre els anys 2005 i 2006.

La *taxa d'ocupació total* europea i espanyola encara no ha assolit l'any 2006 l'objectiu del 70% fixat a l'EEO per a l'any 2010. Igualment, les *taxes d'ocupació femenines*, se situen per sota del 60%, l'objectiu de la comissió europea per al 2010. Per contra, la taxa total d'ocupació i la taxa d'ocupació de les dones a Catalunya l'any 2006 (de 16 a 64 anys) ja han assolit els objectius de l'EEO i se situen en el 72,1% i en el 61,7%, respectivament.

La taxa d'ocupació total i la taxa femenina d'ocupació a Catalunya han assolit l'any 2006 els objectius de l'EEO per al 2010.

TAULA 105. TAXA D'OCUPACIÓ (15 -64 ANYS) PER SEXE. UE-25, UE-15 I ESPANYA 2005-2006

Unitats: percentatges.

	Total		Homes		Dones	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006
UE25	63,8	64,7	71,3	72,0	56,3	57,3
UE15	65,2	66,0	72,9	73,5	57,4	58,4
Espanya	63,3	64,8	75,2	76,1	51,2	53,2

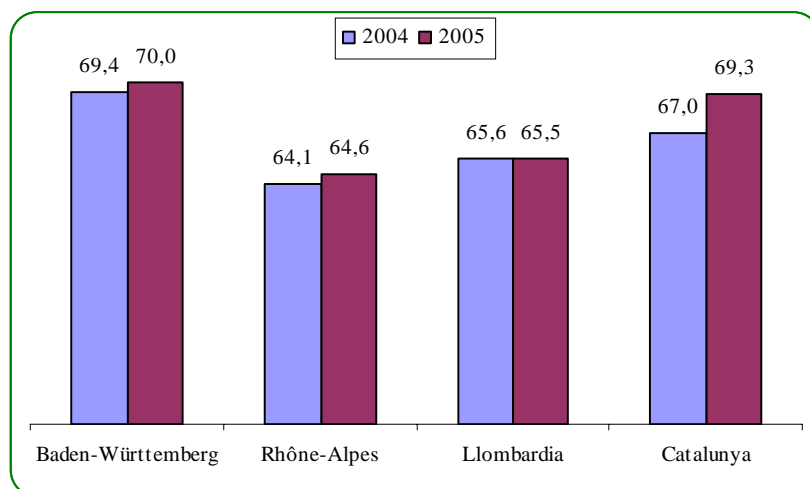
Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la regió, EUROSTAT.

Si es comparen les taxes d'ocupació entre les quatre regions europees, s'observa que Catalunya té una bona posició relativa en relació a la resta de regions dels quatre motors: l'any 2005 és la regió amb el valor més alt de la taxa (69,3%), després de Baden-Württemberg. Així mateix, Catalunya és la regió en la que més augmenta la taxa d'ocupació en termes interanuals (2,3 punts percentuals).

Pel que fa a la taxa d'ocupació, Catalunya té una bona posició relativa respecte de les regions europees dels quatre motors.

GRÀFIC 67. TAXA D'OCUPACIÓ (15-64 ANYS) DE LES REGIONS EUROPEES DELS QUATRE MOTORS 2004-2005

Unitats: percentatges.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la regió, EUROSTAT.

D'altra banda, tal i com s'observa a la taxa següent, les *taxes d'atur* han disminuït l'any 2006 en tots els àmbits territorials. Aquesta evolució positiva es reflecteix tant en els homes com en les dones. La taxa d'atur de les dones a Espanya encara està lluny de la mitjana europea.

La diferència més destacada respecte la mitjana europea s'observa en la taxa femenina d'atur d'Espanya l'any 2006.

TAULA 106. TAXA D'ATUR (15 ANYS I MÉS) PER SEXE. UE-25, UE-15 I ESPANYA 2005-2006

Unitats: percentatges.

	Total		Homes		Dones	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006
UE25	8,7	7,9	7,9	7,1	9,8	9,0
UE15	7,9	7,4	7,0	6,5	8,9	6,5
Espanya	9,2	8,5	7,0	6,3	12,2	11,6

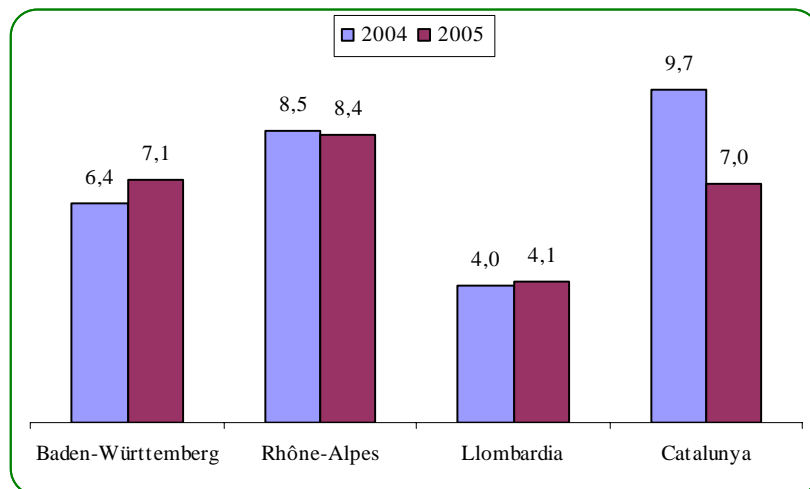
Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la regió, EUROSTAT.

Si es comparen les taxes d'atur de les regions dels quatre motors corresponents a l'any 2005 es constata la bona situació de l'atur a Catalunya. En efecte, Catalunya té l'any 2005 la taxa d'atur més baixa després de la Llombardia. Per contra, l'atur augmenta a Baden-Württemberg i a la Llombardia.

Es constata la bona situació de l'atur a Catalunya si es comparen les dades amb la resta de regions dels quatre motors.

GRÀFIC 68. TAXA D'ATUR (15 ANYS I MÉS). REGIONS EUROPEES DELS QUATRE MOTORS 2004-2005

Unitats: percentatges.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la regió, EUROSTAT.

D'acord amb la taula següent, la *taxa d'atur juvenil* és el doble de la taxa d'atur global en tots els àmbits territorials. Espanya ha disminuït la seva taxa d'atur juvenil respecte l'any 2005 i ha assolit l'objectiu de l'EEO per al 2010 (el 18,6%).

La taxa d'atur juvenil és el doble de la taxa d'atur global en tots els àmbits territorials.

TAULA 107. TAXA D'ATUR JUVENIL (MENORS DE 25 ANYS). UE-25, UE-15 I ESPANYA 2005-2006

Unitats: percentatges.

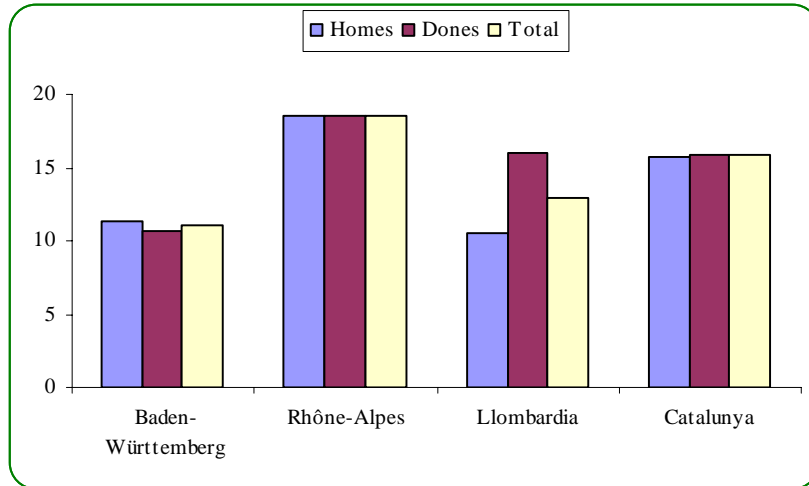
	Total		Homes		Dones	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006
UE25	18,6	17,2	18,4	16,8	18,9	17,7
UE15	16,8	16,1	16,5	15,7	17,1	16,4
Espanya	19,7	17,9	16,7	15,0	23,4	21,6

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la regió, EUROSTAT.

Si es compara l'atur juvenil a Catalunya amb la resta de regions dels quatre motors l'any 2005, s'observa que està cinc punts per sobre de la regió amb més bons resultats, Baden-Württemberg. No obstant, a Catalunya s'ha reduït de forma important la taxa d'atur juvenil i ha passat del 21,2% el 2004 al 15,9% el 2005. Catalunya se situa per sota de la mitjana de la UE i assoleix l'objectiu fixat per l'EEO per al 2010.

**GRÀFIC 69. TAXA D'ATUR JUVENIL (MENORS DE 25 ANYS)
PER SEXE. REGIONS DELS QUATRE MOTORS 2005**

Unitat: percentatges

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la regió, EUROSTAT.

1.4. LA CONTRACTACIÓ A CATALUNYA

1.4.1. Balanç de la contractació 2006

En aquest apartat s'analitza la contractació realitzada a Catalunya durant l'any 2006, es compara amb la contractació de l'any anterior i amb la realitzada en l'àmbit estatal. També es fa una anàlisi de les característiques de les persones contractades i de les empreses contractants. S'ha de tenir en compte que s'analitzen els contractes registrats i no el nombre de persones contractades, ja que al llarg de l'any una persona pot subscriure més d'un contracte.

D'altra banda es recull l'impacte de la conversió de contractes temporals en indefinits, després de la reforma laboral que va tenir lloc mitjançant el Real Decret Llei 5/2006, de 9 de juny, per a la millora del creixement i de l'ocupació.

Les dades de Catalunya s'han obtingut del web del Departament de Treball i de la publicació trimestral conjuntura laboral. Les dades estatals s'han obtingut del web del Servei Públic d'Ocupació Estatal i del web del Ministeri de Treball.

Aquest any es destaca per l'increment que s'ha produït de contractes indefinits, en gran mesura, com a conseqüència de la reforma laboral que es va dur a terme a mitjans d'any. Els contractes formalitzats per dones han estat el 5% inferior als formalitzats per homes. La contractació portada a terme per les empreses de treball temporal ha suposat el 19,6% de la contractació efectuada a Catalunya.

La contractació laboral en el conjunt de Catalunya

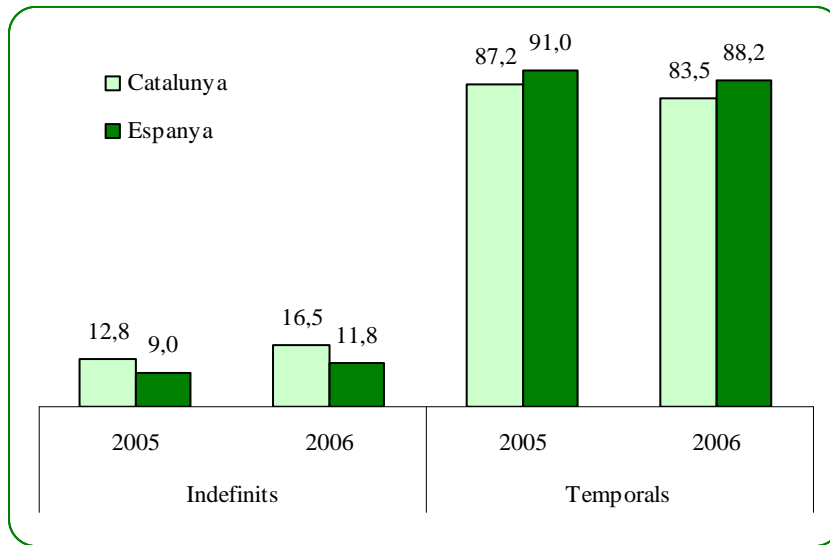
A l'any 2006 s'han formalitzat 2.867.327 contractes laborals amb lloc de treball a Catalunya, 472.770 han estat contractes indefinits i 2.394.557 contractes temporals. A Espanya s'han formalitzat 18.526.772 contractes, dels quals 2.177.245 han estat indefinits, i 16.349.527 han estat temporals.

Aquest any s'han formalitzat 2.867.327 contractes laborals amb lloc de treball a Catalunya

El gràfic següent ens mostra l'increment interanual que s'ha produït en els contractes indefinits tant a Catalunya com a Espanya i el descens dels contractes temporals.

GRÀFIC 70. PERCENTATGE DE CONTRACTES INDEFINITS I TEMPORALS. CATALUNYA I ESPANYA 2005-2006.

Unitats: percentatges.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball i del SPOE.

D'altra banda, aquest any s'ha produït un increment del nombre de contractes, en la taula següent es mostra l'increment percentual i interanual dels contractes formalitzats tant a Catalunya com a Espanya.

Els contractes indefinits han tingut un increment del 38,3%

TAULA 108. INCREMENT INTERANUAL DE LA CONTRACTACIÓ. CATALUNYA I ESPANYA. 2006

Unitats: percentatges

	Contractes Indefinits	Contractes Temporals	Total
Catalunya	38,3	2,9	7,5
Espanya	41,1	4,7	7,9

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball i del SPOE.

Modalitats contractuals i l'impacte de la conversió de contractes temporals en indefinits, després de la reforma laboral.

El Govern i les organitzacions empresarials i sindicals venien desenvolupant des de mitjans del 2005 un procés de diàleg i negociació sobre el mercat de treball que va portar a la publicació del Reial Decret Llei 5/2006, de 9 de juny, per a la millora del creixement i de l'ocupació. Aquest Reial Decret recull mesures per impulsar la contractació indefinida, com ara el Programa de foment a l'ocupació i l'estímul de la conversió de contractes temporals en indefinits mitjançant un programa d'incentius i bonificacions, i la reducció de les cotitzacions empresarials. Aquesta reforma que va entrar en vigor l'1 de juliol ha fet que aquest any, respecte a l'any anterior, hi hagi hagut un important increment dels contractes indefinits. D'altra banda, els contractes temporals tot i que han tingut un increment respecte a l'any anterior, l'augment no ha estat tant significatiu com en anys anteriors.

Les mesures de la reforma laboral han fet augmentar la contractació indefinida

Dels 472.770 contractes indefinits que s'han formalitzat aquest any a Catalunya, el 45,4% s'han realitzat durant el primer semestre i el 54,6% durant el segon semestre, és a dir, el segon semestre de l'any els contractes indefinits s'han incrementat el 9,2%, tenint un increment més important el contracte de foment i el convertit en indefinit, tal i com es pot veure en la taula següent.

TAULA 109. CONTRACTES INDEFINITS. CATALUNYA 2006

Unitats: nombre de contractes i percentatges

	Total anual	Primer semestre	Segon semestre	Variació semestres	
Convertit en indefinits	232.489	102.315	130.174	27.859	12,0%
Foment	79.869	34.931	44.938	10.007	12,5%
Discapacitats	2.086	1.087	999	-88	-4,4%
ordinari	158.326	76.188	82.138	5.950	3,8%
TOTAL	472.770	214.521	258.249	43.728	9,2%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball

Pel que fa a Espanya, el 44,2% de la contractació indefinida s'ha realitzat durant el primer trimestre i el 55,8% restant durant el segon trimestre, és a dir, el segon semestre la contractació indefinida s'ha incrementat l'11,7%, tal i com es pot observar a la taula següent. Al conjunt d'Espanya la contractació indefinida dels segon semestre ha estat 2,5 punts percentuals superior a la de Catalunya.

TAULA 110. CONTRACTES INDEFINITS. ESPANYA. 2006

Unitats: nombre de contractes i percentatges

	Total anual	Primer semestre	Segon semestre	Variació semestres	
Convertit en indefinit	1.149.485	479.247	670.238	190.991	16,6%
Foment	350.763	153.601	197.162	43.561	12,4%
Discapacitats	11.797	6.052	5.745	-307	-2,6%
Ordinari	665.200	322.672	342.528	19.856	3,0%
TOTAL	2.177.245	961.572	1.215.673	254.101	11,7%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SPOE

En la taula següent es recull el nombre de contractes bonificats tant a Catalunya com a Espanya que han estat comunicats a les oficines dels serveis públics d'ocupació des de l'entrada en vigor del Real decret llei 5/2006 i iniciats a partir de l'1 de juliol de 2006. Tal i com es pot observar, el major nombre de contractes bonificats han estat els convertits en indefinits. Els altres col·lectius més beneficiats per les bonificacions han estat les dones, els joves i els majors de 45 anys.

El major nombre de contractes bonificats han estat els convertits en indefinits

TAULA 111. CONTRACTES BONIFICATS ACOLLITS AL RD LLEI 5/2006. CATALUNYA I ESPANYA SEGON SEMESTRE 2006

Unitats: nombre de contractes i percentatge

Tipus contracte	Col·lectius	CATALUNYA		ESPANYA	
		Nombre contractes		Nombre contractes	
		absoluts	percentatge	absoluts	percentatge
INDEFINITS	Dones	15.590	11,0	73.285	10,3
	Joves varons 16-30 anys	12.285	8,7	51.807	7,3
	Majors de 45 anys	9.522	6,7	36.640	5,2
	Discapacitats	998	0,7	6.693	0,9
	Altres col·lectius	765	0,5	3.982	0,6
	Conversions	99.880	70,7	521.917	73,5
	Total indefinits	139.040	98,5	694.324	97,7
TEMPORALS	Discapacitats	1.924	1,4	14.913	2,1
	Altres col·lectius	262	0,2	1.082	0,2
	Total temporals	2.186	1,5	15.995	2,3
TOTALS	Total bonificats	141.226	100,0	710.319	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri de Treball i Afers Socials.

En la taula següent també es presenten la contractació indefinida realitzada a tota Espanya, les dades del 2006 són els contractes que han estat comunicats a les oficines dels serveis públics d'ocupació des de l'entrada en vigor del Real decret llei 5/2006 i iniciats a partir de l'1 de juliol de 2006 i les dades del 2005 es refereixen al mateix període i realitzats amb el mateix criteri de l'any 2006, tal i com es pot observar la reforma ha tingut un fort impacte ja que els contractes per al foment de la contractació indefinida acollits a les bonificacions del Real decret Llei 5/2006 han tingut una variació relativa del 383,9%.

TAULA 112. CONTRACTACIÓ INDEFINIDA. ESPANYA. SEGON SEMESTRE 2006 I SEGON SEMESTRE 2005

Unitats: contractes i percentatge

	2006	2005	variació	
			Absoluta	Relativa
Indefinitos ordinari	567.093	560.694	6.399	1,1
Bonificats	186.660	170.806	15.854	9,3
No bonificats	380.433	389.888	-9.455	-2,4
Foment contractació indefinida	587.103	123.622	463.481	374,9
Bonificats	507.664	104.899	402.765	384,0
No bonificats	79.439	18.723	60.716	324,3

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri de Treball i Afers Socials.

A llarg de l'any el contracte indefinit més emprat a Catalunya ha estat el *contracte convertit en indefinit*, els 232.489 contractes formalitzats representen el 49,2% de la contractació indefinida. La variació relativa respecte l'any 2005 ha estat del 55,7%.

El contracte convertit en indefinit representa el 49,2% de la contractació indefinida.

El 56,1% d'aquests contractes, 130.497 contractes, han estat formalitzats per homes i el 43,9% per dones, és a dir, 101.992 contractes.

Pel que fa a l'origen dels contractes convertits en indefinits s'ha d'indicar que el 78,4% dels contractes (182.319) provenen del contracte eventual per circumstàncies de la producció, el 15,8% prové del contracte d'obra o servei i el 2,2% provenen tant del contracte d'interinitat com del de pràctiques.

El contracte *indefinit ordinari*, amb 158.326 contractes formalitzats, representa el 33,5% del total de la contractació indefinida d'aquest any. El contracte de *foment de la contractació indefinida* amb 79.869 contractes representa el 16,9% de la contractació i els 2.086 contractes signats per *discapacitats* suposen el 0,4% de la contractació indefinida.

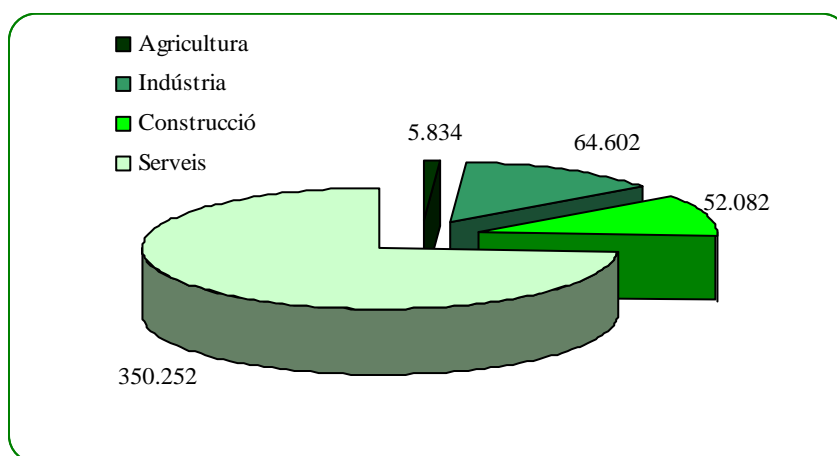
Respecte a l'any anterior, la contractació indefinida, tal i com es pot veure en una taula anterior, s'ha incrementat el 38,3%. En termes percentuals, el contracte que més ha augmentat és el de foment de la contractació indefinida, amb el 96,7%, seguit del contracte indefinit ordinari amb el 92,8%. Aquest any en el contracte indefinit ordinari s'han comptabilitzat els contractes indefinits a temps parcial que els anys anteriors estaven comptabilitzats per si mateixos sense integrar-los a l'ordinari.

Tal i com es pot veure en el gràfic següent, és en el sector serveis on es realitza la major part dels contractes indefinits, el 74,1% de la contractació s'ha formalitzat en aquest sector.

El 74,1% de la contractació indefinida es formalitza en el sector serveis.

GRÀFIC 71. DISTRIBUCIÓ DELS CONTRACTES INDEFINITS PER SECTORS. CATALUNYA 2006.

Unitats: nombre de contractes

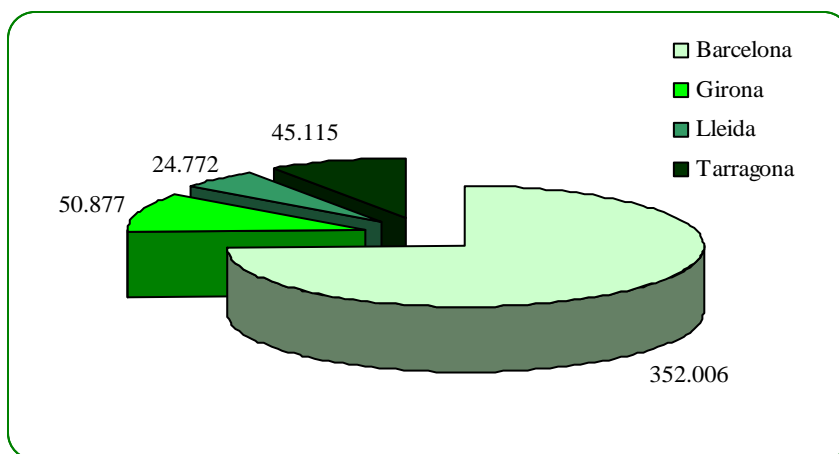
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball.

Per àmbit territorial es pot assenyalar que en termes percentuals, i respecte a l'any anterior, on més ha augmentat la contractació indefinida ha estat a Girona amb el 55,2%, seguida de Lleida i Tarragona amb el 43,8% i 37,9%, respectivament i, finalment, Barcelona amb el 35,9%. El nombre de contractes formalitzats aquest any, per àmbit territorial es mostra en el quadre següent.

On més ha augmentat la contractació indefinida, percentualment, ha estat a Girona.

GRÀFIC 72. DISTRIBUCIÓ DELS CONTRACTES INDEFINITS PER ÀMBIT TERRITORIAL. CATALUNYA 2006

Unitats: nombre de contractes

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball.

Pel que fa als *contractes indefinits formalitzats a Espanya* s'ha d'indicar que dels 2.177.245 contractes, el 52,8%, és a dir, 1.149.485 contractes han estat contractes convertits en indefinits. Els 665.200 contractes indefinits ordinaris han suposat el 30,6% de la contractació i els 350.763 contractes per al foment de la contractació indefinida ha suposat el 16,1% de la contractació. Els contractes indefinits per a discapacitats, amb 11.797 contractes han suposat el 0,5% de la contractació.

Pel que fa a la *contractació temporal formalitzada a Catalunya* s'ha d'indicar que el 98,2% d'aquesta contractació s'ha efectuat mitjançant tres tipus de contractes, el contracte eventual per circumstàncies de la producció que amb 1.202.528 contractes representa el 50,2% de la contractació, el contracte d'obra o servei que amb 872.227 contractes representa el 36,4% de la contractació i el contracte d'interinitat que amb 277.362 contractes representa l'11,6% de la contractació. Respecte a l'any anterior s'ha d'assenyalar que els contractes temporals a temps parcial es computaven independentment, i aquests van suposar l'any 2005 el 27,1% de la contractació temporal, aquest any no es diferencia si els contractes són a temps complet o a temps parcial.

Posant en relació la contractació temporal d'aquest any respecte a la de l'any anterior, es constata un augment interanual del 2,9%. Per modalitats contractuals, el que ha sofert un major increment, del 113%, ha estat el contracte per a discapacitats, seguit del contracte d'interinitat i del d'obra i servei, amb el

El contracte eventual per circumstàncies de la producció, representa el 50,2% de la contractació temporal.

La contractació temporal ha tingut un increment del 2,9%.

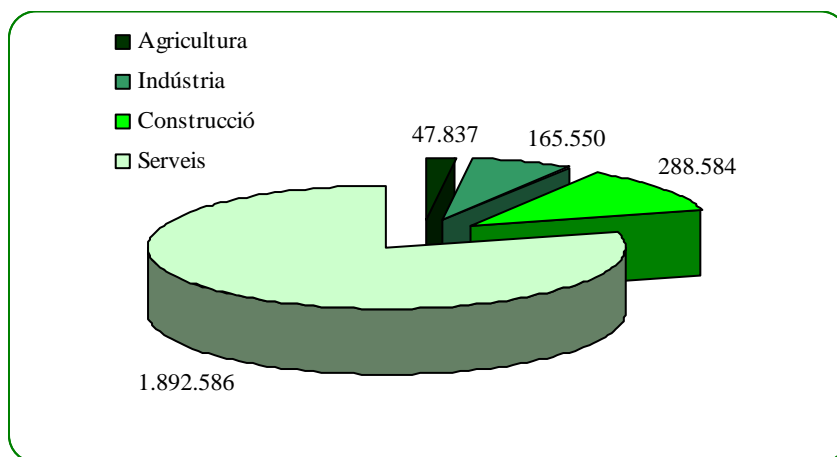
49,2% i 47,4% respectivament. El contracte eventual per circumstàncies de la producció s'ha incrementat el 36,9%, el contracte de relleu el 23,4%, el contracte de formació, el 12,5% i el de pràctiques el 2,3%. Els contractes que han sofert un decrement respecte a l'any anterior han estat el d'inserció amb el 82% i la rúbrica d'altres amb el 29%.

En el gràfic següent es posa de manifest com en el sector serveis s'acumula el 79% de la contractació temporal.

El 79% de la contractació temporal es formalitza en el sector serveis.

GRÀFIC 73. DISTRIBUCIÓ DELS CONTRACTES TEMPORALS PER SECTORS. CATALUNYA 2006.

Unitats: nombre de contractes

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball.

Pel que fa a la distribució territorial dels contractes temporals podem assenyalar que respecte a l'any anterior totes quatre demarcacions han tingut un lleuger increment de la contractació temporal, a Girona i a Lleida del 2,5%, a Barcelona del 3% i a Tarragona del 3,1%

S'ha d'indicar que en el punt anterior de la memòria es tracta de l'ocupació a Catalunya, en aquell apartat s'analitza la taxa de temporalitat i es posa de manifest que aquest any la taxa de temporalitat, en mitjanes anuals, és més elevada al sector privat (26,9%) que al sector públic (22,3%). Totes dues taxes han experimentat un lleuger augment interanual, 1,6 punts percentuals en el sector privat i d'1,5 punts percentuals en el sector públic.

En la taula següent, es recull el nombre de contractes formalitzats a Catalunya, així com la variació interanual.

TAULA 113. CONTRACTES REGISTRATS SEGONS MODALITAT. CATALUNYA 2006

Unitats: nombre de contractes i variació relativa en percentatge

	TOTAL	Variació 2005-2006	
		Absoluta	Relativa
Ordinari temps indefinit	158.326	76.216	92,8
Indefinit discapacitats en CET	-	-297	-100,0
Indefinit discapacitats	2.086	306	17,2
Convertits en indefinits	232.489	83.155	55,7
Temps parcial indefinit	-	-67.471	-100,0
Foment de la contractació indefinida	79.869	39.263	96,7
Indefinit aturats en situació d'exclusió	-	-224	-100,0
TOTAL INDEFINITS	472.770	130.948	38,3
Substitució jubilació 64 anys	153	-12	-7,3
Jubilació parcial	4.808	-	100,0
Temporals discapacitats en CET	-	-2.816	-100,0
Temps parcial temporal	-	-629.748	-100,0
Relleu	5.615	1.065	23,4
Obra o servei	872.227	280.502	47,4
Temporals aturats en situació d'exclusió social	-	-553	-100,0
Formació	10.781	1.202	12,5
Eventuals circumstàncies producció	1.202.528	324.102	36,9
Interinitat	277.362	91.442	49,2
Pràctiques	11.035	248	2,3
Temporals bonificats discapacitats	2.738	1.454	113,2
Inserció	40	-182	-82,0
Altres	7.270	-2.976	-29,0
TOTAL TEMPORALS	2.394.557	68.536	2,9
TOTAL CONTRACTACIÓ	2.867.327	199.484	7,5

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Treball i del SPOE

Perfil de la contractació a Catalunya

Del total de 2.867.327 contractes formalitzats l'any 2006, el 52,8%, és a dir, 1.513.278 contractes, han estat formalitzats per homes i el 47,2%, 1.354.049 han estat formalitzats per dones. Aquests percentatges són gairebé idèntics en els contractes temporals, el 52,6% de la contractació recau amb els homes i el 47,4% recau amb les dones. Pel que fa als contractes indefinits la variació és d'un punt percentual, així, el 53,6% de la contractació ha estat formalitzada per homes i el 46,4% per dones.

Els homes formalitzen el 52,8% de la contractació i les dones el 47,2%.

Aquest any 2006 els *homes* han formalitzat 1.513.278 contractes de treball, el 83,3% d'aquests contractes han estat contractes temporals i el contracte més utilitzat ha estat el contracte eventual per circumstàncies de la producció, el 16,7% han estat contractes indefinits i el més utilitzat ha estat el contracte convertit en indefinit.

Les *dones* han formalitzat el 5% menys de contractes que els homes, així la contractació femenina ha estat de 1.354.049 contractes. La distribució dels contractes entre indefinits i temporals ha estat gairebé idèntica a la dels homes, el 83,8% ha estat contractació temporal i el 16,2% ha estat contractació indefinida.

Pel que fa a l'*edat* de les persones treballadores contractades, el major nombre de contractes, el 35,8% del total s'ha formalitzat amb persones treballadores de 30 a 45 anys. En tots els trams d'edat, el contracte temporal més utilitzat ha estat l'eventual per circumstàncies de la producció i el contracte indefinit més utilitzat ha estat el convertit en indefinit, excepte en els majors de 45 anys que el més utilitzat ha estat el contracte de foment de la contractació indefinida.

El 35,8% de la contractació es realitza amb persones treballadores de 30 a 45 anys.

Pel que fa a les dades sobre el *nivell acadèmic* de les persones treballadores, aquestes ens indiquen, com la majoria de contractes, el 73,3% dels indefinits i el 73,1% dels temporals, es formalitzen amb persones treballadores amb estudis primaris. Les persones treballadores sense estudis formalitzen més contractes temporals (el 14,4%) que indefinits (l'11,5%) i les persones treballadores amb estudis superiors, és a la inversa, formalitzen més contractes indefinits (el 16,2%) que temporals (el 12,5%).

El contracte indefinit més utilitzat en tots els nivells acadèmics ha estat el contracte convertit en indefinit, excepte amb les persones treballadores amb títol universitari de segon o tercer cicle que ha estat l'indefinit ordinari. Pel que fa als contractes temporals, el més utilitzat ha estat l'eventual per circumstàncies de la producció, excepte en les persones treballadores amb estudis primaris incomplets que ha estat el d'obra o servei.

Analitzant la contractació segons la *dimensió de l'empresa*, ens trobem que les empreses fins a 10 persones treballadores realitzen el 24,3% del total de la contractació i, el major nombre de contractes indefinits, en xifres absolutes 174.254 contractes. Les empreses d'11 a 50 persones treballadores realitzen el 23,4% de la contractació, les empreses de 51 a 500 persones treballadores n'han realitzat el 28,1%, les empreses que tenen de 501 a 5.000 persones treballadores han efectuat el 20,1% de la contractació i les empreses de 5.001 a més de 10.000 persones treballadores han efectuat el 3,4% de la contractació.

El 24,3% de la contractació la realitzen les empreses fins a 10 persones treballadores.

Pel que fa a la *durada* dels contractes s'ha de destacar que el 36,4% dels contractes tenen una durada indeterminada i que a menor durada del contracte hi ha més contractes formalitzats, així amb una durada inferior al mes s'han formalitzat 633.019 contractes i amb una durada superior als 12 mesos se n'han formalitzat 17.457.

Les *ocupacions* que concentren el major nombre de contractes, tant en indefinits com temporals, són el de peons en indústries manufactureres, el d'empleats domèstic i personal neteja d'edificis i el de persones treballadores en serveis de restauració. Pel que fa al tipus d'ocupació i al sexe, es pot assenyalar que els contractes formalitzats pels homes es concentren principalment en les ocupacions de peons en indústries manufactureres, peons de transports i descarregadors i en treballs d'obres estructurals de la construcció i els contractes formalitzats per dones es concentren en dependents de comerç i similars, empleats domèstic i personal neteja d'edificis i en el de persones treballadores en serveis de restauració.

La contractació de les empreses de treball temporal

En aquest apartat es fa referència als contractes que han estat formalitzats per empreses de treball temporal (en endavant ETT) amb les persones treballadores que prestaran els seus serveis en empreses usuàries. S'ha d'indicar que aquests contractes estan inclosos en el total de contractes registrats que s'analitzen en l'apartat anterior. També es fa referència, en aquest apartat, als contractes de posada a disposició.

Les empreses de treball temporal, aquest any 2006, han formalitzat 563.165 contractes, respecte a l'any 2005 ha suposat un increment del 6,1%, gairebé el mateix increment que es va produir l'any 2005 respecte a l'any anterior que va ser del 6,3%.

La contractació portada a terme per les ETT ha suposat el 19,6% de la totalitat de la contractació efectuada a Catalunya.

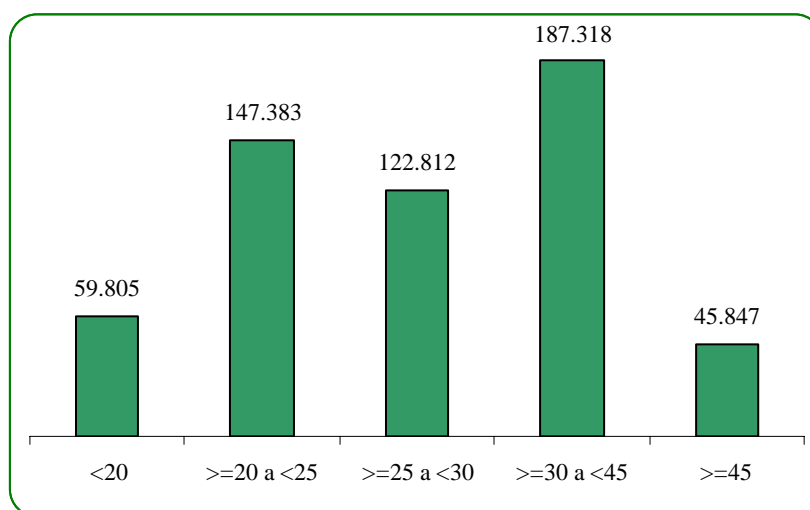
La contractació efectuada per les ETT suposa el 19,6% del total de la contractació.

Els 303.150 contractes formalitzats per homes han suposat el 53,8% de la contractació de les ETT i els 260.015 contractes formalitzats per dones, el 46,2% de la contractació, aquests percentatges són gairebé idèntics, diferint només 1 punt percentual a favor dels homes, dels percentatges assolits en la totalitat de la contractació. Respecte a l'any anterior, els contractes formalitzats per homes han augmentat el 6,6% i els formalitzats per dones el 5,6%.

Les dades sobre l'edat de les persones treballadores ens porten a indicar, tal i com es pot veure en el gràfic següent, que el major nombre de contractes es realitza amb persones treballadores d'entre 30 i 45 anys, és a dir el 33,3% de la contractació; el 26,2% de la contractació s'ha formalitzat amb persones treballadores d'entre 20 a 24 anys; el 21,8% de la contractació s'ha formalitzat amb persones treballadores d'entre 25 a 30 anys; el 10,6% de la contractació s'ha dut a terme amb persones treballadores menors de 20 anys i el 8,1% de la contractació s'ha formalitzat amb persones treballadores majors de 45 anys.

GRÀFIC 74. NOMBRE DE CONTRACTES REALITZATS PER ETT SEGONS EDAT DELS CONTRACTATS. CATALUNYA 2006

Unitats: nombre de contractes

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball

Tenint en compte la *durada del contracte* es pot assenyalar que el 15,1% de la contractació té una durada igual o inferior a 1 dia; el 16,5% de la contractació té una durada entre 1 i 10 dies; el 10,9% té una durada entre els 11 i els 30 dies; el 10,3% de la contractació té una durada superior als 30 dies i el 46,8% de la contractació té una durada indeterminada.

Pel que fa als *contractes de posada a disposició*, és a dir, aquells formalitzats entre l'ETT i l'empresa usuària amb l'objecte de cedir el treballador, aquest any a Catalunya se n'han realitzat 558.608. El 84,1% dels contractes s'han realitzat a Barcelona, a Girona se n'han formalitzat el 6,2%, a Tarragona el 6,8% i a Lleida el 3%. Pel que fa a les causes al·legades el 46,9% dels contractes s'han formalitzat per obra o servei determinat, el 46,4% per circumstàncies del mercat, el 4,8% per substitució de persones treballadores amb dret a reserva del lloc de treball i l'1,9% s'han formalitzat per cobrir un lloc permanent durant un procés de selecció.

1.5. LA INCIDÈNCIA DE LA IMMIGRACIÓ EN EL MERCAT DE TREBALL

1.5.1. Referències al marc normatiu i iniciatives públiques

1.5.1.1. Marc normatiu

En l'àmbit europeu es pot destacar la Decisió del Consell, de 5 d'octubre de 2006, relativa a l'establiment d'un mecanisme d'informació mútua sobre les mesures dels Estats membres en matèria d'asil i immigració¹⁹. El que es pretén amb aquesta norma és que els Estats membres comuniquin tant a la Comissió com als altres estats membres la informació sobre les mesures que vulguin adoptar o hagin adoptat recentment en matèria d'asil i immigració, sempre i quan aquestes mesures siguin accessibles al públic i puguin tenir un impacte significatiu en varis Estats membres o en el conjunt de la Unió Europea.

També és destacable la Resolució del Parlament Europeu sobre el plantejament de la UE sobre la gestió de la immigració econòmica (COM(2004)0811 — (2005/2059(INI))²⁰. Aquesta Resolució estableix en 60 punts l'opinió del Parlament sobre immigració econòmica, la considera un fenomen humà positiu que ha afavorit el desenvolupament de les civilitzacions i els intercanvis culturals i tecnològics. Insisteix en la necessitat d'adoptar una política comú d'immigració.

El Parlament europeu estableix la seva opinió sobre la immigració econòmica.

En l'àmbit estatal s'ha de destacar la Resolució de 30 de desembre de 2005, de la Secretaria d'Estat d'Immigració i Emigració, per la qual es disposa la publicació de l'Acord de Consell de Ministres, pel qual es regula el contingent de treballadors estrangers de règim no comunitari Espanya per a l'any 2006²¹. Aquesta Resolució s'adopta en virtut de l'article 39 de la Llei orgànica 4/2000 que estableix la possibilitat que s'aprovi un contingent anual de treballadors tenint en compte la situació nacional d'ocupació, tindran accés a aquet contingent aquells que no es trobin n i resideixin a Espanya. La Resolució estableix un contingent de treballadors estrangers estables, un contingent per a la recerca d'ocupació distribuït per sectors d'activitats i ocupacions i un contingent per recerca d'ocupació per fills i néts d'espanyol d'origen.

¹⁹ DOUE L 283, de 14.10.2006

²⁰ DOUE C 272 E, de 09.11.2006

²¹ BOE núm. 14, de 17.01.2006

El Reial decret 3/2006, de 16 de gener, pel qual es regula la composició, competències i règim de funcionament del Fòrum per a la integració social dels immigrants²², suposa el desplegament de l'article 70 de la Llei orgànica 4/2000 i deroga el Reial decret 367/2001 que ja regulava aquest Fòrum. Aquest nou Reial decret sorgeix de l'impuls d'una política d'immigració basada en la consulta i participació dels diferents agents que hi estan involucrats i de la nova estructura orgànica del Ministeri de Treball i Afers Socials. Es redefeixen algunes de les funcions del Fòrum i se li n'atorguen de noves i es modifica la seva composició quantitativa passant de 24 a 30 vocals.

Aquest any també s'ha publicat el Reial decret 1019/2006, de 8 de setembre, pel qual es modifica l'article 13 de Reglament de la Llei Orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social, aprovat pel Reial decret 2393/2004, de 30 de desembre²³. La modificació fa referència a acords que regulen la readmissió de les persones en situació irregular subscrits per Espanya.

També s'ha de destacar l'Ordre TAS/3698/2006, de 22 de novembre, per la qual es regula la inscripció de treballadors estrangers no comunitaris als Serveis públics d'Ocupació i a les agències de col·locació.²⁴ Atès que el sistema nacional d'ocupació exigeix la inscripció dels demandants d'ocupació en els corresponents serveis públics, a fi i efecte de la intermediació laboral, en aquesta ordre es clarifica la manera en que els demandants d'ocupació estrangers han de complir amb aquest tràmit.

En l'àmbit autonòmic, s'ha de destacar la Llei orgànica 6/2006, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'autonomia de Catalunya²⁵ que en el seu article 138 regula les competències que corresponen a la Generalitat en matèria d'immigració. Pel que fa al mercat de treball, l'apartat segon d'aquest article atorga a la Generalitat la competència executiva en matèria d'autorització de treball als estrangers quan la relació s'acompleixi a Catalunya, la qual cosa comporta la tramitació i la resolució de les autoritzacions inicials de treball per compte propi o aliè i la dels recursos que s'hi puguin presentar i l'aplicació del règim d'inspecció i sanció, aquesta competència s'exercirà en coordinació amb la que correspon a l'Estat en matèria d'entrada i residència d'estrangers. També es regula la participació que correspon a la Generalitat en les decisions de l'Estat sobre immigració que tinguin una transcendència

L'article 138 de l'Estatut d'autonomia regula les competències de la Generalitat en matèria d'immigració.

²² BOE núm. 14, de 17.01.2006

²³ BOE núm. 228, de 23.09.2006

²⁴ BOE núm. 291, de 06.12.2006

²⁵ DOGC núm. 4680, de 20.07.2006

especial per a Catalunya i, especialment, la participació preceptiva prèvia en la determinació del contingent de treballadors estrangers.

1.5.1.2. Iniciatives públiques

En l'Acord estratègic per a la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat de l'economia catalana, signat el 16 de febrer de 2005, es van adoptar diferents mesures sobre la immigració, pel que fa a les dades del seguiment d'aquestes mesures s'han extret del web de l'Acord.

Una de les mesures adoptades va adreçada a millorar la qualitat de l'ocupació i la cohesió social, es va acordar crear una comissió d'immigració en el marc del Consell de direcció del SOC i es va constatar la conveniència de crear el servei d'Intermediació Laboral en Origen, actualment hi ha en funcionament dues oficines SILO, una al Marroc i l'altra a Colòmbia. Amb aquestes oficines es pretén facilitar la contractació en origen dels treballadors/es estrangers.

Una altra de les mesures adoptades es refereix a la política d'integració de persones immigrades. En aquesta mesura hi té cabuda el Pla de ciutadania i immigració 2005-2008 que regula les línies d'actuació en matèria d'acollida i integració de la població nouvinguda a Catalunya. En el web de l'Acord estratègic s'assenyala que al mes de juny del 2006 es va signar una pròrroga del conveni de col·laboració entre el Ministeri de Treball i Assumptes Socials i el Departament de Benestar i Família per al desenvolupament d'actuacions d'acollida, d'integració de persones immigrades i de reforç educatiu, que va suposar la gestió, per part de la Generalitat de 40.942.170€. En el Pla de ciutadania i immigració també hi ha una línia d'ajuts als ens locals per desenvolupar programes d'acollida i integració, per a l'ant 2006 s'hi van destinar 16.376.868 euros. Per al foment del coneixement de les llengües i per al reforç educatiu s'han destinat 21.487.020€

Aquest any es continua amb les mesures empreses en el Pla de ciutadania i immigració.

Pel que fa a les iniciatives públiques, també s'ha de tenir en compte que la Secretaria per a la Immigració de la Generalitat de Catalunya porta a terme plans territorials d'integració de les persones immigrants on es potencia la convivència, la cohesió comunitària, la lluita contra la exclusió social i la igualtat d'oportunitats.

1.5.2. Anàlisi de les dades

Segons l'EPA

Per una millor anàlisi de la població activa, ocupada i desocupada s'ha desagregat les dades segons el gènere i la nacionalitat. Específicament en la nacionalitat s'ha diferenciat entre els i les nacionals de la UE i els i les nacionals de països no comunitaris. A més, cal tenir en compte que aquelles persones que disposin de doble nacionalitat (espanyola i una altra) estaran inclosos en la categoria de nacionalitat espanyola. Cal recordar que la tinença d'una nacionalitat concreta no implica haver nascut al país d'aquesta nacionalitat, sinó que pot haver estat adquirida amb posterioritat.

La *població activa* a Catalunya l'any 2006, en mitjana anual, ha estat de 3.660.300 persones (el 3,5% més que l'any 2005). D'aquestes 3.057.300 tenen nacionalitat espanyola i 603.100 estrangera. Per tant, el percentatge de persones estrangeres sobre la població activa és del 16,5%, encara que en cas dels homes és una mica superior, el 17,7% dels actius homes són estrangers, i en el de les dones inferior, el 14,9%.

El 16,5% de la població activa catalana són persones estrangeres.

El percentatge de dones sobre el total és del 43,0%, sent una mica més elevat en el cas dels nacionals espanyols, el 43,8%, i respecte a aquest s'observen quatre punts percentuals inferiors en el cas dels estrangers, el 38,8%.

La *taxa d'activitat* a Catalunya ha estat, en mitjana anual, del 62,2%. Aquest percentatge es mostra molt més elevat si es considera el col·lectiu d'estrangers de forma independent fins assolir el 78,0%, i fins el 90,0% en el cas dels estrangers homes.

La *població ocupada* estrangera al 2006 a Catalunya ha estat de 530.100 persones, d'elles 333.600 són homes. El percentatge de persones ocupades estrangeres representa el 15,5% dels i de les ocupades totals a Catalunya i el 16,9% dels ocupats masculins.

La *taxa d'ocupació* a Catalunya ha estat del 58,1% en conjunt. Per nacionalitats, l'espanyola es revela inferior, el 56,5%, i la de les persones estrangers força superior, 68,6%. Segons el gènere la taxa d'ocupació dels homes estrangers és de 81,3% i la de les dones del 54,2%. També es donen diferències segons si la nacionalitat de la persona estrangera pertany o no a la UE. Els i les nacionals de la UE tenen taxes d'ocupació més properes a les espanyoles, encara que superiors en conjunt (61,6%) i en el cas dels homes (73,6%), i lleugerament inferiors en els cas de les dones (46,1%). Les persones nacionals de països tercers mostren les següents taxes d'ocupació: 69,5% en conjunt, 82,4% en el cas dels homes i 55,1% en el cas de les dones.

La taxa d'ocupació del col·lectiu d'estrangers és del 68,6%, deu punts per sobre de la taxa al conjunt de Catalunya.

TAULA 114. POBLACIÓ ACTIVA, OCUPADA I DESOCUPADA SEGONS LA SEVA NACIONALITAT. CATALUNYA 2006

Unitats: poblacions en mitjana anual en milers i percentatges

ACTIUS	Total	Homes	Dones	% de dones
Total	3.660,30	2.087,30	1.573,00	43,0%
Espanyola	3.057,30	1.718,20	1.339,10	43,8%
Estrangera	603,1	369,2	233,9	38,8%
UE-25	59	38,2	20,8	35,3%
No comunitària	544	331	213	39,2%
% estrangers	16,5%	17,7%	14,9%	
OCUPATS	Total	Homes	Dones	% de dones
Total	3.418,70	1.977,30	1.441,50	42,2%
Espanyola	2.888,70	1.643,70	1.245,00	43,1%
Estrangera	530,1	333,6	196,5	37,1%
UE-25	53,7	36,2	17,6	32,8%
No comunitària	476,3	297,4	178,9	37,6%
% estrangers	15,5%	16,9%	13,6%	
DESOCUPATS (1)	Total	Homes	Dones	% de dones
Total	241,60	110,00	131,50	54,4%
Espanyola	168,60	74,50	94,10	55,8%
Estrangera	73,00	35,60	37,40	51,2%
UE-25	5,30	2,00	3,20	60,4%
No comunitària	67,70	33,60	34,10	50,4%
% estrangers	30,2%	32,4%	28,4%	

(1) Nombre de desocupats en aplicació de la diferència entre els actius i els ocupats.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA, INE.

La taxa de temporalitat és força més elevada en el cas de les persones assalariades estrangeres atès que és del 55,6%, mentre que per als i les nacionals espanyoles és del 19,9%. La taxa de temporalitat per al conjunt de la població catalana és del 26,4%.

Pel que fa al nombre de *desocupats* al mercat de treball català, s'observa que el 30,2% són estrangers, el que en nombres absoluts representa a 73.000 persones estrangeres aturades. En aquest cas, tal i com succeeix per al conjunt de la població, la proporció de dones s'incrementa considerablement (representen el 51,2%).

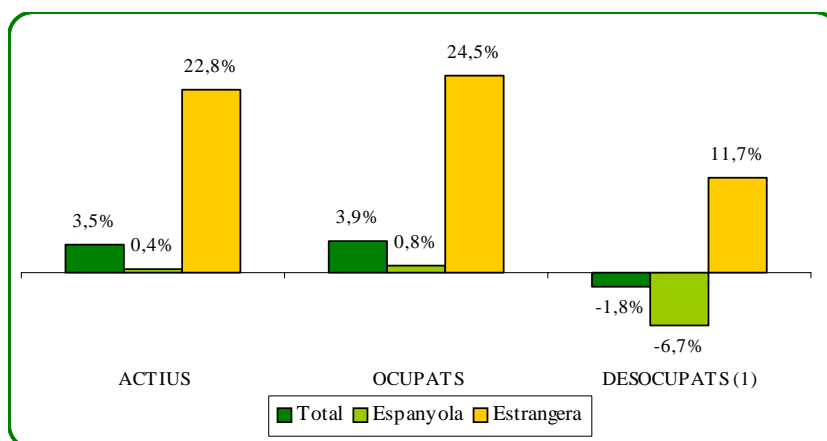
La taxa d'atur a Catalunya al 2006 és del 6,6%, 5,3% en els homes i 8,4% en les dones. En aquest cas les taxes revelen diferències significatives segons si es tracta de població de nacionalitat estrangera o espanyola. Per a qualsevol de les desagregacions emprades segons el gènere, els valors es mostren quasi duplicats en les persones estrangeres, per ambdós sexes la taxa arriba fins assolir el 12,1%, en els homes la taxa pren un valor molt proper al 10% (9,6%) i en les dones del 16,0%. D'altra banda, la pertinença a nacionalitats comunitàries o extracomunitàries fa evidents marcades diferències en els seus comportaments. En el cas dels comunitaris la taxa d'atur masculina és la mateixa que per al conjunt de la població, mentre que la taxa femenina dona el doble del seu valor (5,3% i 15,7%, respectivament). La taxa dels i de les no comunitàries, en qualsevol dels casos, mostra valors duplicats respecte a la del conjunt de la població.

La taxa d'atur de les persones estrangeres és més elevada, del 12,1% front el 6,6% del conjunt de les persones treballadores a Catalunya.

El gràfic següent mostra els valors percentuals que prenen els increments i les reduccions en la població activa, ocupada i desocupada segons nacionalitat respecte a l'any 2005.

GRÀFIC 75. VARIACIÓ INTERANUAL DELS NOMBRES ABSOLUTS DE LA POBLACIÓ ACTIVA, OCUPADA I DESOCUPADA SEGONS NACIONALITAT. CATALUNYA 2005-2006

Unitats: percentatges

(1) Nombre de desocupats en aplicació de la diferència entre els actius i els ocupats.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA, INE.

Respecte a la *variació interanual en valors absoluts*, enguany destaca el creixement del nombre de persones actives i ocupades a Catalunya, així com la

reducció del nombre de persones desocupades. En nombres absoluts aquestes variacions representen a 123.230 persones actives més, 127.600 ocupades més i 4.370 aturades menys.

Però, tal i com es mostra a l'anterior gràfic el comportament del col·lectiu d'estrangers i del dels nacionals revela notables diferències, tant pel que fa als nombres absoluts com a les variacions percentuals.

Els i les actives de nacionalitat espanyola s'han incrementat en 11.450 persones front l'augment de 111.880 actius i actives estrangeres (el 22,8%). D'entre elles, són les no comunitàries les que més augmenten, 108.050 persones més.

Els i les ocupades estrangeres concentren la major part de l'increment de l'ocupació, però en aquest cas també és significatiu l'augment en 23.500 ocupats i ocupades més de nacionalitat espanyola, un increment superior a l'increment de la població activa. El col·lectiu d'estrangers incrementa la població ocupada en 104.200 persones més. Aquesta variació està provocada principalment per les persones estrangeres no comunitàries que augmenten el nombre d'ocupats en 102.800 persones.

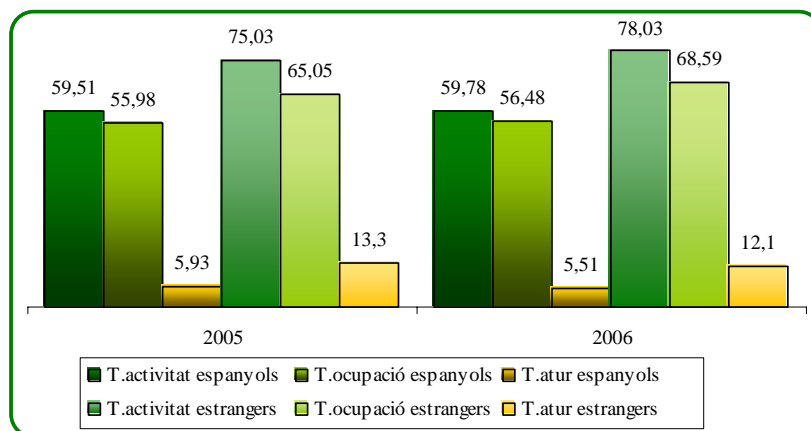
El comportament dels i de les desocupades és molt divergent. Mentre que les persones de nacionalitat espanyola redueixen el nombre d'aturats i aturades en 12.050 persones, els i les estrangeres l'incrementen, en 7.680 persones. El resultat és una disminució de 4.370 persones aturades més. Els i les desocupades estrangeres augmenten en nombres absoluts més en el cas dels no comunitàris, en 5.250 persones més, però percentualment l'increment dels i de les nacionals comunitàries és més remarcable, del 82,8% front el 8,4% dels i de les no comunitàries.

La variació de les taxes d'activitat, d'ocupació i d'atur queda reflectida al gràfic anterior. En ell es pot observar que la taxa d'activitat ha crescut tant per a la població de nacionalitat espanyola com estrangera, tot i que en major proporció per aquesta darrera (0,27% front el 3%, respectivament). La taxa d'ocupació revela el mateix comportament encara que l'increment per a la població espanyola és més alt que el registrat per a la taxa d'activitat. Els increments registrats són de 0,5% per als espanyols i de 3,54% per als estrangers. La taxa d'atur disminueix en ambdues poblacions, en 0,42 punts per als espanyols i en l'1,2% per als estrangers.

Les taxes d'activitat i d'ocupació creixen tant respecte a la població de nacionalitat espanyola com l'estrangera. La taxa d'atur disminueix en ambdues.

GRÀFIC 76. TAXES D'ACTIVITAT, OCUPACIÓ I ATUR DE LA POBLACIÓ DE NACIONALITAT ESPANYOLA I ESTRANGERA. CATALUNYA 2005-2006

Unitats: percentatges

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA, INE.

Segons l'afiliació registrada a la Seguretat Social

El nombre de persones treballadores estrangeres afiliades a la Seguretat Social, en mitjana anual, a Espanya al 2006 ha estat de 1.822.406, el 22,7% de les quals estan afiliades a Catalunya. Catalunya es manté com la comunitat autònoma amb més afiliats estrangers de tot l'Estat.

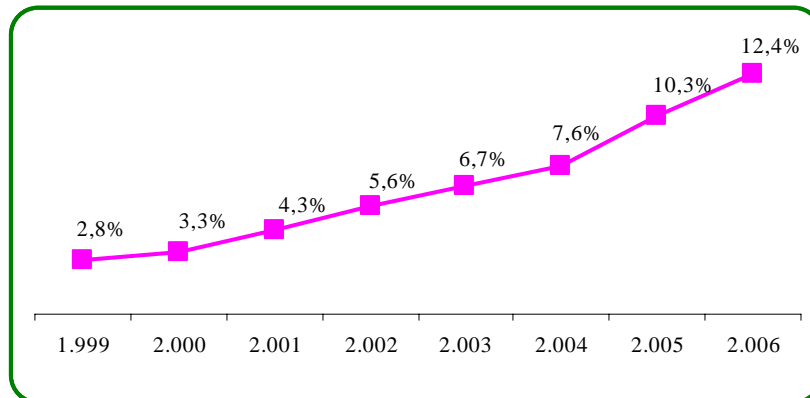
En *nombres absoluts* al 2006 a Catalunya hi ha 414.587 persones treballadores estrangeres afiliades. Atès que l'afiliació total és de 3.331.266 persones, en mitjana anual, els afiliats estrangers assoleixen enguany el 12,4% de l'afiliació total catalana.

L'*evolució del pes relatiu* de l'afiliació estrangera es pot observar al gràfic següent, on es fa palès que als darrers quatre anys, quan l'accés dels immigrants a Catalunya ha estat més rellevant, quasi s'ha duplicat la proporció d'afiliats i afiliades estrangeres sobre el conjunt d'afiliació.

El 12,4% de l'afiliació catalana al 2006 són persones estrangeres.

GRÀFIC 77. EVOLUCIÓ DEL PES RELATIU DE L'AFILIACIÓ ESTRANGERA A CATALUNYA. 1.999-2006

Unitats: percentatges

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la Seguretat Social, MTAS.

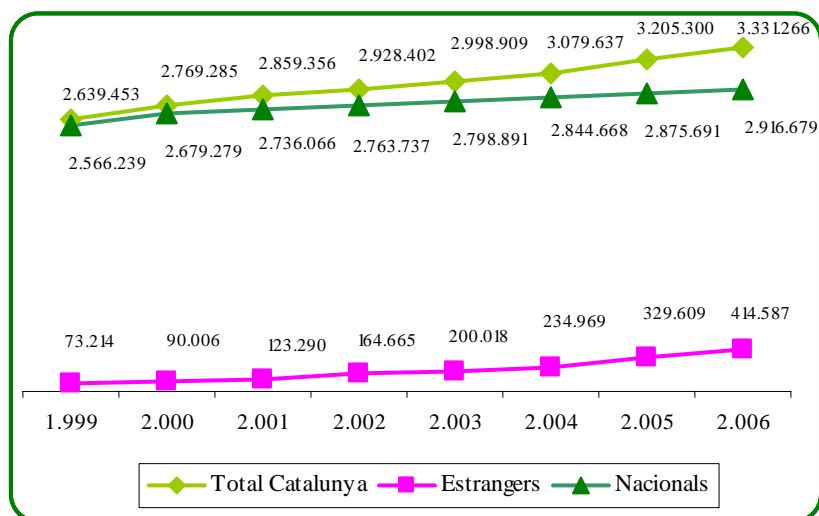
Enguany el nombre d'afiliats i afiliades a Catalunya s'ha incrementat en 125.966 persones, de les quals 84.978 són estrangeres. Això representa que l'afiliació total ha crescut en el 2,7%, mentre que l'afiliació del col·lectiu d'estrangers ho ha fet en el 25,8%. Aquest increment és inferior al registrat al 2005, del 40,3%, però cal tenir en compte que aleshores va tenir lloc el procés de normalització que va provocar un increment del nombre d'afiliacions. Un fet rellevant és que l'augment en el nombre d'afiliacions provocat per aquest procés s'ha absorbit al mercat de treball i, fins i tot, s'ha superat al 2006, atès que no es detecta un retrocés en el seu nombre sinó que, al contrari, les dades revelen un major augment.

El gràfic següent mostra l'evolució de l'afiliació en nombres absoluts dels darrers vuit anys. Com es pot observar la tendència creixent de l'afiliació total és constant al llarg d'aquest període. Tot i això, el creixement de l'afiliació de les persones treballadores amb nacionalitat espanyola es revela més moderada que la de les persones treballadores estrangeres afiliades on es contrasta un augment més pronunciat, sobre tot des de l'any 2.004.

El creixement de l'afiliació de les persones treballadores de nacionalitat espanyola es mostra més moderat que el de les estrangeres.

GRÀFIC 78. EVOLUCIÓ EN NOMBRES ABSOLUTS DE L'AFILIACIÓ A CATALUNYA. 1999-2006

Unitats: nombres absoluts

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la Seguretat Social, MTAS.

La distribució segons el gènere de les afiliacions del col·lectiu d'estrangers es mostra desigual. Els homes absorbeixen el 62,8% de les afiliacions, amb 260.404 treballadors afiliats.

Pel que fa als diferents règims de la Seguretat Social, les persones treballadores estrangeres estan afiliades al règim general majoritàriament, el 78,7%. El 7,2% d'elles està afiliat al règim especial de treballadors autònoms, el 3,0% al règim especial agrari, el 10,9% al règim especial de treballadors de la llar i el 0,2% al règim especial del mar. Les persones estrangeres concentren el 67,0% dels afiliats al règim especial de treballadors de la llar de Catalunya (l'any 2005 eren el 70,5% dels afiliats).

En el cas dels homes la distribució està molt més absorbida pel règim general que concentra el 84,7% del total d'homes. Tot i això, mantenen una presència relativa al règim d'autònoms, el 8,3%, i a l'agrari, el 4,2%. En el cas de les dones estrangeres l'afiliació al règim general és menor, el 68,7% d'elles. Però on també tenen un pes relatiu alt és al règim especial de treballadors de la llar, que representa el 24,9% de les afiliacions femenines. Per tant, s'observa que entre aquests dos règims es concentren el 93,6% de les afiliacions de les

El 78,7% de les persones treballadores estrangeres estan afiliades al règim general.

Les dones estrangeres no comunitàries absorbeixen el 67% dels afiliats al règim e. de treballadors de la llar a Catalunya..

dones estrangeres. El règim especial de treballadors de la llar també té un gran nombre d'afiliats masculins, 6.732 afiliats que representen el 2,6% de l'afiliació dels homes estrangers. Però, la distribució en aquest règim entre els gèneres es decanta indiscutiblement cap a les dones, que assoleixen el 85,1% del seu total.

La distribució entre els diferents règims es troba molt condicionada pel fet de si la nacionalitat de la persona pertany o no a la UE. De les persones treballadores estrangeres afiliades a la Seguretat Social només el 16,0% respon a nacionalitats de la UE, la resta tenen nacionalitats d'altres països, també anomenats tercers països.

El 98,1% del col·lectiu d'estrangers de la UE, front el 83,7% del no comunitàries, es concentra al règim general i al règim especial de treballadors autònoms.

Igualment, s'observen amplies diferències en la distribució d'unes i altres nacionalitats en cadascun dels règims. El règim general mostra una proporció força elevada de persones treballadores de països no pertanyents a la UE, el 85,8% dels homes i el 80,8% de les dones. Per contra, el règim especial de treballadors autònoms manté una distribució molt més equilibrada, atès que, en conjunt, el 45,3% d'ells són persones treballadores de la UE. El cas més extrem es troba al règim especial de treballadors de la llar on les persones afiliades de països externs a la UE absorbeixen el 99,3% del total afiliades al règim.

En termes globals, tal i com ja s'ha fet referència, el règim general és el que concentra major nombre d'afiliats, el 78,7%. Aquest percentatge representa a 326.411 de les persones treballadores afiliades estrangeres en mitjana anual al 2006.

L'afiliació segons *branques d'activitat* mostra que la majoria del col·lectiu d'estrangers afiliat al règim general, el 68,9%, es concentra en cinc seccions d'activitat: la construcció, la indústria manufacturera, el comerç i reparació de vehicles, l'hoteleria i les activitats immobiliàries i serveis a empreses. D'entre elles, la que absorbeix un nombre més alt d'afiliats és la construcció amb 74.789 afiliats i afiliades, que representen el 22,9% del total, seguida de les activitats immobiliàries amb 56.790 afiliats i afiliades (el 17,4%). Les branques de comerç i reparació de vehicles i hoteleria mostren un nombre de persones afiliades similar 50.509 i 50.734, respectivament (el 15,5% en ambdós casos). Les indústries manufactureres registren 42.640 persones estrangeres afiliades (el 13,1%).

Gairebé la totalitat de les persones treballadores estrangeres comunitàries es distribueixen entre el règim general i el règim e. d'autònoms. Les no comunitàries es distribueixen més uniformement en tots els règims.

Només cinc branques d'activitat concentren el 69% dels estrangers afiliats al règim general.

Les *nacionalitats* amb un nombre més alt de persones estrangeres afiliades a Catalunya són majoritàriament de països no comunitaris, el 84% del total d'afiliats són de tercers països. El país amb un nombre més alt d'afiliats i afiliades a Catalunya és el Marroc amb 74.013 persones en mitjana anual, el 17,9% del total d'afiliació estrangera. Equador amb 52.051 afiliats i afiliades absorbeix el 12,6% de l'afiliació total, seguit de Colòmbia amb 23.274 persones afiliades (el 5,6%) i Romania amb 22.428 afiliats i afiliades (el 5,4%).

Si s'estudien els i les afiliades estrangeres segons si la nacionalitat és comunitària o no de forma independent s'observa que:

- a. Les nacionalitats comunitàries més nombroses són: italiana (25,6% dels afiliats i afiliades comunitàries amb 17.035 persones), francesa (19,3% dels i de les comunitàries amb 12.845 afiliats), alemanya (11,4%), portuguesa (11,3%) i anglesa (9,4%).
- b. Els països no comunitaris amb un major nombre d'afiliats i afiliades estrangeres a Catalunya són: Marroc (21,3% dels extracomunitaris), Equador (15,0%), Colòmbia (6,7%), Romania (6,4%), Xina (5,3%) i Perú (5,2%).

Segons els contractes formalitzats

Els contractes formalitzats per persones estrangeres permetran estudiar quina és la situació laboral d'aquests treballadors i treballadores.

L'any 2006 s'han registrat a Catalunya 766.724 contractes amb persones treballadores estrangeres. Aquests contractes representen el 26,7% dels contractes registrats a Catalunya. Per tant, es pot dir que 1 de cada 4 dels contractes registrats enguany s'ha realitzat amb una persona estrangera.

El percentatge de contractació indefinida és del 14,4%, enfront del de contractació temporal que assoleix el 85,6% del total de contractes. Per contra, la proporció de contractes temporals registrats per al conjunt de Catalunya és del 83,5%. Així doncs, els immigrants tenen una proporció més alta de contractació temporal en els tipus de contractes registrats. Aquest fet també potencia que es registrin un major nombre de contractes en el cas de les persones treballadores estrangeres, a causa de la més alta temporalitat de cadascuna d'elles.

El 14,4% dels contractes formalitzats amb persones estrangeres són indefinits front el 17,5% d'indefinitos registrats per al conjunt de Catalunya.

Però, sens dubte, el fet més rellevant al 2006 és l'evolució de la contractació indefinida que gairebé s'ha duplicat en nombres absoluts respecte al 2005. Enguany s'han registrat 110.700 contractes indefinits front els 63.430 formalitzats al 2005. Per tant,

Percentualment si el pes relatiu de contractació indefinida mostrava una tendència lleugerament decreixent des del 2003, quan va assolir el 10,8% de la contractació fins el 10,3% assolit al 2005, al 2006 es detecta un augment significatiu fins concentrar el 14,4% del total.

Aquesta evolució és producte de l'aplicació de les mesures contingudes en la reforma laboral²⁶ vigent des de l'1 de juliol del 2006 adreçades a impulsar la contractació indefinida, d'entre les que destaquen el Pla extraordinari per a la conversió d'ocupació temporal en fixa i la modificació del sistema d'incentius a la contractació indefinida.

Per aquest motiu, amb caràcter general la contractació indefinida a Catalunya ha experimentat un fort augment interanual (38,3% més) i, sobre tot, s'han incrementat les conversions de contractes temporals a indefinits (55,7% més). Els temporals també han augmentat encara que de forma més lleu, el 2,9%.

En el cas de la contractació de persones treballadores estrangeres, la contractació indefinida ha augmentat vers el 2005 en el 74,5% i, específicament, la conversió de contractes en indefinits ha experimentat un increment del 120,6%. Els contractes temporals han augmentat en el 19,3%, amb 106.316 contractes més.

Com es pot observar a la taula anterior les modalitats contractuals més nombroses emprades al col·lectiu de persones estrangeres coincideixen amb les registrades per al conjunt de treballadors i treballadores.

Respecte a les modalitats indefinides destaquen les conversions en indefinits, que constitueixen el 52,4% d'aquesta modalitat, i l'indefinit ordinari. La contractació temporal més utilitzada és la d'eventual per circumstàncies de la producció, que concentra el 47,7% dels temporals, seguida amb poca diferència pels contractes d'obra o servei, amb el 45,1%.

Comparativament, destaca que el pes relatiu dels contractes d'obra o servei dels estrangers supera a la mitjana registrada pel conjunt de contractació temporal (del 33,9% front el 27,4% del total de temporals). Això, s'explica perquè aquest contracte s'utilitza més amb les persones estrangeres que en el conjunt de persones treballadores, per les quals només representa el 36,4% de la contractació temporal, front el 45,1% en el cas dels estrangers.

La conversió de contractes temporals en indefinits, en aplicació de la reforma laboral, ha incrementat aquesta modalitat contractual en el 120,6% per al col·lectiu d'estrangers.

²⁶ Reial decret llei 5/2006, de 9 de juny, per a la millora del creixement i de l'ocupació.

TAULA 115. CONTRACTES REGISTRATS AMB ESTRANGERS SEGONS MODALITAT. CATALUNYA 2006

Unitats: nombres absoluts i percentatges

CONTRACTES	Total Catalunya	Estrangers	% Estrangers
Ordinari temps indefinit	158.326	39.927	25,2%
Foment contractació indefinida	79.869	12.707	15,9%
Indefinits minusvàlids	2.086	57	2,7%
Convertits en indefinits	232.489	58.009	25,0%
TOTAL INDEFINITS	472.770	110.700	23,4%
Obra o servei	872.227	295.947	33,9%
Eventuals circumstàncies producció	1.202.528	313.179	26,0%
Interinitat	277.362	41.713	15,0%
Temporals bonificats minusvàlids	2.738	128	4,7%
Inserció	40	1	2,5%
Relleu	5.615	577	10,3%
Jubilació parcial	4.808	9	0,2%
Substitució jubilació 64 anys	153	29	19,0%
Pràctiques	11.035	400	3,6%
Formació	10.781	2.077	19,3%
Altres	7.270	1.964	27,0%
TOTAL TEMPORALS	2.394.557	656.024	27,4%
TOTAL CONTRACTES	2.867.327	766.724	26,7%

Font: Departament de Treball

En relació a la durada del conjunt dels contractes formalitzats amb persones estrangeres, el 46,6% tenen una durada inferior a un any, d'ells el 16,9% una durada d'entre un mes o menys, i el 38,6% tenen una durada indeterminada.

Si s'estudia la distribució segons el sexe, les dades mostren que el nombre més alt de contractes s'ha registrat pels homes estrangers i només el 34,4% per les dones (263.399 contractes).

Malgrat aquest fet, les dades analitzades per sexe i durada del contracte assenyalen que proporcionalment les dones tenen més contractes indefinits que no pas els homes. El percentatge de contractació indefinida, en el cas de les dones, és del 15,2% enfront el 14,1% en el cas dels homes. Així, les dones estrangeres registren una contractació indefinida amb una proporció més pròxima al conjunt de Catalunya, atès que només hi ha un punt percentual de diferència enfront dels quasi tres punts de diferència en el cas dels homes (de 14,1% en els estrangers a 16,7% en el conjunt de Catalunya).

Entre el col·lectiu d'estrangers el grup d'edat que concentra més contractes és el de persones d'entre 30 i 44 anys (el 49% del total).

La contractació temporal més emprada és la d'eventual per circumstàncies de la producció, que absorbeix el 47,7% dels contractes temporals.

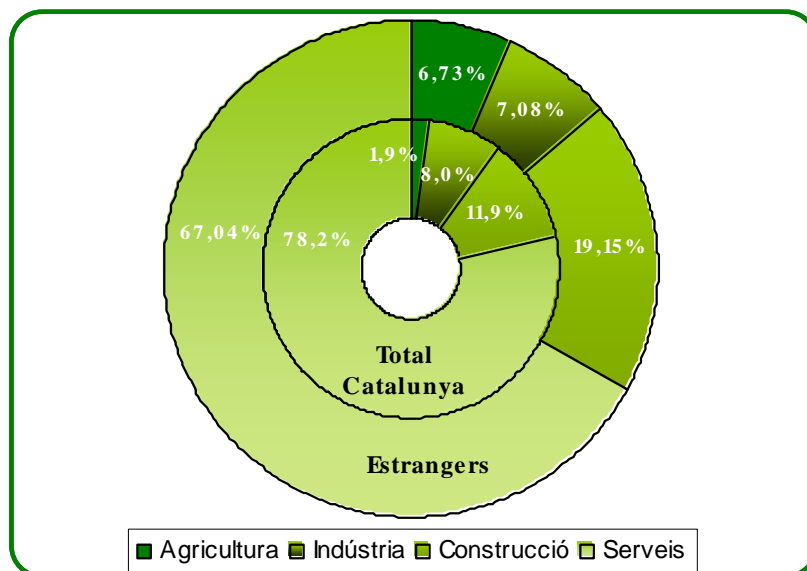
El 46,6% dels contractes tenen una durada inferior a 1 any.

Les dones estrangeres registren més contractes indefinits que els homes.

Una altra variable és la del *sector econòmic d'ocupació* on s'han registrat els contractes. La major part dels contractes es donen al sector serveis, 516.755 contractes, seguit per la construcció, 158.467 contractes. Cal destacar que el sector que proporcionalment registra més contractació indefinida és el de la indústria (51.729 contractes, amb 13.617 indefinits, el 26,3%).

GRÀFIC 79. DISTRIBUCIÓ PERCENTUAL DELS CONTRACTES REGISTRATS SEGONS SECTOR ECONÒMIC. CATALUNYA 2006

Unitats: percentatges

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball.

La distribució del nombre de contractes segons els sectors econòmics segueix les mateixes pautes que les que s'observen per al conjunt de Catalunya, amb un predomini manifest dels contractes al sector dels serveis. Tot i això, en el cas de les persones estrangeres es revela una major presència en el sector de la construcció i en el de l'agricultura (20,7% front l'11,9% i 5,2% front 1,9%, respectivament).

El 75,5% dels contractes formalitzats amb persones treballadores estrangeres es concentren en cinc branques d'activitat.

La branca d'activitat que més contractes registra és la d'altres activitats empresarials amb 248.225 contractes, el 32,4% del total. Seguidament, es troba la construcció amb 158.467 contractes, el 20,7%, i l'hoteleria amb 94.880, el 12,4%. Les altres dues branques més significatives en termes absoluts són el comerç al detall i el sector agrari i caça (39.731 contractes, el

El 75,5% dels contractes es concentren en 5 branques d'activitat.

comerç al detall i el sector agrari i caça (39.731 contractes, el 5,2%, i 37.880 contractes, el 4,9%, respectivament).

El 75,1% de la contractació indefinida es troba repartida en vuit branques d'activitat: hoteleria (21,4%), construcció (16,9%), comerç al detall (12,1%), altres activitats empresarials (9,8%), comerç a l'engròs (5,9%), transport terrestre (3,3%), indústria de productes alimentaris i begudes (3,0% i sector agrari i caça (2,7%). En aquest cas les branques d'activitat que adquireixen més importància són l'hoteleria, la construcció i el comerç al detall, mentre que les altres activitats empresarials perd pes relatiu.

La contractació indefinida està més diversificada en branques d'activitats que la temporal, que manté el 77,7% dels seus contractes en les cinc branques esmentades per al conjunt de la contractació.

Segons dades publicades pel Departament de Treball²⁷ la principal ocupació del col·lectiu d'estrangers és la de peons de les indústries manufactureres (16,1%), seguida del personal de neteja d'oficines i hotels (13,7%), peons de la construcció (8,9%) i cambrers, bàrmans i similars (8,0%). També destaca que el 83,1% de les persones contractades com a empleats domèstics són de nacionalitat estrangera. Igualment és elevada la proporció de persones estrangeres en ocupacions relacionades amb l'agricultura i d'altres com peons de la construcció, paletes i paredadors.

La principal ocupació de les persones estrangeres és la de peons d'indústries manufactureres.

²⁷ Balanç de la contractació a Catalunya. Any 2006.

2. LES POLÍTIQUES ACTIVES D'OCUPACIÓ

En relació amb les Polítiques actives d'ocupació (PAO) es podria dir que el 2006 és un any de transició entre el disseny i la gestió d'uns programes ideats als anys vuitanta i una reformulació que haurà d'efectuar-se per adaptar-les a la realitat del mercat de treball actual.

Aquesta perspectiva la recullen els plans, programes i acords relacionats amb l'ocupació dels darrers anys. Així, l'Acord estratègic²⁸ destina les mesures 64 a la 70 a fixar objectius de polítiques actives que inclouen la seva redefinició tot millorant-ne la qualitat. La mesura 65 de l'Acord estableix que el SOC havia de dotar-se d'un model de gestió descentralitzat en cooperació amb els agents socials, econòmics i institucionals del territori. Al juliol del 2006, el Govern va acordar els dos primers consorcis, el del Vallès Occidental i el de l'Hospitalet del Llobregat. Tanmateix, el Pla general d'ocupació de Catalunya 2006-2008²⁹ (PGOC), elaborat el 2006, assenyala que per aconseguir la plena ocupació estable i de qualitat a Catalunya cal una estratègia integrada de les polítiques d'ocupació que posin l'accent en l'atenció personalitzada i l'atenció especialitzada dels col·lectius amb més dificultat d'inserció. Tanmateix, l'Acord³⁰ per a la millora del creixement de l'ocupació signat a maig del 2006 entre els agents socials i el govern de l'Estat acorda fer una avaluació del funcionament de les PAO durant el segon semestre del 2006 i alhora fixa l'objectiu que els demandants d'ocupació inscrits al Servei Públic d'Ocupació rebin formació o orientació o una oferta d'ocupació abans dels sis mesos de permanència a l'atur. A partir de l'Acord es constitueix un grup de treball tripartit per fixar les pautes que han de guiar la reforma de les polítiques actives d'ocupació. Finalment, cal fer esment de la Llei 43/2006 de 29 de desembre³¹ que estableix que en tres mesos des de la vigència de la Llei, el govern ha d'implementar un Pla global de modernització dels serveis públics i en sis ha d'aprovar l'Estratègia global d'acció per a l'ocupació de persones amb discapacitat 2007-2008 que ha d'adaptar les PAO a aquest col·lectiu.

D'altra banda, i abans de passar a l'exposició de les dades de gestió dels diferents programes de polítiques actives cal fer l'observació que el seguiment i avaluació de les PAO és difícil atès que no es disposa de bones dades ni

Pla general d'ocupació de Catalunya 2007-2013 assenyala que per a una ocupació estable i de qualitat cal una estratègia integrada de les polítiques d'ocupació que posin l'accent en l'atenció personalitzada i l'atenció especialitzada en col·lectius amb dificultat d'inserció.

²⁸ Acord estratègic per a la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat de l'economia catalana. Barcelona, 16 de febrer de 2005. Generalitat de Catalunya.

²⁹ Estratègia Catalana per a l'Ocupació 2006-2008. (Pla general d'Ocupació de Catalunya), 5 de setembre de 2006. Departament de Treball i Indústria de la Generalitat de Catalunya.

³⁰ Acuerdo para la mejora del crecimiento y el empleo, 9 de maig de 2006.

³¹ BOE núm. 312, de 30.12.06.

d'indicadors adequats. Les dades que a continuació s'exposen són les que estan disponibles a abril del 2007 i fan referència majoritàriament a la gestió del 2005. Tampoc ha estat possible fer sèries al llarg dels anys ni variacions interanuals atès que les dades acostumen a ser provisionals a una data determinada.

2.1.1. El finançament de les polítiques actives

Les polítiques actives d'ocupació (PAO) a Catalunya tenen bàsicament tres fonts de finançament, el Fons Social Europeu, les transferències del Ministeri de Treball i Afers Socials i els recursos propis del Departament de Treball. D'altra banda, hi ha el finançament de la formació contínua que prové del retorn de la quota que es liquida a la Seguretat Social en concepte de formació professional.

Anualment, a la Conferència Sectorial per a Assumptes Laborals presidida pel ministre de Treball i Afers Socials es fa la distribució de fons entre les comunitats autònomes per desenvolupar polítiques actives d'ocupació. Enguany, els membres de la Conferència han acordat constituir un grup de treball per debatre criteris futurs de distribució atès que la realitat de l'ocupació té canvis continus, tanmateix al 2006 es prorroguen els criteris existents, que són la distribució dels fons a partir de la taxa d'atur i del nombre de demanants no ocupats malgrat no estar comptabilitzats com atur registrat (DENOS).

La despesa en polítiques de foment de l'ocupació del pressupost per programes de la Generalitat al 2006 ha estat de 460.729.961 euros.

TAULA 116. PRESSUPOST PROGRAMES DE FOMENT DE L'OCUPACIÓ. CATALUNYA 2006.

Unitats: Euros i percentatges.

Programes	Obligacions reconegudes	%
Modernització Servei Públic Ocupació	24.225.875	5,26
Promoció de l'ocupació	334.092.030	72,51
Polítiques Igualtat àmbit ocupació	34.283.209	7,44
Qualificació professional	46.881.562	10,18
FP agrària i pesquera	3.988.902	0,87
Relacions condicions treball i riscos laborals	17.258.383	3,75
Total foment de l'ocupació	460.729.961	100,00

En el pressupost per programes de la Generalitat, la despesa en polítiques de foment de l'ocupació al 2006 ha estat de 460.729.961 euros.

Font: Departament d'Economia i Finances.

Com s'observa a la taula anterior, el programa *Promoció de l'Ocupació* concentra el 72,5% de la despesa atès que inclou una gran part dels programes ocupacionals: Pactes Territorials, Escoles taller, Cases d'oficis i Tallers d'Ocupació, Agents d'Ocupació i Desenvolupament Local, Estudis i campanyes per a la promoció local, Nous Jaciments d'Ocupació, Iniciatives d'Ocupació (I+O), Foment de l'autoocupació i l'economia social.

El programa *Qualificació professional* representa el 10,2% de la despesa i engloba la formació ocupacional i contínua.

El 7,44% de la despesa es destina a *Polítiques d'igualtat en l'àmbit de l'ocupació* que inclou els programes específics per a col·lectius com ara persones en risc d'exclusió social, amb discapacitat... També comprèn els programes destinats a combatre les desigualtats en el mercat de treball per raó de gènere.

El programa de *Modernització dels serveis públics d'ocupació* representa el 5,3% de la despesa en PAO i inclou les accions destinades a millorar el funcionament del Servei Públic d'Ocupació (SOC) dotant-lo dels instruments necessaris perquè pugui donar una atenció personalitzada als usuaris com ara els programes d'informació i orientació professional.

A *Relacions laborals, condicions de treball i riscos laborals* es comptabilitzen programes de polítiques actives que tenen com a objectiu reduir la taxa de temporalitat i millorar la igualtat en el treball entre homes i dones.

Finalment, assenyalar que el programa de Formació Professional Agrària i Pesquera es gestiona des de l'actual Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural.

El programa de "Modernització dels serveis públics d'ocupació" representa el 5,3% de la despesa en PAO i inclou les accions adreçades a la millora del funcionament del SOC.

2.1.2. La intermediació laboral des del serveis públics

No hi ha dades definitives del repartiment del mercat de la col·locació entre el sector públic i privat, però el percentatge d'intermediació del sector públic és reduït. Ara bé, se sap com indica l'informe de l'OIT³² que els segments de mercat, tant sectorials com de qualificació, no són els mateixos pel sector públic i privat, a més a més d'haver-hi especialització entre els diferents operadors privats. L'Informe conclou que el servei públic ha de respondre a dos

³² Thuy,P.; Hansen,E. i Price,D. El servicio público de empleo en un mercado de trabajo cambiante. Informes OIT. Madrid: MTAS,2001.

reptes principals; ha de guanyar credibilitat com a proveïdor de treball de qualitat i ha de ser un organisme capaç de complir la política social.

El Programa Nacional de Reformes 2005-2008 (PNR) fixa l'objectiu d'optimitzar la intermediació laboral dels serveis públics d'ocupació mitjançant la implantació d'un nou model de gestió que integri la informació relativa a les polítiques actives i passives d'ocupació. La nova plataforma per a la intermediació laboral ha de ser integrada, és a dir, ha de permetre la coordinació entre els serveis públics autonòmics i amb l'europeu (Eures), i alhora oferir un lloc comú a la xarxa on la ciutadania pugui consultar les ofertes d'ocupació i de programes ocupacionals.

L'Acord Estratègic i el PNR assenyalen l'objectiu d'optimitzar la intermediació laboral dels serveis públics d'ocupació.

L'Acord Estratègic assenyalava també la importància d'una bona gestió de la intermediació laboral i compromet finançament per a la creació del sistema d'informació integral.

Els canvis en el model de gestió de la informació es van cristal·litzar el 3 de maig del 2005 amb la implantació del nou Sistema d'Informació del Servei Públic (SISPE a l'àmbit estatal i SICAS a Catalunya) que té com a finalitat incrementar la capacitat de col·locació del sector públic millorant el casament entre l'oferta i la demanda de treball.

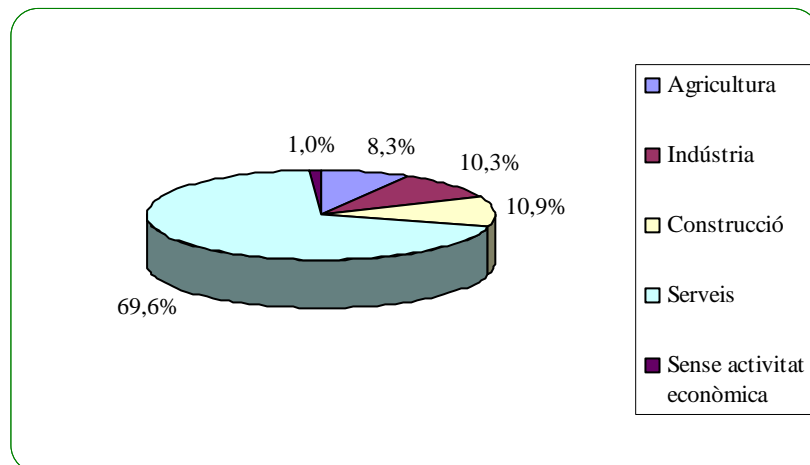
2.1.2.1. Intermediació del SOC

A continuació, es presenta la intermediació realitzada des del SOC al 2006. No és possible calcular les variacions interanuals atès que el nou model de gestió es va posar en funcionament al maig del 2005.

El SOC ha gestionat 100.208 llocs de treball el 2006, dels quals gairebé el 70% corresponen al sector serveis en correlació, aproximadament, a la distribució sectorial de la població activa catalana. Destaca, però, el pes de la intermediació pública en el sector agrari, 8,3%, percentatge molt superior al que té el sector primari en l'activitat, fet que s'explica pel pes important que té el col·lectiu d'immigrants en aquest sector i el procediment laboral per contractar-los que estableix l'obligació de registrar l'oferta al SOC. A més, hi ha el servei especialitzat d'Intermediació Laboral en Origen (SILO) que ofereix el SOC a les empreses de Catalunya per tal de facilitar la contractació en origen de treballadors i treballadores estrangers. Actualment, hi ha en funcionament dues oficines SILO, una a Tànger i l'altra a Bogotà. Finalment, cal apuntar que només el 10,3% de les ofertes pertanyen al sector industrial, proporció significativament inferior a la que té la indústria en l'activitat econòmica.

GRÀFIC 80. LLOCS DE TREBALL OFERTS GESTIONATS PEL SOC
SEGONS SECTOR ECONÒMIC. CATALUNYA 2006

Unitats: percentatges

El SOC ha gestionat 100.208 llocs de treball el 2006, dels quals gairebé el 70% corresponen al sector serveis.

Font: Departament de Treball.

TAULA 117. LLOCS DE TREBALL OFERTS GESTIONATS PEL SOC
SEGONS GRUP D'OCUPACIÓ. CATALUNYA 2006

Unitats: Nombres Absoluts i percentatges

GRAN GRUP D'OCUPACIÓ	2006	2006%
Directius administració i empresa	222	0,2
Tècnics i prof. científics, intel·lectuals	4.185	4,2
Tècnics i prof. de suport	8.533	8,5
Empleats administratius	13.280	13,3
Treb. serveis restauració, personals, comerç	13.084	13,1
Treb. qualificats, agraris i pesquers	10.764	10,7
Treb. qualificats manufactures, construcció i mineria	14.306	14,3
Operadors instal·lacions i maquinària, i muntadors	9.016	9,0
Treb. no qualificats	26.818	26,8
Forces armades	0	0,0
TOTAL	100.208	100,0

El SOC ofereix el Servei especialitzat d'Intermediació Laboral en Origen (SI-LO) a les empreses de Catalunya per tal de facilitar la contractació en origen de treballadors i treballadores estrangers.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel Departament de Treball.

Més d'una quarta part dels llocs de treball oferts, el 26,8%, corresponen a ocupacions no qualificades; peons agraris, de la construcció, de la indústria, del transport, empleats de neteja, treballadors no qualificats dels serveis. El segon grup d'ocupacions que més gestiona el SOC són les que corresponen al personal qualificat de la construcció i la indústria manufacturera, és a dir, paletes, ferrallistes, encofradors, guixaires, lampistes, soldadors, planxistes, calderers... El grup d'ocupació *Empleats administratius* i el que correspon als serveis tradicionals *Restauració, serveis personals, comerç* concentren més d'un 13% de l'oferta. D'aquesta distribució de l'oferta es desprèn que malgrat que més de la quarta part dels llocs són no qualificats la resta requereixen certs nivells de qualificació.

Malgrat que més de la quarta part dels llocs de l'oferta gestionada pel SOC són no qualificats, la resta requereixen certs nivells de qualificació.

2.1.2.2. Intermediació de la Xarxa Local de la Diputació de Barcelona (Xaloc).

Tots els agents implicats en l'objectiu d'incrementar l'ocupació alhora que la seva qualitat assenyalen el paper primordial que tenen els ens locals o municipals perquè les oportunitats d'ocupació que es generen des del territori es puguin desenvolupar. En aquest context, es desenvolupa la Xarxa de Serveis Locals d'Ocupació, Xaloc, formada pels ajuntaments, consorcis i mancomunitats de la província de Barcelona, els agents socials i la Diputació de Barcelona. La xarxa integra prop de 200 municipis i ofereix serveis de suport a l'ocupació, entre els quals hi ha la intermediació laboral.

La xarxa Xaloc integra prop de 200 municipis i ofereix serveis de suport a l'ocupació, entre els quals hi ha la intermediació laboral.

L'any 2006 la xarxa XALOC ha gestionat 17.782 llocs de treball, amb una taxa de cobertura, és a dir nombre de llocs de treball oferts que s'han cobert contractant persones enviades des de la xarxa Xaloc, d'aproximadament el 50%, indicador que evidencia la complexitat que comporta l'ajustament entre oferta i demanda de treball.

2.1.2.3. Intermediació de la Xarxa Eures

L'increment de la mobilitat dels treballadors europeus i l'avenç en l'homologació de competències professionals entre els diferents sistemes nacionals de formació i qualificació són reptes estratègics de la Unió. És en aquest context, que es designa el 2006 com a Any Europeu per la Mobilitat amb tres grans objectius; promoure la sensibilització sobre els drets de circulació, intercanvi de bones pràctiques i promoure estudis sobre la mobilitat geogràfica i professional.

L'European Employment Services (Eures) és un instrument cabdal per avançar en aquests objectius. El Servei Públic d'Ocupació Europeu té com a funció facilitar la mobilitat laboral dels treballadors i les treballadores i alhora donar suport a les empreses per a la contractació transnacional.

Tanmateix, cal destacar entre les activitats d'Eures el suport als mercats de treball transfronterers. A Catalunya, hi ha des del 1997 l'associació transfronterera Piremed formada pel Llenguadoc- Rosselló, Catalunya i el Migdia - Pirineus que dona serveis a les persones que volen treballar o formar-se a l'altra banda de la frontera i a les empreses interessades en la contractació transfronterera.

Els darrers anys, Eures³³ ha passat de ser un servei sol·licitat majoritàriament per persones que volien anar a treballar a l'estranger a ser un servei de referència per les empreses que necessiten fer contractacions transnacionals. El 2006, les oficines Eures de Catalunya han captat 505 llocs de treball per a la intermediació, un nombre significativament més gran que els 125 llocs de l'any anterior. L'ocupació més demandada és la d'hostès/essa, guia i revisor/a (278 llocs ofertats), seguit de governants/tes i personal de neteja (50) i informació al públic i caixers/res (41).

Els darrers anys, Eures ha passat de ser un servei sol·licitat majoritàriament per persones que volien anar a treballar a l'estranger a ser un servei de referència per les empreses que necessiten fer contractacions transnacionals.

2.1.3. L'orientació professional

Els programes d'informació i orientació professional són importants tant perquè la cerca de feina de les persones en atur acabi amb èxit com pel manteniment de les competències professionals.

El sistema d'orientació professional del SOC està pendent de desenvolupar-se. Actualment compta amb el programa Itineraris Personals d'Inserció (IPI) que anualment treu a concurrència competitiva perquè les entitats especialitzades en orientació optin a la subvenció³⁴. A la taula següent es pot observar el finançament que el SOC ha destinat als IPI al 2005.

³³ Aquesta breu descripció de tendències ha estat possible gràcies a la col·laboració d'Eures a Barcelona.

³⁴ DOGC núm. 4632, de 12.05.06.

**TAULA 118. SUBVENCIÓ ITINERARIS PERSONALS D'INSRCCIÓ SE-
GONS ENTITAT GESTORA. CATALUNYA 2005**

Unitats: Euros.

Tipus entitat gestora	Import atorgat
Administració local	3.165.440,7
Associacions, fundacions i altres	3.291.128,4
Cooperatives	164.193,2
Organitzacions empresarials/sindicals	3.913.899,9
Universitats	36.325,9
TOTAL	10.570.988,2

Font: Dades Departament de Treball.

A Catalunya, 21.576 persones han participat en un Itinerari personal d'inserció, el 61% de les quals han estat dones i el 12,12% joves menors de 25 anys.

*El 2006, 21.576 per-
sones han participat
en programes d'info-
rmació i orientació
professional gestio-
nats pel SOC*

**TAULA 119. BENEFICIARIS ITINERARIS PERSONALS D'INSERCIÓ.
CATALUNYA 2005.**

Unitats: Nombres absoluts.

	Total edats	< 25 anys menys 6 mesos atur	< 25 anys més 6 me- sos atur	>25 anys menys 1 any atur	>25 anys més 1 any atur
Homes	8.424	1.380	259	5.412	1.373
Dones	13.152	1.236	342	7.972	3.602
Total	21.576	2.616	601	13.384	4.975

Font: Departament de Treball.

2.1.4. Formació per l'ocupació i la qualificació professional

Al febrer del 2006, el Govern de l'Estat i els interlocutors socials subscriuen l'Acord de Formació Professional per a l'Ocupació que integra en un únic sistema, el de formació contínua i ocupacional per tal d'afavorir l'aprenentatge al llarg de la vida.

*Al febrer del 2006, se
subscriu l'Acord de
Formació Professi-
onal per a l'Ocupació
que integra en un ú-
nic sistema el de for-
mació contínua i o-
cupacional.*

2.1.4.1. L'Institut Català de les Qualificacions Professionals

El sistema integrat de qualificacions i formació professional comprèn:

- El Catàleg de Qualificacions Professionals
- El Catàleg Modular Integrat
- El Sistema de Reconeixement i Certificació de la Competència Professional

Pel que fa a l'elaboració dels catàlegs, actualment, està en fase de preparació el Projecte de decret català que regularà el Catàleg de Qualificacions Professionals de Catalunya i el Catàleg Modular Integrat de Formació Professional.

El Sistema de Reconeixement i Certificació de la Competència Professional

El Sistema de Reconeixement i Certificació de la Competència Professional posa a disposició de les persones adultes que tenen una experiència professional, adquirida a través de la seva trajectòria laboral o formativa, la possibilitat d'acreditar la seva qualificació a través d'un reconeixement oficial tot presentant-se a les proves pertinents per acreditar les seves competències professionals i/o obtenir un títol de formació professional.

L'Institut Català de les Qualificacions Professionals ha fet tres convocatòries experimentals d'acreditació de competències, el 2004, 2005 i 2006. L'acreditació de les competències consta de dues fases; la fase d'orientació i la d'avaluació.

A la taula següent es pot observar el nombre d'aspirants presentats a les convocatòries d'acreditació de competències 2005 i 2006.

Com es pot observar a la taula següent, a la convocatòria 2005 el 77% dels avaluats compleixen totalment les seves expectatives d'acreditació i al 2006 el 83,44%.

L'Institut Català de les Qualificacions Professionals ha fet tres convocatòries experimentals d'acreditació de competències, el 2004, 2005 i 2006. Les proves tenen com a referent els cicles formatiu de grau mitjà o els de grau superior.

TAULA 120. ASPIRANTS A LES ACREDITACIONS DE LES COMPE-
TÈNCIES PROFESSIONALS. CONVOCATÒRIES 2005 I
2006.CATALUNYA

Unitats: Nombres absoluts.

Concepte	Convocatò- ria 2005	Convocatò- ria 2006
Nombre d'assistents a les sessions d'orientació per a l'acreditació	265	559
Nombre de persones inscrites a les proves	286	1.645
Nombre de persones excloses	21	988 *
Nombre de persones que s'avaluen	265	459

* El concepte "persones excloses" de l'avaluació de competències de la convocatòria 2006 inclou també les persones que no la van fer perquè van anar directament a l'avaluació de crèdits.

Font: Institut Català de les Qualificacions.

2.1.4.2. Formació professional ocupacional per a persones en atur

Els cursos de formació ocupacional s'adrecen a treballadors en actiu en situació de desocupació i tenen com a objectiu millorar la capacitat d'inserció i qualificació perfeccionant les competències professionals.

L'Ordre TRI/212/2005 de 27 d'abril³⁵ regula la convocatòria dels programes de millora de la qualificació professional al 2005. Classifica les accions de formació ocupacional en:

- Accions vinculades al Catàleg de Qualificacions Professionals de Catalunya que qualifiquin en les competències requerides per desenvolupar una professió.
- Accions en empreses amb compromís de contractació³⁶.
- Accions adreçades a qualificar en una ocupació emergent.

La taula següent mostra els cursos realitzats a Catalunya el 2005 segons famílies professionals, inclou els cursos finançats a través del FSE i del Programa de Formació i Inserció Professional (Pla FIP). Més del 80% de la formació és

³⁵ DOGC núm. 4384, de 13.05.05

³⁶ DOGC núm. 4434, de 26.07.05.

del sector serveis, destaquen pel nombre de cursos les branques d'Administració i Oficines (una quarta part dels alumnes totals) i la de Serveis a les empreses (el 33,5% dels alumnes).

TAULA 121. BENEFICIARIS FORMACIÓ OCUPACIONAL PER FAMÍLI-ES PROFESSIONALS. CATALUNYA 2005.

Unitats: Nombres absoluts.

Família Professional	Cursos	Benefi- ciaris	Import atorgat *
Administració i oficines	686	10.855	15.567.668,8
Agrària	29	396	594.713,3
Artesania	15	191	371.738,4
Assegurances i finances	2	35	30.888,0
Automoció	66	981	2.352.942,9
Comerç	138	2.124	2.190.847,1
Edificació i obres públiques	83	1.358	2.505.069,5
Fabricació equips electromecànics	63	905	1.944.595,5
Formació complementària	14	194	30.210,8
Indústria fusta i suro	12	170	428.901,3
Indústria pesada i construccions metàl·liques	41	655	1.244.803,1
Indústries alimentàries	22	335	617.487,0
Indústries gràfiques	13	182	381.491,7
Indústries químiques	5	79	206.051,6
Indústries tèxtil, pell i cuir	25	400	575.836,5

Més del 80% de la formació ocupacional és del sector serveis, destaquen pel nombre de cursos les branques d'Administració i Oficines (una quarta part dels alumnes totals) i la de Serveis a les empreses (el 33,5% dels alumnes).

Informació i manifestacions artístiques	15	230	443.890,1
Manteniment i reparació	51	783	1.621.683,0
Muntatge i instal·lació	61	944	1.681.419,9
Pesca i aquicultura	3	39	98.313,6
Prod., transfor. i distribució aigua i energia	20	305	529.452,6
Sanitat	201	3.175	4.582.953,9
Serveis a la comunitat i persones	112	1.695	2.368.302,5
Serveis a les empreses	967	14.533	20.319.102,2
Transports i comunicacions	7	103	149.180,4
Turisme i hosteleria	145	2.301	4.135.490,7
Altres	25	409	339.669,0
Total	2.821	43.377	65.312.703,0

*Dades a abril 2007.

Font: Departament de Treball

2.1.4.3. Formació professional per a persones ocupades

La formació de les persones ocupades segons la font de finançament pública i el sistema de gestió es divideix en:

1. Formació de reciclatge gestionada des del Departament de Treball.
2. Formació contínua gestionada pel Consorci de Formació Contínua a Catalunya o a l'àmbit estatal per la *Fundación Tripartita para la Formación en el Empleo*, i finançada a través de les bonificacions de la quota de formació professional i el FSE.

Formació de reciclatge

La convocatòria 2005 de la formació de reciclatge està regulada a l'Ordre TRI/212/2005 de 27 d'abril³⁷ que regula els programes de millora de la qualificació professional.

La formació de reciclatge al 2005 comprèn 162 cursos amb 2.709 beneficiaris..

TAULA 122. BENEFICIARIS I FINANÇAMENT CURSOS DE RECI- CLATGE SEGONS GRANDÀRIA D'EMPRESA. CATALUNYA 2005.

Unitats: Nombres absoluts.

Col·lectiu	Cursos	Beneficiaris	Import atorgat *
Treballadors/res empreses de més de 250 plantilla	1	11	52.811,1
Treballadors/res PIME	111	1.845	466.757,9
Treballadors/res empreses de més i menys 250 plantilla	50	853	206.926,8
Total	162	2.709	726.495,8

*Dades a abril 2007.

Font: Departament de Treball

Com s'observa a la taula anterior la formació de reciclatge va destinada principalment a treballadors/res de petites i mitjanes empreses. Segons distribució territorial, la formació de reciclatge es concentra més a les comarques del Segrià, Montsià, el Bages, el Solsonès, la Terra Alta, la Noguera i el Baix Penedès.

Formació contínua

El sistema de formació contínua consta de quatre iniciatives:

3. Accions de formació contínua a les empreses, sistema de bonificacions
4. Permisos individuals de formació
5. Contractes programa per a la formació intersectorial
6. Contractes programa per a la formació sectorial.
7. Accions complementàries i d'acompanyament a la formació

³⁷ DOGC núm. 4384, de 13.05.05

El Consorci per a la Formació Contínua de Catalunya obre amb la Resolució TRI/3407/2006 de 20 d'octubre³⁸ la convocatòria de contractes programa sectorials que tenen la finalitat de millorar les competències professionals dels treballadors/ores en el diferents sectors de l'activitat econòmica i alhora incrementar la competitivitat de les empreses. Els gestors dels programes sectorials són els representants sindicals o patronals més representatius o representatius del sector i les entitats creades a l'empara de la negociació col·lectiva. El contracte programa sectorial de la convocatòria 2006 es podrà executar fins a 31 de desembre 2007.

TAULA 123. CONTRACTES PROGRAMA SECTORIALS PER SECTORS. CATALUNYA 2006.

Unitats: Nombres absoluts.

Sectors de referència	Programes aprovats	Finançament aprovat
Agroalimentària	8	2.234.039,1
Altres serveis i indústries afins	6	1.249.880,9
Comerç	4	5.038.889,9
Construcció	7	5.067.184,4
Educació i Formació	7	2.459.165,3
Metall	3	4.768.246,4
Químic	3	1.240.039,3
Sanitat	8	2.395.563,7
Serveis a col·lectius i a les persones	7	3.128.392,8
Serveis financers, administratius i d'assegurança	6	4.869.907,2
Tèxtil, calçat i pell	6	1.136.702,7
Transports, comunicacions i mar	5	2.653.557,1
Turisme, hostaleria i joc	6	2.410.013,5
Total	76	38.651.582,2

S'aproven 76 contractes programa sectorials a Catalunya el 2006..

Font: Consorci per a la Formació Contínua de Catalunya.

D'altra banda, l'Ordre TRI/658/2006 de 10 de març³⁹ aprova la convocatòria de subvencions per realitzar els programes intersectorials els quals tenen la finalitat d'incidir en les mancances formatives transversals de les persones ocupades en general i, en concret, en les necessitats més específiques de les cooperatives i societats laborals o del personal treballador autònom. A les

³⁸ DOGC núm. 4751, de 31.10.06.

³⁹ DOGC núm. 4596, de 20.03.06.

taules següents s'informa dels contractes programa sectorials aprovats pel Consorci al 2006.

Pel que fa als contractes programa intersectorials 2006, s'han aprovat 6 contractes, 4 d'àmbit intersectorial i 2 de l'economia social, amb un finançament total atorgat de 31.635.770 euros i s'ha resolt amb l'aprovació de 64 projectes amb un finançament de 3.900.000 euros .

L'altra operador públic de la formació contínua a Catalunya és la *Fundación Tripartita para la Formación en el Empleo* que gestiona la formació que fan les empreses mitjançant el sistema de bonificació de la quota de formació professional i els contractes programes sectorials d'àmbit estatal que, per tant, afecten parcialment a Catalunya en allò que fa referència a centres de treball ubicats en la Comunitat Autònoma.

TAULA 124. PARTICIPANTS CURSOS A TRAVÉS DEL SISTEMA DE BONIFICACIONS. CENTRES DE TREBALL DE CATALUNYA. 2004-2006

Unitats: Nombres absoluts i percentatges.

	2004	2005	2006	Var.% 2005-2004	Var.% 2006-2005
Homes	62.967	101.174	113.437	60,7	12,1
Dones	49.767	81.253	94.699	63,3	16,5
Total	112.736	182.539	208.136	61,9	14,0

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per la Fundació Tripartita para la Formación en el Empleo.

El sistema de bonificacions es va instaurar l'any 2004 és per tant un sistema recent que encara no ha desplegat tota la seva potencialitat. La taula anterior informa que 208.136 treballadors i treballadores s'han format a Catalunya al 2006 a través d'aquest sistema, però s'ha de tenir en compte que aquesta dada només es refereix als empleats d'empreses que tenen la raó social a Catalunya atès que els empleats catalans d'empreses amb seu fora de la Comunitat autònoma queden registrats en les dades d'àmbit estatal.

Pel que fa als contractes programa sectorials d'àmbit estatal en la seva afectació a treballadors de Catalunya només es disposa de les dades que corresponen a la convocatòria 2004⁴⁰. L'execució d'aquesta convocatòria ha finalitzat el 31 de març del 2006. S'han format 152.532 persones, de les quals el 61,6% han estat homes.

Un total de 208.136 treballadors i treballadores s'han format a Catalunya al 2006 a través del sistema de bonificacions, però s'ha de tenir en compte que aquesta dada només es refereix als empleats d'empreses que tenen la raó social a Catalunya.

⁴⁰ BOE núm. 206, de 26.08.04

Els sectors que han format més treballadors han estat metall, el 28,7%, la construcció, el 13% i l'hosteleria, el 10,3% del total.

2.1.4.4. Programes de garantia social

Els Programes de Garantia Social subvencionats pel Servei d'Ocupació de Catalunya són accions formatives amb una durada de curs escolar, entre 600 i 1.200 hores, amb pràctiques a empreses i adreçades a joves en atur, entre els 16 i els 24 anys que no han assolit l'Ensenyament secundari obligatori (ESO). Els alumnes que finalitzen el programa obtenen un certificat del Departament d'Educació i del SOC que els permet la inserció laboral o bé continuar els estudis reglats.

Al 2005 dins dels programes de garantia social s'han realitzat 118 cursos amb 1.850 beneficiaris.

La Resolució EDC/910/2005 de 31 de març⁴¹ obre la convocatòria per sol·licitar impartir programes de garantia de social.

TAULA 125. PARTICIPANTS I FINANÇAMENT PGS PER FAMÍLIES PROFESSIONALS. CATALUNYA 2005

Unitats: Nombres absoluts.

Família Professional	Cursos	Beneficiaris	Import atorgat *
Administració i oficines	41	644	1.652.550,9
Automoció	8	126	445.882,5
Edificació i obres públiques	6	90	316.182,3
Fabricació equips electromagnètics	1	15	45.290,7
Indústria fusta i suro	4	56	214.468,2
Indústria pesada i construccions metàl·liques	4	62	200.348,4
Indústries gràfiques	1	17	54.840,0

⁴¹ DOGC núm. 4358, de 07.04.05.

Manteniment i reparació	12	180	664.205,1
Muntatge i instal·lacions	13	206	595.124,4
Serveis a la comunitat i persones	10	169	345.215,0
Serveis a les empreses	1	20	56.640,0
Turisme i hosteleria	17	265	987.654,3
Total	118	1.850	5.578.401,8

Dades a abril 2007.

Font: Departament de Treball

Al curs escolar 2004-2005, 3.812 alumnes a Catalunya no es van graduar en ESO ni van repetir curs, és a dir van sortir de la formació obligatòria sense la titulació oficial. Cal, per tant, incrementar la participació en els PGS si es vol assolir l'objectiu fixat per l'EEO que el 80% dels joves de 22 anys tinguin al 2010 estudis de secundària postobligatòria.

2.1.4.5. Programes de formació i ocupació: Escoles Taller, Cases d'Oficis i Tallers d'Ocupació.

Les Escoles Taller, les Cases d'Ofici i els Tallers d'Ocupació són programes que combinen formació i ocupació per facilitar la inserció laboral de persones que estan en atur i estan regulats a l'Ordre TRI/212/2005, de 27 d'abril⁴² de programes de millora de la qualificació professional. Els promotors d'aquests programes són principalment ajuntaments i entitats sense afany de lucre.

La Resolució TRI/321/2005 de 15 de febrer⁴³ obre la convocatòria d'Escoles Taller (ET) i Cases d'Ofici (CO) 2005. Aquests projectes, destinats a joves menors de 25 anys en atur, consten d'una primera etapa de caràcter formatiu i una segona on els alumnes-treballadors/res alternen formació i pràctica professional. La durada del projecte pot oscil·lar entre un i dos anys.

La convocatòria del 2005 de les escoles taller i cases d'ofici presenta 118 projectes aprovats amb 3.878 beneficiaris homes i 469 dones.

⁴² DOGC núm.4384, de 13.05.05.

⁴³ DOGC núm. 4325, de 17.02.05

TAULA 126. ESCOLES TALLER I CASES D'OFICI. CONVOCATÒRIA 2005.CATALUNYA

Unitats: Nombres absoluts.

	Projectes a-provats	Nombre beneficiaris		Import atorgat*
		Homes	Dones	
Barcelona	74	2.785	294	12.771.951,8
Girona	14	402	51	2.464.342,1
Lleida	9	206	24	788.922,2
Tarragona	17	396	75	2.183.667,8
Terres de l'Ebre	4	89	25	494.471,0
Total	118	3.878	469	18.703.355,0

Font: Departament de Treball.

El total de participants en ET i CO és de 4.347 dels quals gairebé el 90% són nois. La participació majoritària dels nois s'explica per les activitats que desenvolupen les Escoles: rehabilitació d'edificis, creació d'infraestructures públiques... El cost de les ET és elevat si es compara amb d'altres programes ocupacionals, a la convocatòria 2005 el cost mig per alumne és de 4.302 euros.

La Resolució TRI/322/2005 de 15 de febrer⁴⁴ estableix la convocatòria de subvencions 2005 de Tallers d'Ocupació (TO). Les persones beneficiàries dels TO han de ser majors de 25 anys i està en atur.

La convocatòria del 2005 dels tallers d'ocupació comprèn 224 projectes aprovats amb 1.989 beneficiaris homes i 2.001 dones.

TAULA 127. TALLERS D'OCUPACIÓ. CONVOCATÒRIA 2005. CATALUNYA

Unitats: Nombres absoluts.

	Projectes aprovats	Nombre beneficiaris		Import atorgat*
		Homes	Dones	
Barcelona	144	1.551	1.254	24.786.458,5
Girona	20	160	141	2.659.104,2
Lleida	25	133	191	2.827.217,0
Tarragona	31	79	268	3.160.155,6
Terres de	24	66	147	2.144.557,9

⁴⁴ DOGC núm. 4325, de 17.02.05

l'Ebre				
Total	244	1.989	2.001	35.577.493,2

Font: Departament de Treball.

Han participat 3.990 persones en els TO, de les quals el 50,2% han estat dones. El cost del programa per beneficiari és de 8.916 euros.

2.1.5. Programes de desenvolupament local

Els ens locals han tingut un paper primordial en la gestió de les polítiques actives d'ocupació. Si als anys vuitanta van haver de cercar els mecanismes per donar serveis a persones del territori que es trobaven en atur i imaginar respostes des de l'àmbit local a uns canvis profunds del sistema productiu, ara han de transformar-se, conjuntament amb tot el sistema ocupacional, per donar respostes adequades a l'actual mercat de treball. En un context on el repte principal és continuar creant ocupació estable i de qualitat els ens municipals són agents privilegiats per detectar, implementar i potenciar les oportunitats d'ocupació que es generen des del territori. Enguany, s'han celebrat els vint anys d'una de les agències de desenvolupament local emblemàtiques "Barcelona Activa" que representa bé aquest esperit del desenvolupament de l'ocupació des de l'àmbit local que combina qualificació, inserció laboral, igualtat d'oportunitats, impuls a les TIC i a l'esperit emprenedor.

2.1.5.1. Pactes territorials per a l'ocupació

Els pactes territorials estan regulats a l'Ordre TRI/267/2005, de 6 de juny, per la qual s'estableixen les bases reguladores de les accions d'observació, anàlisi i innovació ocupacional⁴⁵. La Resolució TRI/2234/2006, de 6 de juny⁴⁶ estableix la convocatòria 2006. Els beneficiaris previstos en l'aprovació dels pactes d'enguany són 72.404 persones, i els imports de resolució definitiva, malgrat que s'ha de tenir en compte que hi ha recursos pendents de resoldre's, és de 14.269.475 euros

Els pactes territorials al 2006 tenen 72.404 beneficiaris amb una subvenció de 14.269.475 euros.

En conjunt, hi ha 24 pactes vigents a Catalunya el 2006, 20 a la província de Barcelona, i com a novetat hi ha la incorporació del nou pacte de les Terres de l'Ebre.

Hi ha 24 pactes territorials vigents a Catalunya el 2006.

⁴⁵ DOGC núm. 4406, de 15.06.2005.

⁴⁶ DOGC núm. 4669, de 05.07.2006.

Els pactes de la província de Barcelona, a excepció de la ciutat de Barcelona que per la Carta municipal rep un altre tractament financer, tenen a més de les subvencions del Departament de Treball les de la Diputació de Barcelona.

La subvenció de la Diputació de Barcelona ha estat de 6.466.357 euros, que representa el 40,51% del total (Diputació més Departament) del finançament dels pactes de la província de Barcelona.

2.1.5.2. Jaciments d'ocupació

El programa dels nous filons d'ocupació té com a objecte la promoció de projectes que creïn ocupació en àmbits com ara els serveis a domicili, les TIC, l'atenció a la infància, l'ajuda a les persones amb dificultat, la gestió de residus, la protecció i el manteniment de zones naturals... Poden sol·licitar els ajuts les entitats sense ànim de lucre i les entitats locals i similars. Les accions subvencionades són: estudis, jornades, seminaris, formació ocupacional per a persones en atur, creació directa de llocs de treball, formació en el lloc de treball i la implementació del xec - servei.

Els nous filons d'ocupació estan regulats al Decret 286/2004 d'11 de maig,⁴⁷ modificat pel Decret 81/2005 de 3 de maig⁴⁸. Els projectes poden ser de dos tipus: de creació d'ocupació impulsant serveis en els àmbits que configuren els jaciments (atenció a gent gran, a persones amb dificultat, medi ambient,...) o d'estimulació de la demanda que tenen com a objectiu incrementar la demanda de certs serveis a domicili (xec-serveis). Alguns d'aquests projectes són programes plurianuals.

El Resolució TRI/1398/2005 de 4 de maig, modificada per la Resolució TRI 2181/2005 de 6 de juliol⁴⁹ estableix la convocatòria 2005 que es resol amb 129 projectes aprovats amb un finançament de 6.065.374 d'euros.

Més de la meitat dels projectes pertanyen a l'àmbit de l'atenció social (serveis a domicili, atenció a la infància i ajuda a persones amb dificultat), el 51,56% del total i absorbeixen el 51,56% del finançament. El segon grup en importància és el relatiu a medi ambient (gestió de l'energia, dels residus, de

⁴⁷ DOGC 13 05 04 núm. 4132

⁴⁸ DOGC 09.05.05 núm. 4378

⁴⁹ DOGC núm. 4380, de 09.05.05. DOGC núm. 4429, de 19.07.05. La Resolució TRI 410/2006 de 30 de gener. DOGC núm.4583, d' 01.03.06 estableix el pressupost pel desenvolupament dels projectes plurianuals en la segona fase 2006.

l'aigua, la protecció de zones naturals i control de la pol·lució) que representen el 22,48% dels projectes i el 28,84% del pressupost.

2.1.5.3. Foment del desenvolupament local: Agents d'ocupació i desenvolupament local (AODL), Estudis de mercat i campanyes de promoció local i Empreses qualificades d'innovació i ocupació (I+O).

L'Ordre TRI/125/2006 de 17 de març⁵⁰ estableix les bases reguladores de les subvencions adreçades al desenvolupament local en col·laboració amb entitats locals.

La Resolució TRI/776/2006 de 20 de març⁵¹obre la convocatòria 2006.

Els AODL són tècnics dels ens locals que fan promoció econòmica de la zona parant especial atenció a la creació d'ocupació i en concertació amb els agents del territori. La subvenció del Departament comprèn fins a un 80% dels costos laborals totals de l'agent d'ocupació i desenvolupament local durant un any i prorrogable fins a quatre.

TAULA 128. AODL. CONVOCATÒRIA 2006. CATALUNYA

Unitats: Nombres absoluts.

Àmbit territorial	Agents	Finançament	Var.2005-2006 agents	Var.2005-2006 finançament
Barcelona	286	7.322.307,8	9	389.560,5
Girona	96	2.392.376,8	1	70.047,6
Lleida	61	1.512.079,8	-9	-167.180,4
Tarragona	20	500.776,7	-5	-104.662,5
Terres de l'Ebre	28	680.957,7	1	48.736,5
Catalunya	491	12.408.498,7	-3	236.501,7

Els 491 agents d'ocupació i desenvolupament local tenen un finançament al 2006 de 12.408.498,7 euros.

Font: Departament de Treball.

Malgrat la minsa reducció d'agents, hi ha hagut un increment del finançament interanual de gairebé el 2%.

⁵⁰ DOGC núm. 4604, de 30.03.06.

⁵¹ DOGC núm. 4604 de 30.03.06.

D'altra banda, la subvenció destinada a "Estudis de mercat i campanyes de promoció local" és una eina que ajuda a fer diagnosi del territori als ens locals així com difusió de les actuacions en matèria de desenvolupament local.

TAULA 129. ESTUDIS I CAMPANYES PROMOCIÓ LOCAL. CONVOCATÒRIA 2006. CATALUNYA

Unitats: Nombres absoluts.

Àmbit territorial	Accions	Finançament	Var.2005-2006 accions	Var.2005-2006 finançament
Barcelona	134	1.210.364,6	-6	-40.676,4
Girona	42	399.291,9	4	62.459,1
Lleida	34	380.580,4	5	64.419,0
Tarragona	21	198.997,7	2	31.287,5
Terres de l'Ebre	20	159.551,8	0	-4.480,2
Catalunya	251	2.348.786,4	5	113.009,0

Font: Departament de Treball.

Pel que fa al programa "Empreses qualificades d'innovació i ocupació (I+O)" es tracta al capítol IV de la Memòria, punt 4.6, en el context de l'anàlisi de les mesures autonòmiques de foment de l'activitat emprenedora.

Plans d'ocupació

Els plans d'ocupació són subvencions que reben les entitats locals, les associacions sense afany de lucre, l'Administració estatal o autònoma i les universitats per contractar temporalment persones en atur per a la realització d'obres i serveis d'interès general i social. Els Plans estan regulats a l'Ordre TRI/302/2005⁵² que ve desplegada per la Resolució TRI/2098/2005⁵³, que contempla tres modalitats de plans d'ocupació⁵⁴.

Com s'observa a la taula següent, l'increment interanual del finançament dels Plans d'ocupació és de l'11,3%. i destaca el de la ciutat de Barcelona, 33,16%, i dels Serveis de programes d'inserció, el 23,31%. L'únic territori que redueix el finançament és Barcelona- Baix Llobregat. Tot i l'augment del finançament total davalla el nombre de projectes i el de contractes laborals.

Els plans d'ocupació de la convocatòria 2006 a Catalunya inclouen 1.864 projectes i 7.689 contractes.

⁵² DOGC núm. 4422, de 08.07.05.

⁵³ DOGC núm. 4422, de 08.07.05.

⁵⁴ Resolució TRI/599/2006, DOGC núm.4594, de 16.03.06, Resolució TRI/1850/2006, DOGC núm.4651 de 09.06.06 i Resolució TRI/1374/2006, DOGC núm.4631, d'11.05.06

TAULA 130. PLANS D'OCUPACIÓ PER PROJECTES, CONTRACTES I SUBVENCIÓ. CATALUNYA 2005 I 2006.

Unitats: Nombres absoluts.

Territori	2006			Variació 2005-2006	Variació 2005-2006	Variació 2005-2006
	Projectes	Contractes	Import	Projectes	Contractes	Import
BCN-Baix Llobregat	211	757	6.247.113	-59	-411	-736.687
BCN-Ciutat	139	749	5.602.628	21	156	1.395.329
BCN-Maresme	243	778	5.411.921	-47	42	431.830
BCN-Vallès Occ.	270	745	5.603.006	10	29	181.998
Girona	109	287	2.178.473	2	-34	144.287
Lleida	449	796	4.835.185	13	-8	227.566
Tarragona	209	578	4.181.360	-37	-44	43.549
Terres de l'Ebre	120	245	1.602.560	-1	-4	180.550
SPI*	114	2.754	20.075.005	66	-24	3.795.332
Total	1.864	7.689	55.737.252	-32	-298	5.663.755

*Servei de programes d'inserció.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel Departament de Treball.

2.1.6. Altres programes de foment de l'ocupació: Servei d'autoempresa i Promoció de l'ocupació autònoma.

Els processos d'assessorament a empreses a través del Servei d'autoempresa i les subvencions a la Promoció de l'ocupació autònoma del Departament de Treball es tracten al capítol IV de la Memòria, punt 4.6, en el context de l'anàlisi de les mesures autonòmiques de foment de l'activitat emprenedora.

Programes transversals

2.1.7. PROGRAMES TRANSVERSALS

2.1.7.1. Accions integrades per a col·lectius amb especials dificultats d'inserció.

L'Ordre de 14 de gener del 2000⁵⁵ aprova, entre d'altres les bases reguladores de les accions integrades per a col·lectius amb especials dificultats d'inserció laboral que poden ser:

- Formació ocupacional adaptada al col·lectiu
- Formació de reciclatge per tal de facilitar la promoció en el mercat de treball
- Accions d'acompanyament i suport a la inserció laboral

L'Ordre TRI/38/2005 de 15 de febrer⁵⁶ regula la convocatòria per a l'any 2005 de les Accions integrades.

Els programes transversals comprenen les accions integrades per a col·lectius amb especials dificultats d'inserció, les accions adreçades a fomentar la igualtat d'oportunitats entre homes i dones i els programes experimentals en matèria d'ocupació.

TAULA 131. ACCIONS INTEGRADES. CATALUNYA 2005

Unitats: Nombres absoluts.

Entitat gestora	Cursos	Beneficiaris	Import atorgat*
Ajuntaments	8	242	537.853
Altres entitats públiques	44	774	1.601.813
Centres de formació	10	199	605.984
Cooperatives i SAL	6	232	450.115
Entitats sense afany de lucre	57	1.239	3.227.008
Organitzacions empresarials	1	72	133.000
Total	126	2.758	6.555.773

Font: Departament de Treball.

Les accions integrades estan gestionades en un 45,2% dels cursos, per entitats sense afany de lucre especialitzades en col·lectius amb especial dificultat d'inserció i, en un 41,3% per institucions públiques. És per tant un programa molt gestionat des de la iniciativa pública i el tercer sector.

⁵⁵ DOGC núm.3067, de 31.01.00.

⁵⁶ DOGC núm.4325, de 17.02.05.

2.1.7.2. Accions adreçades a fomentar la igualtat d'oportunitats entre homes i dones.

Les accions de qualificació professional específiques per a dones estan regulades dins de l'Ordre de 14 de gener del 2000⁵⁷ de bases de la formació ocupacional i afins, i tenen com a objectiu fomentar la igualtat d'oportunitats mitjançant dispositius de formació i inserció laboral tot incidint en sectors on les dones són subrepresentades, en sectors emergents i en l'impuls de la capacitat emprenedora femenina.

L'Ordre TRI/38/2005 de 15 de febrer⁵⁸ regula la convocatòria per a l'any 2005 de les accions de formació ocupacional i afins adreçades a dones en atur que han d'estar dissenyades des d'una perspectiva de gènere. A la taula següent es pot observar les accions d'igualtat d'oportunitats corresponents al 2005 segons entitat gestora.

TAULA 132. ACCIONS IGUALTAT D'OPORTUNITATS. CONVOCATÒRIA 2005 CATALUNYA

Unitats: Nombres absoluts.

Entitat gestora	Cursos	Beneficiàries	Import atorgat*
Ajuntaments	16	400	725.783,4
Altres entitats públiques	7	233	445.715,3
Centres de formació	15	418	793.499,8
Consells comarcals	1	15	25.420,0
Cooperatives i SAL	6	234	435.311,0
Empreses	1	31	60.606,0
Entitats sense afany de lucre	27	688	1.733.749,2
Organitzacions empresarials	7	127	315.186,9
Total	80	2146	4.535.271,6

Font: Departament de Treball.

⁵⁷ DOGC núm.?, de 31.01.00.

⁵⁸ DOGC núm.4325, de 17.02.05.

2.1.7.3. Programes experimentals en matèria d'ocupació (PE-MO)

Els programes experimentals en matèria d'ocupació van adreçats a persones en atur i en especial a les que cobren prestacions per desocupació. L'Ordre TAS 2643/2003 de 18 de setembre⁵⁹ regula les bases dels programes experimentals.

Els PEMO són programes integrals d'ocupació que combinen informació, orientació, assessorament, pràctica laboral i mobilitat geogràfica amb la finalitat d'aconseguir la inserció dels participants i es dirigeixen prioritàriament a persones amb discapacitat, immigrants, persones en risc d'exclusió social, , dones amb problemes d'integració laboral i perceptors de prestació o subsidi d'atur i de la renda mínima.

La Resolució 2780/2005 de 14 de setembre⁶⁰obre la convocatòria 2005.

A l'exercici 2005 s'han promogut a Catalunya 16 programes experimentals en matèria d'ocupació, amb una subvenció atorgada de 4.506.440 euros i la previsió de 1.637 participants dels quals bona part perceptors de prestació o subsidi d'atur.

⁵⁹ BOE núm.232, de 27.09.03.

⁶⁰ DOGC núm.4481, de 03.10.05.

3. RELACIONS LABORALS

3.1.1. La negociació col·lectiva a Catalunya

En aquest apartat es fa una anàlisi de la negociació col·lectiva a Catalunya, de l'estructura i el model de la negociació i dels treballadors i les empreses afectades.

Les dades per elaborar aquest apartat referents a Catalunya s'han extret del web del Departament de Treball, amb les dades actualitzades a 31 de març de 2007. Les dades estatals s'han extret del web del Ministeri de Treball i Afers Socials.

La font d'informació de les dades és el full estadístic que han d'emplenar les comissions negociadores després de signar l'acord. Atès que el registre dels convenis, de vegades, és posterior a l'inici de vigència d'aquests, les dades analitzades en aquest apartat són parcials i sotmeses a variacions, per la qual cosa es consideren provisionals.

Els acords col·lectius són aquells que tenen efectes econòmics l'any 2006 i que han estat registrats fins el mes de març de 2007, tenint en compte que una part dels convenis que van ser signats l'any 2005 són plurianuals, per la qual cosa encara són vigents durant l'any 2006. També cal tenir en compte que no estan inclosos en les dades analitzades ni els acords vigents normativament, que el Departament de Treball qualifica com a prorrogats, ni aquells que no tenen una clàusula de pròrroga expressa, que el Departament de Treball qualifica com de vigència no determinada.

3.1.2. Estructura i model de la negociació

Tal i com es pot observar a la taula següent, el nombre total d'acords col·lectius l'any 2006 és de 1.038.

El web del Departament de Treball recull tres tipus de convenis o pactes, anomenats genèricament "acords col·lectius". Aquests són els convenis col·lectius estatutaris, els convenis col·lectius extraestatutaris, també anomenats pactes d'eficàcia limitada, i el tercer tipus són els acords o pactes de funcionaris. Dins dels estatutaris, trobem quatre tipus d'acords: els convenis col·lectius, els convenis d'adhesió, els acords per mediació o laudes arbitrals i els convenis d'extensió.

El nombre total d'acords col·lectius l'any 2006 és de 1.038.

Atenent a aquesta tipologia, els convenis col·lectius extraestatutaris són els que tenen un nombre menor d'acords (2).

Pel que fa als convenis estatutaris, l'any 2006 n'hi ha 940. Tal i com es pot observar a la taula següent, els convenis col·lectius són els que tenen un pes major, 920 acords, la qual cosa representa el 97,9% del total dels convenis col·lectius estatutaris. Contràriament, els que tenen un pes menor són els acords de mediació o laudes arbitrals, ja que l'any 2006 només s'ha registrat un acord d'aquesta naturalesa.

Els convenis col·lectius són els que tenen un pes major respecte la resta.

L'any 2006 hi ha 96 acords o pactes de funcionaris. Tal i com es desprèn de la taula, els acords de funcionaris són els que tenen un pes major ja que representen el 78,1% d'aquest tipus d'acords.

TAULA 133. NOMBRE D'ACORDS COL·LECTIUS SEGONS NATURALSA DE L'ACORD. CATALUNYA 2006

Unitats: nombre d'acords

Conveni col·lectiu	920
Adhesió	19
Acord per mediació o laude arbitral	1
Pacte d'eficàcia limitada	2
Acord de funcionaris	75
Pacte de funcionaris	21
TOTAL	1038

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball

Una segona classificació dels acords col·lectius es pot establir segons els àmbits de negociació, on es distingeixen els acords d'empresa i els acords sectorials.

L'any 2006, el 84% del total dels acords, són d'empresa. El 16% restant (166 acords) són sectorials.

L'any 2006 el 84% del total dels acords són d'empresa i el 16% restant són de sector.

3.1.3. Empreses i treballadors afectats per la negociació col·lectiva

Segons *l'àmbit de negociació*, atenent a l'anàlisi de les dades, la majoria d'empreses i treballadors estan afectades per acords sectorials, seguint la tendència dels anys anteriors.

Pel que fa al total d'empreses i treballadors afectats, o bé per acords d'empresa o bé per acords sectorials, cal remarcar que, tal i com es pot observar a la taula següent, el 0,4% de les empreses, 940 empreses, i el 9,6% dels treballadors, 187.453 treballadors, estan afectats per acords d'empresa, i el 99,5% d'empreses, 217.508 empreses, i el 90,3% dels treballadors, és a dir, 1.745.844 treballadors, estan afectats per acords sectorials.

TAULA 134. NOMBRE D'ACORDS, EMPRESES I TREBALLADORS AFFECTATS SEGONS EL NIVELL DE NEGOCIACIÓ. CATALUNYA 2006

Unitats: nombre d'acords, empreses i treballadors i percentatges

	Acords d'empresa	Acords de sector	TOTAL
Nombre d'acords	872	166	1.038
Empreses afectades	940	217.508	218.448
Treballadors afectats	187.453	1.745.844	1.933.297

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball

Pel que fa a l'anàlisi segons *sector d'activitat econòmica*, tal i com es pot observar a la taula següent, el sector dels serveis és el que compta amb un nombre més elevat d'acords, que representa el 68,7% del total dels acords de l'any 2006. Dins d'aquest sector, les activitats econòmiques que disposen d'un nombre més elevat d'acords són l'Administració Pública, Defensa i Seguretat Social obligatòria, amb 225 acords; les activitats de sanejament públic, amb 88 acords; la indústria de productes alimentaris i begudes, amb 83 acords i altres activitats empresarials, amb 62 acords.

Segons el sector d'activitat econòmica, el sector dels serveis és el que compta amb un nombre més elevat d'acords.

En el sector de la indústria s'han registrat 307 acords l'any 2006 i en els sectors de l'agricultura i la construcció el nombre d'acords té un pes menor ja que és de 8 i de 10, respectivament.

Atès el nombre d'acords en els diversos sectors d'activitat econòmica, el nombre d'empreses i treballadors afectats també varia. Així doncs, el sector serveis és el que té un nombre més elevat d'empreses i treballadors afectats,

el qual és de 152.669 empreses i 1.234.355 treballadors i el sector de l'agricultura és el que té un nombre menor d'empreses i treballadors afectats (6.265 empreses i 28.558 treballadors).

TAULA 135. NOMBRE D'ACORDS, EMPRESES I TREBALLADORS AFECTATS PER SECTOR D'ACTIVITAT. CATALUNYA 2006

Unitats: nombre d'acords, empreses i treballadors i percentatges

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	TOTAL
Nombre d'acords	8	307	10	713	1.038
Empreses afectades	6.265	34.339	25.175	152.669	218.448
Treballadors afectats	28.558	488.610	181.774	1.234.355	1.933.297

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball

En la taula següent s'ha fet una anàlisi del nombre d'acords i treballadors afectats segons l'àmbit territorial. No s'ha fet esment a les empreses afectades ja que el web del Departament de Treball no disposa d'aquestes dades.

Barcelona és la província amb un nombre més elevat, tant pel que fa als acords com als treballadors afectats. La diferència respecte les altres tres províncies és rellevant, tant pel que fa al nombre d'acords com als treballadors afectats. Dins d'aquestes, la que té un nombre menor d'acords i de treballadors afectats és Lleida.

Barcelona és la província amb un nombre més elevat d'acords i de treballadors afectats.

TAULA 136. NOMBRE D'ACORDS I TREBALLADORS AFECTATS SEGONS ÀMBIT TERRITORIAL. CATALUNYA 2006

Unitats: nombre d'acords, treballadors afectats i percentatges

	Nombre d'acords	Treballadors afectats
Barcelona	779	1.511.253
Girona	217	184.737
Lleida	170	87.999
Tarragona	269	149.308

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball

3.1.4. Acords col·lectius, empreses i treballadors afectats segons l'àmbit funcional i temporal de l'acord

L'any 2006 hi ha 53 acords de vigència anual i 985 acords de vigència plurianual.

Els acords anuals afecten 8.364 empreses i 50.521 treballadors i els acords de vigència plurianual afecten 210.084 empreses i 1.882.776 treballadors.

L'any 2006, tal i com es pot observar a les taules següents, el 4,8% d'acords d'empresa i el 6,6% d'acords de sector han tingut vigència anual. La resta i, per tant, la majoria, han tingut vigència plurianual. Per tant, s'observa una tendència a la baixa de la vigència anual, tant en els acords d'empresa com en els de sector.

Cal destacar que la majoria d'empreses i treballadors també estan afectats per acords de vigència plurianual.

S'observa una tendència a la baixa de la vigència anual, tant en els acords d'empresa com en els de sector.

TAULA 137. NOMBRE D'ACORDS D'EMPRESA, EMPRESES I TREBALLADORS AFECTATS SEGONS LA VIGÈNCIA. CATALUNYA 2006

Unitats: nombre d'acords, empreses i treballadors

	Anuals	Plurianuals
Acords	42	830
Empreses	42	898
Treballadors	4.504	182.949

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball

TAULA 138. NOMBRE D'ACORDS DE SECTOR, EMPRESES I TREBALLADORS AFECTATS SEGONS LA VIGÈNCIA. CATALUNYA 2006

Unitats: nombre d'acords, empreses i treballadors

	Anuals	Plurianuals
Acords	11	155
Empreses	8.322	209.186
Treballadors	46.017	1.699.827

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball

3.1.5. La regulació del temps de treball. Hores treballades i jornada laboral.

La jornada mitjana anual pactada l'any 2006, segons les dades del Departament de Treball actualitzades a 31 de març de 2007, és de 1.764 hores/any (equivalent a 39 hores setmanals, aproximadament).

La jornada mitjana anual pactada l'any 2006 és de 1.764 hores/any.

Atenent a l'àmbit funcional, es constata que en els convenis de sector la jornada pactada és superior que en els convenis d'àmbit d'empresa, tal i com podem observar a la taula següent.

L'any 2006 la jornada pactada en els convenis d'empresa és de 1708,7 hores anuals.

Pel que fa als convenis col·lectius pactats a tot l'Estat espanyol, la jornada mitjana anual pactada ha estat de 1756 hores, en termes absoluts, 8 hores menys que la jornada anual pactada a Catalunya. En els convenis d'empresa estatals s'han pactat 11,2 hores menys que en els convenis d'empresa de l'àmbit de Catalunya. Pel que fa als acords de sector, en l'àmbit estatal s'han pactat 6,6 hores menys que en l'àmbit de Catalunya.

TAULA 139. JORNADA ANUAL MITJANA PACTADA PER ÀMBIT FUNCIONAL. CATALUNYA I ESPANYA 2006

Unitats: nombre d'hores.

	Catalunya	Espanya
Total acords	1764,0	1756,0
Acords d'empresa	1708,7	1697,5
Acords de sector	1769,9	1763,3

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball i del MTAS.

Segons la naturalesa dels convenis, tal i com es pot observar a la taula següent, els acords d'empresa de funcionaris són els que pacten una jornada menor (1588,3 hores), amb relació a la resta. D'altra banda, els acords amb un major nombre d'hores pactades són els acords de sector extraestatutaris (1776,1 hores).

Els acords d'empresa de funcionaria són els que pacten una jornada menor.

La jornada pactada en els acords estatutaris és més elevada en els acords d'empresa que en els de sector. Així doncs, la jornada en els acords de sector

estatutaris és de 56,4 hores més, en termes absoluts, que la jornada mitjana pactada en els acords d'empresa estatutaris.

TAULA 140. JORNADA ANUAL MITJANA PACTADA SEGONS LA NATURALESA. CATALUNYA 2006

Unitats: nombre d'hores

	2006
Acords d'empresa	
Estatutaris	1713,4
Funcionaris	1588,3
Acords de sector	
Estatutaris	1769,8
Extraestatutaris	1776,1

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball .

Per sectors de producció a Catalunya, tal i com es pot observar a la taula següent, el sector de l'agricultura és el que té la jornada anual mitjana pactada més elevada (1.808 hores). En segon lloc, es troba el sector dels serveis (1769,1 hores) i, en tercer lloc, la indústria (1755,3 hores). El sector de la construcció és el que té un nombre menor d'hores anuals pactades (1.746 hores).

En els quatre sectors, es pacta un nombre més elevat d'hores en els acords de sector que en els acords d'empresa. El sector serveis és el que presenta una diferència d'hores pactades més elevada entre els acords d'empresa i els de sector (83,7 hores). Contràriament, en el sector de la construcció només hi ha 3,3 hores de diferència entre la jornada anual mitjana pactada en els acords d'empresa i en els de sector.

El sector de l'agricultura és el que té la jornada anual mitjana pactada més elevada.

TAULA 141. JORNADA ANUAL MITJANA PACTADA PER SECTOR D'ACTIVITAT I ÀMBIT FUNCIONAL. CATALUNYA 2006

Unitats: nombre d'hores, percentatge i variació absoluta.

		2006
Agricultura	Empresa	1753,7
	Sector	1808,5
	Total	1808,0
Indústria	Empresa	1736,3
	Sector	1758,2
	Total	1755,3
Construcció	Empresa	1742,7
	Sector	1746,0
	Total	1746,0
Serveis	Empresa	1693,6
	Sector	1777,3
	Total	1769,1

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball.

Pel que fa a la jornada pactada a l'Estat espanyol, també és el sector de l'agricultura el que té la jornada anual mitjana pactada més elevada. Aquesta és de 1.762,1 hores, 45,9 menys que en el cas de Catalunya. Coincidint també amb l'àmbit català és el sector de la construcció el que té un menor nombre d'hores pactades (1745,1 hores, 0,9 menys, en termes absoluts, que en l'àmbit català).

En els quatre sectors es pacta un major nombre d'hores en els acords de sector que en els d'empresa. Tal i com es pot observar a la taula següent, el sector que presenta més diferència és el de la indústria, ja que en els acords de sector es pacten 43,5 hores més que en els acords d'empresa.

TAULA 142. JORNADA ANUAL MITJANA PACTADA PER SECTOR
D'ACTIVITAT I ÀMBIT FUNCIONAL. ESPANYA 2006

Unitats: nombre d'hores, percentatge i variació absoluta

		2006
Agricultura	Empresa	1.747,1
	Sector	1.762,2
	Total	1.762,1
Indústria	Empresa	1.716,7
	Sector	1.760,2
	Total	1.754,4
Construcció	Empresa	1.723,0
	Sector	1.745,2
	Total	1.745,1
Serveis	Empresa	1.687,7
	Sector	1.769,2
	Total	1.758,3

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del MTAS

Si analitzem la jornada anual tenint en compte la *vigència* dels acords col·lectius, cal destacar que l'any 2006 en els convenis de vigència anual s'han pactat menys hores que en els de vigència plurianual; en termes absoluts, 135,6 hores menys respecte als plurianuals de primer any de vigència i 137,6 hores respecte els acords de vigència plurianual en els quals el 2006 no és el primer any de vigència.

D'altra banda, la jornada anual pactada en els acords d'empresa, tant de vigència anual com plurianual, és superior en els acords sectorials. Així, en els acords d'àmbit sectorial de vigència anual ja jornada ha estat de 1.787,3 hores, (71,1 hores més que en els acords d'empresa) i en els acords sectorials de vigència plurianual (primer any) la jornada anual pactada ha estat de 1.787,3 hores (49 hores més que en els acords d'empresa). Pel que fa als acords de vigència plurianual en els quals l'any 2006 no és el primer any de vigència, en els acords sectorials s'ha pactat una jornada mitjana de 1.768 hores, 98,5 més que en els acords d'àmbit d'empresa.

TAULA 143. JORNADA ANUAL PACTADA SEGONS LA VIGÈNCIA DE L'ACORD. CATALUNYA 2006

Unitats: nombre d'hores

	Total	Acords	
		d'empresa	Acords de sector
Vigència anual	1.781,0	1.716,2	1.787,3
Plurianual 1r any	1.775,1	1.737,9	1.787,3
Plurianual 2n o més anys	1.762,4	1.669,5	1.768,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball.

Una vegada analitzades les dades de la jornada laboral, cal tenir en compte la tendència emergent pel que fa al model de la jornada i les possibles mesures de flexibilitat. Aquestes mesures es concreten en una franja de llibertat en els horaris d'entrada i sortida (amb el requisit de complir les 8 hores diàries) , jornades laborals reduïdes més enllà de l'establert per llei o la setmana laboral comprimida, entre d'altres. Són mesures diferents, adequades a les necessitats de l'empresa i les dels treballadors, de vegades aplicables a tota la plantilla i en altres casos concertades directament entre el treballador i el supervisor directe.

En aquest context, cal fer referència al concepte de "flexiseguretat", el qual té el seu origen a Dinamarca, i es pren com a base al Llibre Verd de la Comissió de les Comunitats Europees "Modernitzar el Dret laboral per a afrontar els reptes del segle XXI". Aquest concepte radica en què la flexibilitat i la seguretat no són necessàriament idees contraposades. Així doncs, els empresaris poden estar interessats en unes relacions laborals estables i segures, i, al mateix temps, els treballadors poden estar interessats en la flexibilitat pel que fa a la jornada laboral, l'organització del treball i el sistema de remuneracions.

3.1.6. Salari

En l'apartat 4.3 del capítol primer d'aquesta Memòria es fa una anàlisi exhaustiva dels salaris, els costos laborals i la productivitat. En aquest apartat es fa incidència en els increments salarials pactats en els acords col·lectius i en la clàusula de revisió salarial.

L'increment salarial mitjà pactat aquest any 2006, en la totalitat d'acords de Catalunya, ha estat del 3,2% i un cop feta la revisió salarial, ha estat del 3,4%.

Tenint en compte la *naturalesa jurídica* dels acords, cal destacar que els acords extraestatutaris són els que tenen un increment salarial, tant pactat com revisat, més elevat i aquest és del 3,9%. Pel que fa als convenis col·lectius estatutaris, han pactat un increment salarial del 3,1%, que un cop revisat ha augmentat fins el 3,4%. Els acords o pactes de funcionaris han pactat un increment del 2,2%, que un cop revisat ha estat del 2,6%.

Pel que fa als acords d'empresa, la mitjana de l'increment salarial revisat pels 872 acords ha estat del 3,3%. En els acords de sector, aquest increment ha estat del 3,5, és a dir el 0,2% més que en els acords d'empresa.

D'altra banda, el 51,1% dels acords d'empresa han pactat clàusula de revisió salarial. El 85% d'acords restants, que han afectat 86.453 treballadors, ha pactat clàusula de revisió salarial retroactiva.

Els acords d'empresa que tenen un increment salarial pactat més elevat són els acords amb clàusula prevista no retroactiva (3,8%), els quals afecten 42.700 treballadors. Aquest increment coincideix amb el revisat.

Els acords amb clàusula prevista retroactiva, que afecten 86.453 treballadors, són els que tenen un increment salarial pactat menor (2,5%) en relació amb la resta. L'increment salarial revisat en aquests acords és del 3,1%, la qual cosa coincideix amb els acords sense clàusula prevista.

L'increment salarial mitjà pactat aquest any ha estat del 3,2%, que amb la revisió salarial ha augmentat fins el 3,4%.

TAULA 144. INCREMENTS SALARIALS PACTATS I TREBALLADORS AFECTATS EN ACORDS D'EMPRESA. CATALUNYA 2006

Unitats: nombre d'acords i de treballadors i percentatges

	Acords	Treballadors afectats		Incrementos salarials	
		Nombre	%	Pactats	Revisats
Sense clàusula prevista	426	57.903	30,9	3,1	3,1
Amb clàusula prevista	446	129.550	69,1	2,9	3,3
No retroactiva	67	42.700	22,8	3,8	3,8
Retroactiva	379	86.453	46,1	2,5	3,1
TOTAL	872	187.453	100	3	3,3

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball .

Amb relació als acords de sector, el 68,7% dels acords ha pactat clàusula de revisió salarial. D'aquests, el 18,4% han pactat clàusula no retroactiva. El 81,6% d'acords restant ha pactat clàusula de revisió retroactiva. Per últim, 52 acords no han pactat clàusula de revisió salarial.

Cal destacar que, a diferència dels acords d'empresa, els acords amb un increment salarial major (4,1%) són els que no tenen clàusula prevista, que afecten 330.586 treballadors. En aquests acords, l'increment salarial pactat coincideix amb l'increment salarial revisat. D'altra banda, l'increment salarial, tant pactat com revisat en els acords sense clàusula prevista és el mateix que en els acords amb clàusula prevista no retroactiva.

En canvi, són els acords amb un increment menor són els que tenen clàusula prevista retroactiva, que afecten 963.821 treballadors. En aquests acords l'increment salarial pactat és del 2,5% i el revisat, el 0,4% superior.

TAULA 145. INCREMENTS SALARIALS PACTATS I TREBALLADORS AFECTATS EN ACORDS DE SECTOR. CATALUNYA 2006

Unitats: nombre d'acords i de treballadors i percentatges

	Acords	Treballadors afectats		Incrementos salarials	
		Nombre	%	Pactats	Revisats
Sense clàusula prevista	52	330.586	18,9	4,1	4,1
Amb clàusula prevista	114	1.415.258	161,3	3	3,3
No retroactiva	21	451.437	25,9	4,1	4,1
Retroactiva	93	963.821	55,2	2,5	2,9
TOTAL	166	1.745.844	100	3,2	3,5

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball.

Per àmbits territorials, cal destacar que l'any 2006 Girona és la província que ha pactat un increment salarial més elevat, pel que fa als acords sense clàusula de revisió salarial prevista. Aquest és del 4,2%. A Lleida, l'increment salarial pactat en els acords sense clàusula de revisió salarial prevista és del 4,1%; a Tarragona, del 4% i, per últim, a Barcelona l'increment és del 3,9%.

Amb relació als increments salarials, un cop revisats, dels acords que tenien clàusula prevista no retroactiva, Barcelona és la província amb un increment salarial més elevat, del 4,1%. A Lleida, l'increment salarial, un cop revisat,

dels acords que tenien clàusula prevista no retroactiva és del 4%; i a Girona i Tarragona és del 3,8%.

Pel que fa als acords amb clàusula prevista retroactiva, Lleida té un increment salarial del 3,2%, el més elevat respecte les altres províncies. A Girona, l'increment salarial, un cop revisat, dels acords que tenien clàusula prevista retroactiva és del 3,1%; a Tarragona és del 3% i a Barcelona, del 2,9%.

Amb relació als *sectors d'activitat econòmica*, cal destacar que el sector de la indústria és el que ostenta un increment salarial revisat més elevat (3,8%). En el cas de l'agricultura, l'increment salarial revisat és del 3,8%. Pel que fa a la construcció, l'increment salarial revisat és del 3,6% i, per últim, els acords col·lectius del sector dels serveis tenen un increment salarial revisat del 3,2%.

En el marc dels salaris, cal destacar que existeix una tendència de les empreses encaminada a introduir el sistema de retribució flexible, el qual consisteix en incorporar una part del salari variable, atenent als objectius assolits, o en espècie.

El principal avantatge d'aquest tipus de retribució en espècie, més enllà dels beneficis fiscals, és que el treballador escull el seu paquet retributiu, en funció de les seves pròpies necessitats. Els vals per menjar, la guarderia, el lloguer d'habitatge, assegurança mèdica i entrega d'ordinadors són alguns dels productes que poden oferir-se. D'altra banda, la formació és un dels pagaments en espècie més valorats.

Pel que fa al salari variable, es determina en funció dels objectius i la productivitat assolida.

3.1.7. Altres continguts de la Negociació Col·lectiva: clàusules novedoses

En aquest apartat es recullen algunes pràctiques que defineixen la tendència actual de la negociació col·lectiva i reflectides en algunes clàusules de convenis que tenen el seu àmbit de vigència l'any 2006. Cal destacar que a la pàgina web del Departament de Treball⁶¹ es fa un recull de les polítiques d'igualtat i no - discriminació per raó de sexe i de la conciliació de la vida laboral i familiar en els convenis col·lectius vigents publicats al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya entre l'1 de maig de 2001 i el 28 de febrer de 2007.

⁶¹ http://www.gencat.net/treball/ambits/relacions_laborals/convenis/index.html

La igualtat d'oportunitats i la no discriminació, especialment per raó de sexe i la conciliació de la vida familiar i laboral, són matèries en les que s'aprecia una major incorporació al text dels convenis en els darrers anys.

Els convenis incorporen clàusules d'igualtat d'oportunitats i no discriminació.

En aquest sentit, hi ha diversos convenis que exemplifiquen aquesta pràctica de la negociació col·lectiva.

Un d'ells és el conveni col·lectiu de treball del sector del comerç de vidre, pisa, ceràmica i similars per al període del 01.04.05 al 31.03.09⁶², el qual recull en el seu article 33 “ *No es pot establir discriminació laboral a la feina, les retribucions, les jornades i altres condicions de treball per raó de sexe, origen, religió, estat civil, raça, condició social, idees polítiques, adhesió o no a sindicats i als seus acords, vincles de parentiu amb altres treballadors de l'empresa o llengua dins de l'Estat espanyol*”.

Aquest conveni també té una clàusula d'**igualtat i no discriminació en relació a l'ingrés a l'empresa, l'enquadrament professional o la valoració dels llocs de treball**: “ *El comitè no solament ha de vetllar perquè els processos de selecció de personal compleixin la normativa vigent o pactada, sinó que també pels principis de no discriminació, igualtat de sexes i foment d'una política racional de l'ocupació*”.

Les clàusules d'igualtat també queden reflectides en la regulació de la **promoció en el treball**. Això es posa de manifest en el conveni col·lectiu de treball del sector de les masses congelades per als anys 2005-2007⁶³, l'article 7 del qual fa referència als ascensos i a les promocions i estableix de manera expressa que “ *cal respectar el dret igual de tots els treballadors a la promoció, i no es pot fer cap tipus de discriminació per raons d'edat, sexe, ètnia, país de procedència, afiliació o no a un sindicat o qualsevol altra condició o circumstància personal o social*”.

Aquest conveni també conté una clàusula referent a la **igualtat en matèria salarial**, en la seva disposició final quarta “[...] *Si es fa servir un sistema de classificació professional per determinar les retribucions, aquest sistema s'ha de basar en criteris comuns per als treballadors i les treballadores, i s'ha d'establir de tal manera que exclogui les discriminacions*”.

D'altra banda, el conveni col·lectiu únic del personal laboral de la Generalitat de Catalunya per al període 2004-2008⁶⁴, en la seva disposició transitòria cinquena estableix una clàusula relativa a la **creació d'organismes específics en**

⁶² DOGC núm. 4634, de 16.05.06

⁶³ DOGC núm. 4645, de 31.05.06

⁶⁴ DOGC núm. 4640, de 24.05.06

en matèria d'igualtat i no discriminació “*Les parts signants acorden integrar una representació dels sindicats presents en la Mesa Negociadora del VI Conveni col·lectiu únic, de forma proporcional a la seva representativitat a l'àmbit laboral, en l'òrgan paritari de les polítiques d'igualtat i per a la no discriminació del personal al seu servei [...]*”

Per últim, la igualtat també transcendeix a l'àmbit de la **formació**. Així doncs, el conveni de l'empresa Tmtrans Servicios Logísticos SL⁶⁵, per als anys 2005-2008, en el seu article 39 incideix en els criteris d'igualtat pel que fa a accions de formació promogudes per l'empresa.

La negociació col·lectiva introdueix clàusules que regulen la interdicció de **l'assetjament sexual** des d'una perspectiva disciplinària. Així es fa palès en el conveni col·lectiu de treball del sector del comerç de vidre, pisa, ceràmica i similars per al període del 01.04.05 al 31.03.09, ja citat en el marc de les polítiques d'igualtat i no discriminació. Aquest estableix en el seu article 41.3 com a falta molt greu “*La falta de respecte a la intimitat i a la consideració deguda a la dignitat i les ofenses verbals o físiques de caràcter sexual, exercides contra alguns treballadors o algunes treballadores de l'empresa*”.

En aquest conveni també hi ha una clàusula que regula la tutela de la persona afectada per l'assetjament sexual (article 35), la qual defineix l'assetjament sexual i moral; atorga a l'empresa la responsabilitat de vetllar per la consecució d'un ambient adequat a la feina i explica el procediment de denúncia per part de qui s'entengui afectat per una situació d'assetjament.

D'altra banda, en alguns convenis es pacten també **mecanismes de protecció davant la violència de gènere**. En aquest sentit, podem destacar el conveni col·lectiu de treball del sector del comerç de vidre, pisa, ceràmica i similars per al període del 01.04.05 al 31.03.09 i el conveni col·lectiu de treball dels hospitals de la XHUP i dels centres d'atenció primària concertats per als anys 2005-2008⁶⁶.

La negociació col·lectiva es configura també com un instrument adient per regular la reordenació flexible del temps de treball, i els instruments de **conciliació**, amb major capacitat d'adaptació a les concretes realitats de les empreses i dels treballadors.

Pel que fa a la regulació de les polítiques de conciliació de la vida familiar i laboral, es pot destacar el conveni col·lectiu de treball Agropecuari per a

⁶⁵ DOGC núm. 4655, de 15.06.06

⁶⁶ DOGC núm. 4733, de 04.10.06

l'any 2006⁶⁷, com a exemple. Aquest conté clàusules de protecció de la treballadora embarassada o en període de lactància, regulant aspectes tals com l'avaluació de riscos laborals, la mobilitat funcional i la suspensió del contracte per risc al llarg de l'embaràs. També regula el dret a absentar-se del treball i a ser remunerades per fer-se exàmens prenatals i practicar tècniques de preparació al part, el descans i suspensió del contracte per motiu de part o per causa d'adopció o acolliment, el descans per maternitat i vacances.

En aquest àmbit podem destacar també algunes pràctiques que regulen percepcions econòmiques per raó de filiació o família.

D'altra banda, també cal fer especial esment a les clàusules de la negociació col·lectiva que introdueixen elements vinculats, tant amb la flexibilitat horària com en la bossa d'hores acumulable, segons el volum de feina existent.

Pel que fa als convenis col·lectius d'àmbit estatal, és destacable la renovació del conveni Tèxtil – Confecció, en el qual és destacable la comissió paritària amb la funció de seguiment i verificació de l'observatori industrial, el qual fa referència a aspectes com l'activitat productiva i els processos d'internalització industrial; l'evolució de l'ocupació, la formació professional de tots els treballadors; les iniciatives per a la investigació, desenvolupament i innovació i els codis de conducta i plantejaments de responsabilitat social corporativa. Una altra novetat que aporta el conveni és el seguiment i la verificació dels Codis de Conducta, allà on existeixin.

Una altra clàusula destacable és la de política de cotxes compartits, la qual és inclosa en el conveni col·lectiu de l'empresa Denso, del sector de l'electrònica. Amb aquesta política, es pretén que els treballadors prenguin consciència perquè assisteixin al lloc de treball varies persones al mateix cotxe, amb la qual cosa s'aconseguirà també evitar saturacions als aparcaments.

Per últim, cal tenir en compte el conveni col·lectiu de l'empresa Sony, ja que conté clàusules de contractació indefinida i de flexibilitat negociada.

⁶⁷ DOGC núm. 4755, de 07.11.06

3.2. HORES NO TREBALLADES

A Catalunya, segons l'explotació específica de l'Enquesta de conjuntura laboral elaborada pel Ministeri de Treball i Afers Socials, no s'han treballat 67,1 hores per treballador al quart trimestre de l'any 2006.

Si es desglossa el nombre d'hores no treballades segons la causa, la majoria d'hores no treballades (52,2 hores) corresponen a vacances, festius i ponts no recuperables.

D'altra banda, 14,9 hores corresponen a causes ocasionals. D'entre aquestes, la incapacitat temporal i la maternitat és la causa que compta amb un major nombre d'hores no treballades (12,2 hores). Les altres causes amb hores no treballades són: permisos remunerats (1,1 hores), absentisme no justificat (0,5 hores) formació (0,4 hores), activitats de representació sindical (0,3 hores) i altres motius (0,2 hores). No obstant, no s'ha deixat de treballar cap hora a causa de la conflictivitat laboral ni dels expedients de regulació d'ocupació.

Tal i com es pot observar a la taula següent, les hores no treballades han augmentat respecte el quart trimestre de l'any anterior en 5,8 hores, com a conseqüència, principalment, de l'increment de vacances, dies festius i ponts. Pel que fa a les hores no treballades per causes ocasionals, han augmentat en 0,6 hores respecte l'any 2005. No obstant, el nombre d'hores no treballades per incapacitat temporal i maternitat, permisos remunerats, expedients de regulació d'ocupació i absentisme no justificat no ha variat en el decurs d'aquests dos anys. Cal destacar també que les hores no treballades per conflictivitat laboral, per activitats de representació sindical i per formació han disminuït en 0,1 hores respecte l'any 2005.

Internamentalment, en el decurs dels anys 2004-2006, s'observa una tendència a l'increment de les hores no treballades, com a conseqüència de l'augment de les vacances, dies festius i ponts.

A Catalunya no s'han treballat 67,1 hores per treballador al quart trimestre de 2006.

La majoria d'hores no treballades corresponen a vacances, festius i ponts no recuperables.

TAULA 146. HORES NO TREBALLADES SEGONS LA CAUSA. CATALUNYA 2004-2006

Unitats: nombre d'hores

	2003	2004	2005	2006	2004 /2003	2005 /2004	2006 /2005
TOTAL HORES NO TREBALLADES	52,6	59	61,3	67,1	6,4	2,3	5,8
Vacances, festius i ponts no recuperables	38	44,9	47	52,2	6,9	2,1	5,2
Total causes ocasionals	14,6	14,1	14,3	14,9	-0,5	0,2	0,6
Incapacitat temporal i maternitat	12,1	11,5	12,2	1,1	-0,6	0,7	0
Permisos remunerats	1,1	1,1	1,1	1,1	0	0	0
Expedients de regulació d'ocupació	0	0	0	0	0	0	0
Conflictivitat laboral	0	0	0,1	0	0	0,1	-0,1
Activitats de representació sindical	0,4	0,4	0,4	0,3	0	0	-0,1
Absentisme no justificat	0,4	0,4	0,5	0,5	0	0,1	0
Formació	0,4	0,5	0,5	0,4	0,1	0	-0,1
Altres motius	0,2	0,2	-0,5	0,2	0	-0,7	0,7

Font: Explotació específica per a Catalunya de l'Enquesta de conjuntura laboral (Ministeri de Treball i Afers Socials)

Segons el tipus de jornada, tal i com es pot observar a la taula següent, els treballadors a temps complet han deixat de treballar més hores (74,6 hores) que els treballadors a temps parcial (31,6 hores) en el quart trimestre de l'any 2006. En comparació amb el mateix període de l'any anterior, es produeix un augment d'hores no treballades per que fa als dos tipus de jornada, malgrat que aquest és més elevat en els treballadors a temps complet (6,3 hores més respecte l'any 2005) que en els de temps parcial (4,7 hores més respecte l'any 2005).

En el període interanual 2004-2006 es produeix també un augment de les hores no treballades tant en el cas de jornada completa com parcial. No obstant això, cal exceptuar el nombre d'hores no treballades pels treballadors a temps parcial entre els anys 2004 i 2005, ja que disminueixen en 0,4 hores.

Segons el sector econòmic, la indústria és el sector amb un nombre major d'hores no treballades per treballador (80,1), seguit del sector de la construcció (66 hores). Per últim, en el sector serveis, el nombre d'hores no treballades és de 63,2.

La indústria és el sector amb un nombre major d'hores no treballades.

El nombre d'hores no treballades augmenta en els tres sectors respecte l'any anterior, però en el dels serveis és produeix un increment superior amb relació a la resta (7,6 hores). En canvi, en el període 2004-2005, el nombre d'hores no treballades en el sector serveis va ser només de 0,7 hores.

En el sector de la indústria les hores no treballades augmenten en 4,7 respecte l'any anterior. En canvi, en el sector de la construcció es manté gairebé el mateix nivell d'hores no treballades que un any abans, després del fort increment registrat l'any 2005 (9,5 hores).

Cal tenir en compte que a l'Enquesta de conjuntura laboral s'exclou el sector agrari, l'administració pública, els organismes extraterritorials i les organitzacions religioses.

Per últim, *segons la grandària del centre*, el nivell d'hores no treballades augmenta a mesura que la grandària del centre és major. Per tant, les empreses amb més de 250 treballadors són els que tenen un major d'hores no treballades per treballador (74 hores). En canvi, a les empreses entre 1 i 10 treballadors s'han registrat 54,2 hores no treballades per treballador.

Les diferències interanuals pel que fa a les hores no treballades no van en funció de la grandària del centre. Així doncs, l'any 2006 augmenta el nombre d'hores no treballades respecte l'any anterior. Aquesta diferència d'hores es situa entre 5,3 hores (empreses de més de 250 treballadors) i 5,6 hores (empreses entre 1 i 10 treballadors).

Entre els anys 2004 i 2004 aquest augment d'hores no treballades va ser menor (entre 2,6 i 4,9 hores). A diferència de l'any 2006, entre aquests dos anys (2004 i 2005) es pot observar un decrement del nombre d'hores no treballades a les empreses de més de 250 treballadors (1,2 hores menys).

TAULA 147. HORES NO TREBALLADES SEGONS TIPUS DE JORNADA, SECTOR D'ACTIVITAT I GRANDÀRIA DEL CENTRE. CATALUNYA 2004-2006

Unitats: nombre d'hores

	IV Trimestre				Variació absoluta		
	2003	2004	2005	2006	2004 /2003	2005 /2004	2006 /2005
TOTAL HORES NO TREBALLADES	52,6	59	61,3	67,1	6,4	2,3	5,8
Segons el tipus de jornada							
A temps complet	57,8	65,3	68,3	74,6	7,5	3	6,3
A temps parcial	24,6	27,3	26,9	31,6	2,7	-0,4	4,7
Segons el sector d'activitat							
Indústria	61,5	70,9	75,4	80,1	9,4	4,5	4,7
Construcció	51	56,4	65,9	66	5,4	9,5	0,1
Serveis	49,3	54,9	55,6	63,2	5,6	0,7	7,6
Segons la grandària del centre							
Entre 1 i 10 treballadors	40,3	46	48,6	54,2	5,7	2,6	5,6
Entre 11 i 50 treballadors	47,9	55,8	59	65,3	7,9	3,2	6,3
Entre 51 i 250 treballadors	58,5	66,1	71	76,6	7,6	4,9	5,6
Més de 250 treballadors	65,7	69,9	68,7	74	4,2	-1,2	5,3

Font: Explotació específica per a Catalunya de l'Enquesta de conjuntura laboral (Ministeri de Treball i Afers Socials)

3.3. CONFLICTIVITAT LABORAL

En aquest apartat de la conflictivitat laboral s'analitzen diferents qüestions, en primer lloc s'analitzen les vagues dutes a terme durant l'any a Catalunya. D'altra banda s'analitzen els expedients de regulació d'ocupació que ha autoritzat l'autoritat laboral. En un tercer apartat s'analitzen les empreses sotmeses a procediment concursal. El quart apartat està dedicat a la solució extrajudicial de conflictes i s'analitzen les conciliacions individuals, les conciliacions col·lectives i les mediacions dutes a terme per l'autoritat laboral; en aquest darrer apartat també s'analitza l'activitat duta a terme pel Tribunal Laboral de Catalunya.

Les dades utilitzades per fer l'anàlisi de Catalunya s'han extret de les dades facilitades pel Departament de Treball. Pel que fa a les empreses sotmeses al procediment concursal les dades s'han extret del web de l'Institut Nacional d'Estadística (INE), concretament de l'Estadística del Procediment Concursal on les dades es presenten com a provisionals per trimestres. Les dades sobre el Tribunal Laboral de Catalunya s'han extret de la informació estadística anual que facilita el propi Tribunal.

En relació a la conflictivitat laboral podem assenyalar que aquest any s'ha reduït el nombre de vagues i de jornades no treballades en vagues, el nombre de persones treballadores afectades per expedients de regulació d'ocupació presentats han disminuït considerablement, les conciliacions individuals, un any més han continuat disminuint i també hi ha hagut menys mediacions. Pel que fa a les conciliacions col·lectives, malgrat reduir-se'n el nombre, les persones treballadores afectades han augmentat el 88% i l'activitat del Tribunal Laboral de Catalunya s'ha incrementat respecte l'any anterior.

3.3.1. Vagues

Aquest any a Catalunya el nombre de persones treballadores participants en les vagues s'ha incrementat considerablement respecte l'any anterior, l'índex d'incidència ha estat superior al 50%, però el nombre de vagues s'ha reduït com també s'han reduït el nombre de jornades i hores no treballades. Així l'any 2006 a Catalunya s'han realitzat 110 vagues en les que hi han participat 235.358 persones treballadores, respecte a l'any anterior, el nombre de vagues s'ha reduït l'11,3% i les persones treballadores que hi han participat s'han incrementat el 53,1%.

El nombre de persones treballadores participants en vagues s'ha incrementat el 53,1%.

Les jornades i les hores que s'han perdut per vaga aquest any han suposat un decrement del 14,6% respecte a les jornades i hores no treballades l'any anterior, en la taula següent es pot apreciar en nombres absoluts les jornades i hores no treballades tots dos anys.

Aquest any hi ha hagut en descens de les jornades no treballades per vaga.

**TAULA 148. JORNADAES I HORES NO TREBALLADES PER VAGUES.
CATALUNYA 2005-2006**

Unitats: nombre de jornades i hores

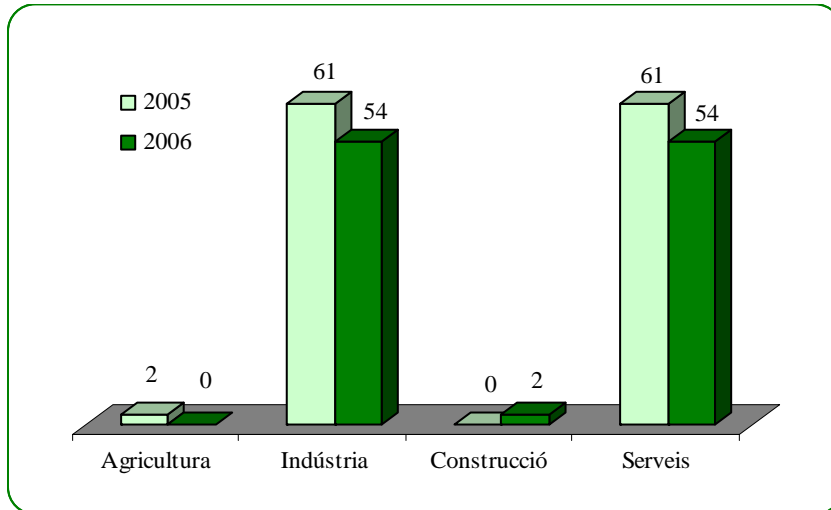
	Jornades no treballades	Hores no treballades	Hores no treballades/treballador
2005	390.534	3.120.857	20
2006	333.457	2.667.619	11

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball.

El gràfic següent mostra el nombre de vagues que s'han realitzat en cada sector econòmic, hi ha hagut un descens en tots els sectors menys en el de la construcció.

GRÀFIC 81. VAGUES PER SECTOR. CATALUNYA 2005-2006

Unitats: nombre de vagues

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball.

En el sector de la construcció és on més persones treballadores han participat en les vagues però ha estat en el sector industrial on les hores no treballades per treballador ha estat superior, tal i com es pot observar en la taula següent.

TAULA 149. VAGUES, PERSONES TREBALLADORES, HORES NO TREBALLADES I ÍNDEX D'INCIDÈNCIA PER SECTOR ECONÒMIC. CATALUNYA 2006

Unitats: nombre de vagues, persones treballadores i hores i percentatges

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis
Nombre vagues	0	54	2	54
Persones treballadores participants	0	12.430	151.200	71.728
Hores no treballades/treballador	0	23	8	16
Índex incidència	0	85,30%	74,90%	29,50%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball.

Pel que fa als *subsectors d'activitat econòmica*, el sector de la metal·lúrgica continua sent, com els anys precedents, el sector més conflictiu amb 30 vagues, el sector de correus i telecomunicacions el segueix amb 14 vagues, en el sector de la sanitat i serveis socials i en el sector d'edició i arts gràfiques se n'ha realitzat 7 a cadascun d'ells i en el sector de les indústries químiques i el de transports terrestre i per canonades se n'ha realitzat 6 a cadascun d'ells.

Segons l'*àmbit funcional* en que s'han produït les vagues es pot destacar que el 73,6% de les vagues han estat d'àmbit empresarial, el 10,9% d'àmbit sectorial, el 14,5% ha afectat algun dels centres d'una empresa i un 1% ha afectat un conjunt d'empreses.

El 73,6% de les vagues són d'àmbit empresarial.

L'*índex d'incidència* de les vagues aquest any ha estat del 51,2%, molt superior al dels anys anteriors que va ser del 35% a l'any 2005 i del 21% a l'any 2004. Per àmbit funcional s'ha de destacar que en les vagues convocades en algun centre d'una empresa és on l'índex d'incidència és més gran amb un 78,6%, en les vagues d'àmbit sectorial l'índex ha estat del 59,4%, en les vagues d'àmbit empresarial l'índex ha estat del 22,9% i en les vagues realitzades en un conjunt d'empreses, l'índex ha estat del 14,3%.

L'índex d'incidència ha estat del 51,2%.

Pel que fa als *motius* que han portat a convocar les vagues, en 49 vagues ha estat com a mesura de pressió en cas d'anunci de tancament patronal, en 16 vagues com a mesura de pressió per la negociació d'un conveni, en 14 vagues per demandar l'incompliment d'acords o normes legals, en 12 vagues per qüestions d'organització i sistemes de treball, en 10 vagues amb motiu de la presentació d'un expedient de regulació d'ocupació, i en 9 vagues per altres motius laborals.

Pel que fa a l'*àmbit territorial* on s'han desenvolupat les vagues, es pot assenyalar que el 63,6% de les vagues són d'àmbit municipal i en elles hi han participat 19.242 persones treballadores, el 25,5% són d'àmbit estatal en les quals hi han participat 17.893 persones treballadores, el 9,1% són d'àmbit de comunitat autònoma, en les que hi han participat 48.183 persones treballadores i l'1,8% són d'àmbit provincial en les que hi han participat 150.040 persones treballadores.

Per províncies és pot assenyalar que a Barcelona, aquest any, s'han portat a terme 106 vagues, tant a Girona com a Tarragona se n'han realitzat 20 i a Lleida s'han desenvolupat 18 vagues.

Pel que fa a la *finalització de les vagues*, s'ha d'indicar que de les 110 vagues desenvolupades aquest any a Catalunya, n'han acabat 107. Els motius d'acabament de la vaga han estat diversos, 62 vagues s'han acabat per finalització del temps fixat en la convocatòria, 24 s'han acabat per decisió de les

persones treballadores, 14 per negociació directa entre les parts i 7 per mediació d'un tercer. Pel que fa als resultats de la vaga, el 30% de les mateixes han acabat amb acord de les parts i el 70% han acabat sense acord.

3.3.2. Expedients de Regulació d'Ocupació

Aquest any a Catalunya el nombre d'expedients de regulació d'ocupació que s'han tramitat davant l'autoritat laboral han disminuït respecte a l'any anterior i també ha disminuït considerablement el nombre de persones treballadores afectades per aquests expedients.

Al 2006 s'han tramitat 488 expedients de regulació d'ocupació (ERO) en els que han estat implicats 9.297 persones treballadores, d'aquests expedients l'autoritat laboral n'ha autoritzat 442 que han afectat 8.465 persones treballadores. En comparació amb l'any anterior, els expedients autoritzats han tingut un descens del 13,7% i el nombre de persones treballadores afectades ha tingut un notable descens, del 40,3%.

Hi ha hagut un descens significatiu del nombre de persones treballadores afectades per expedients de regulació d'ocupació.

El 93,4% dels expedients autoritzats per l'autoritat laboral han estat pactats entre els representants de l'empresa i els representants de les persones treballadores, respecte a l'any anterior aquests expedients han tingut un descens del 13,1% i les persones treballadores afectades han tingut un decrement del 39,5%. Els expedients autoritzats per l'autoritat laboral que no han estat pactats han suposat el 6,6% dels expedients, respecte a l'any anterior han tingut un descens del 21,6% i les persones treballadores afectades han tingut un descens del 52,3%.

TAULA 150. NOMBRE D'EXPEDIENTS I PERSONES TREBALLADORES AFECTATS SEGONS EFECTES I TIPUS D'EXPEDIENT. CATALUNYA 2006

Unitats: nombre d'expedients i persones treballadores

	Pactats			
	Total	Extinció contracte	reducció jornada	suspensió contracte
Expedients	413	318	6	89
Persones treballadores afectades	8.089	7.066	46	977
homes	4.923	4.334	13	576
dones	3.166	2.732	33	401
	No pactats			

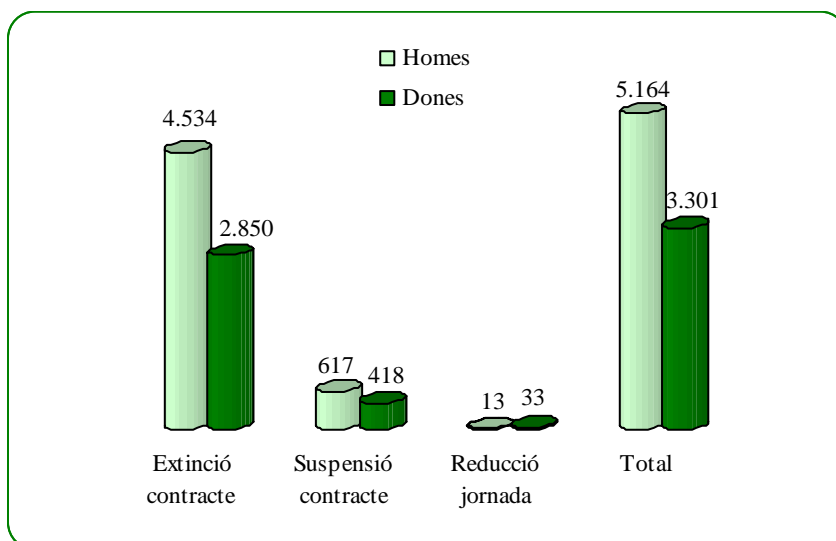
	Total	Extinció contracte	reducció jornada	suspensió contracte
Expedients	29	23	0	6
Persones treballadores afectades	376	318	0	58
homes	241	200		41
dones	135	118		17

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball.

Tenint en compte els *efectes dels expedients*, els que han autoritzat l'extinció de les relacions laborals han tingut un increment de l'1,5% respecte a l'any anterior mentre que les persones treballadores afectades han tingut un descens del 9,6%; els expedients que han autoritzat la suspensió del contracte han tingut un descens del 42,4% i les persones treballadores afectades han sofert una reducció del 82,6%; els expedients que han autoritzat la reducció de la jornada han tingut un descens del 45,5% i les persones treballadores afectades han tingut un descens del 23,3%. En el gràfic següent es mostra el nombre de persones treballadores afectades, desagregats per sexe, tal i com queda reflectit, del total de persones treballadores afectades el 61% són homes i el 39% dones.

GRÀFIC 82. PERSONES TREBALLADORES AFECTADES PER ERO AUTORITZAT SEGONS EFECTE I SEXE. CATALUNYA 2006

Unitats: nombre de persones treballadores

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball.

Tenint en compte els *motius* que s'han al·legat per presentar els expedients de regulació d'ocupació a Catalunya respecte al nombre de persones treballadores afectades, es pot indicar que en el 63,9% dels casos s'al·lega l'aplicació de mesures econòmiques, en el 19,9% dels casos s'ha al·legat causes de producció; en el 5,3% dels casos causes de força major, en el 5,2 causes tècniques o tecnològiques i en el 3,7% restricció de demanda o consum.

Pel que fa als *sectors d'activitat econòmica* en que estan incloses les empreses en les que presten els serveis les persones treballadores, es pot assenyalar que a Catalunya el 71,4% de les persones treballadores pertanyen al sector industrial, el 24,9% al sector dels serveis, el 2,5% al sector de la construcció i l'1,2% al sector agrari.

El 71,4% de les persones treballadores afectades per expedients de regulació d'ocupació pertanyen al sector industrial.

Pel que fa a l'*àmbit territorial*, es pot assenyalar que el 81,3% de les persones treballadores afectades per expedients de regulació d'ocupació autoritzats treballen a empreses de la província de Barcelona, el 6,8% pertanyen a Girona, l'1,3% són de Lleida i el 10,6% són de Tarragona.

Pel que fa als efectes dels expedients, tant a Barcelona com a Lleida, al 91% de les persones treballadores se'ls ha extingit el contracte i al 7% de les persones treballadores se'ls ha suspès el contracte. A Girona al 68% de les persones treballadores se'ls ha extingit el contracte i al 32% se'ls ha autoritzat la suspensió del contracte, percentatge molt semblant al de Tarragona on al 67% de les persones treballadores se'ls ha extingit el contracte i al 32% se'ls ha autoritzat la suspensió del contracte.

Analitzant les dades dels expedients en que s'ha autoritzat l'*extinció de la relació laboral*, s'ha d'indicar que 5.366 persones treballadores pertanyen al sector industrial. Seguint la tendència dels darrers anys, el nombre més elevat d'extincions de contractes ha tingut lloc a la indústria tèxtil amb 1.122 persones treballadores afectades. D'altres sectors amb el major nombre de persones treballadores afectades han estat, el de la construcció de maquinària i equips mecànics, amb 849 persones treballadores afectades, el de la indústria del cautxú i matèries plàstiques amb 551 persones treballadores afectades i el de les indústries químiques amb 499 persones treballadores afectades.

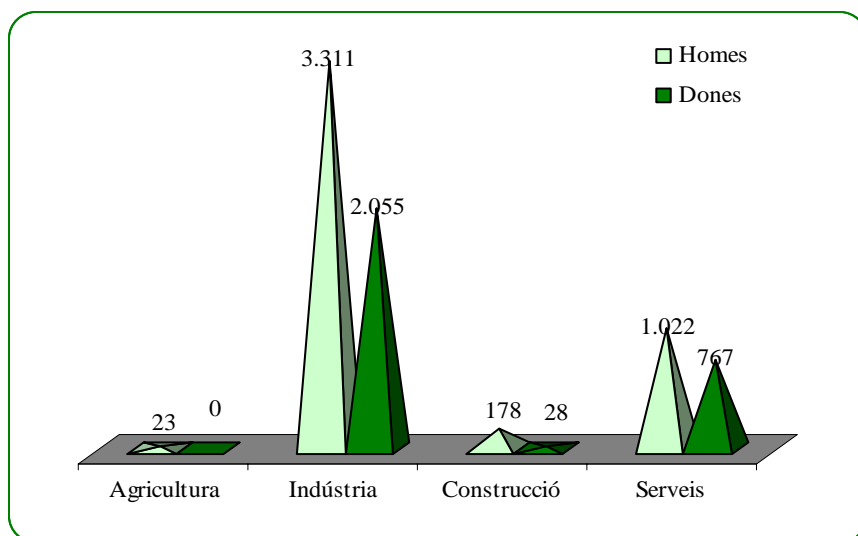
El nombre més elevat d'extinció de contractes ha tingut lloc a la indústria tèxtil.

En el sector serveis s'ha autoritzat l'extinció de 1.789 contractes, en el subsector que hi ha hagut més acomiadaments ha estat en el de correus i telecomunicacions amb 344 extincions autoritzades, seguit del comerç a l'engròs i intermediaris amb 282 extincions autoritzades i de les activitats culturals i esportives on s'han produït 191 extinció de contractes.

En el sector de la construcció s'ha autoritzat l'extinció de 206 contractes i en el sector agrari s'ha autoritzat l'extinció de 23 contractes.

GRÀFIC 83. PERSONES TREBALLADORES AFECTADES PER EXPEDIENTS D'EXTINCIÓ DE CONTRACTES PER SEXE I SECTOR. CATALUNYA 2006

Unitats: nombre de persones treballadores

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball.

3.3.3. Empreses sotmeses a procediment concursal

Segons les dades facilitades per l'INE, aquest any a Catalunya hi ha hagut 185 empreses sotmeses a un procediment concursal i al conjunt d'Espanya les empreses concursades han estat 853. Respecte a l'any anterior a Catalunya hi ha hagut un increment de l'1,6% de les empreses concursades i a Espanya hi ha hagut un decrement internacional de l'1,8%.

A Catalunya la major part d'empreses concursades, el 65,4% , són societats de responsabilitat limitada, el 30,8% són societats anònimes, el 2,7% són per-

A Catalunya hi ha hagut un augment de l'1,6% d'empreses concursades.

sones físiques amb activitat empresarial i l'1,1% de les empreses tenen una altra forma jurídica.

Pel que fa a l'activitat econòmica principal de l'empresa, de les 185 empreses concursades a Catalunya, 72 tenen com activitat principal la indústria i energia, 34 empreses es dediquen al comerç, 25 a la construcció, 19 empreses es dediquen a les immobiliàries i altres serveis empresarials, 9 empreses són de transports i magatzematge, 2 són de l'hoteleria, 1 empresa té com activitat principal l'agricultura i pesca, 6 empreses es dediquen a la resta de serveis i en 17 empreses no s'ha classificat la seva activitat econòmica.

Pel que fa a la dimensió de l'empresa tenint en compte el nombre de persones treballadores, 57 empreses concursades tenen fins a 5 persones treballadores, 56 empreses tenen de 6 a 19 persones treballadores, 34 empreses concursades tenen de 20 a 49 persones treballadores, 16 empreses concursades tenen de 50 a 99 persones treballadores, 5 empreses tenen més de 100 persones treballadores i en 17 empreses no s'ha classificat el nombre de persones treballadores que tenen.

3.3.4. Solució extrajudicial de conflictes

En aquest apartat s'analitzaran les conciliacions individuals i col·lectives i les mediacions dutes a terme per l'Administració autonòmica i estatal, i l'activitat del Tribunal laboral de Catalunya.

3.3.4.1. Conciliacions individuals i col·lectives

Pel que fa a les conciliacions individuals s'ha d'assenyalar que a Catalunya aquest any 2006 se n'han realitzat 66.000, respecte a les conciliacions individuals realitzades l'any anterior es continua amb la tendència a la seva disminució i el descens ha estat del 9,9%, molt superior al de l'any anterior que va ser de l'1,7%.

Aquest any continua la tendència a la disminució de les conciliacions individuals.

Cal recordar que els *motius* principals per presentar una conciliació individual i acudir davant l'autoritat laboral són els acomiadaments, les sancions i les reclamacions de quantitat. Les conciliacions per sancions són les úniques que s'han incrementat i ho han fet el 8,3%, la resta de conciliacions han tingut un descens, en el cas de les conciliacions per acomiadament el descens ha estat del 5,7%, les conciliacions per reclamació de quantitat s'han reduït un 16,1%, i les conciliacions per motius diversos han tingut un descens del 5,6%.

En la taula següent es mostra el nombre de conciliacions segons els motius que les han portat a terme i la forma d'acabament, respecte a l'any 2006 es pot destacar que el 49% de les conciliacions es duen a terme en cas d'acomiadament, en el 41,3% dels casos són per reclamacions de quantitat, el 3,3% es realitzen en cas de sancions i el 6,3% són per motius diversos.

Pel que fa a la *forma d'acabament* el 55,9% de les conciliacions per acomiadament acaben amb avinença, en les conciliacions per sancions, el 51,1% dels casos acaben sense avinença i en les reclamacions per quantitat el 52,5% de les conciliacions han estat intentades sense efecte, és a dir, la part demandada no ha comparegut.

TAULA 151. NOMBRE DE CONCILIACIONS INDIVIDUALS SEGONS MOTIUS I FORMA D'ACABAMENT. CATALUNYA 2005-2006

Unitats: nombre de conciliacions individuals.

	Acomiadaments		Sancions	
	2005	2006	2005	2006
Amb avinença	19.697	18.109	160	214
Sense avinença	6.747	6.239	992	1.121
Sense efectes	6.237	6.180	734	702
No presentades	1.079	1.147	98	98
Desistides	571	696	40	57
TOTAL	34.331	32.371	2.024	2.192
	Reclamacions de quantitat		Diversos	
	2005	2006	2005	2006
Amb avinença	2.725	2.624	473	553
Sense avinença	10.266	8.490	2.240	2.106
Sense efectes	17.165	14.318	1.347	1.232
No presentades	1.481	1.140	243	193
Desistides	834	681	130	100
TOTAL	32.471	27.253	4.433	4.184

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball

Segons el *sector econòmic* al que pertany l'empresa on presta els seus serveis el treballador afectat per la conciliació es pot assenyalar que en 516 conciliacions l'empresa pertany al sector agrari, en 21.203 conciliacions, al sector industrial, en 9.721 conciliacions al sector de la construcció, en 29.662 conciliacions al sector serveis i també s'ha de destacar que en 4.898 conciliacions no s'ha fet constar el sector econòmic.

Per àmbit territorial es pot indicar que a Barcelona s'han realitzat 56.183 conciliacions amb un descens de l'11,2% respecte l'any anterior; a Girona se n'han realitzat 3.258 amb un descens del 6,4% respecte l'any anterior; a Lleida s'han dut a terme 2.879 conciliacions, en aquesta demarcació hi ha hagut un augment del 7,8% respecte l'any anterior i a Tarragona se n'han realitzat 3.680 amb un descens del 3,4%.

Pel que fa a les *conciliacions individuals per motiu d'acomiadament*, s'ha de destacar que de les 32.371 conciliacions realitzades, el 54,9% de les mateixes, és a dir, 17.771 s'han convertit en acomiadaments efectius que s'han registrat en el mateix acte de conciliació.

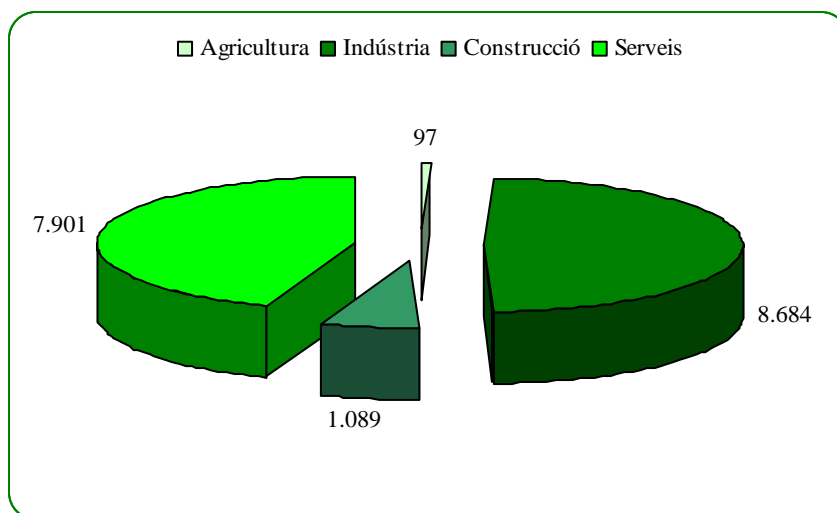
El 54,9% de les conciliacions per acomiadament s'han convertit en acomiadaments efectius.

Per àmbit territorial es pot indicar que a Barcelona els acomiadaments efectius han estat 16.006, a Girona 790, a Lleida 338 i a Tarragona 637.

En el gràfic següent es mostra els acomiadaments efectius pels grans sectors econòmics, i, tal com es pot observar, ha estat en el sector industrial on hi ha hagut el major nombre d'acomiadaments efectius, seguit del sector serveis.

GRÀFIC 84. ACOMIADAMENTS EFECTIUS EN L'ACTE DE CONCILIACIÓ PER SECTORS.

Unitats: nombre d'acomiadaments

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball

Pel que fa als *subsectors d'activitat* on s'han produït els acomiadaments, el 8,9% dels acomiadaments (1.587 acomiadaments), s'ha produït en les indústries químiques; en el sector de la metal·lúrgia s'han produït 1.541 acomia-

daments efectius; en el sector de la construcció hi ha hagut 1.089 acomiadaments efectius; en el sector del comerç del detall hi ha hagut 1.020 acomiadaments efectius i en el sector tèxtil s'han produït 1.004 acomiadaments efectius.

En la taula següent es mostra l'evolució dels expedients i de les persones treballadores amb acomiadament efectiu en l'acte de conciliació, com es pot observar ja des de l'any 2002 comença un descens, que es va accentuar l'any 2003 quan va entrar en vigor la Llei 45/2002 de mesures urgents de reforma del sistema de protecció per desocupació i millora de l'ocupabilitat, que regulava que ja no era necessari impugnar la decisió empresarial d'acomiadament ja que s'entenia que aquesta decisió donava lloc, directament, a la situació legal de desocupació.

TAULA 152. EVOLUCIÓ DELS ACOMIADAMENTS EFECTIUS I DELS EXPEDIENTS PER ACOMIADAMENTS EN PROCEDIMENTS DE CONCILIACIÓ INDIVIDUAL. CATALUNYA 2001-2006

Unitats: nombre d'expedients, d'acomiadaments i percentatge

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Acomiadaments efectius	49.045	44.207	24.582	20.751	19.314	17.771
Expedients per acomiadaments	62.824	60.569	40.078	35.910	34.331	32.371
Acomiadaments/ expedients	78,1%	73,0%	61,3%	57,8%	56,3%	54,9%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball

Pel que fa a les *conciliacions col·lectives* dutes a terme a Catalunya aquest any han suposat, respecte a l'any anterior, un decrement del 12,1% en el nombre de conciliacions, però un augment del 8,9% en les empreses afectades i un augment del 88,3% de les persones treballadores afectades.

Tal i com es pot constatar de les dades reflectides en la taula següent, més de la meitat, el 63,7%, de les conciliacions col·lectives que es realitzen acaben sense acord entre les parts i el 16,7% acaben amb acord.

El nombre de conciliacions col·lectives ha tingut un descens, però han augmentant les empreses i les persones treballadores afectades.

TAULA 153. CONCILIACIONS COL·LECTIVES, EMPRESES I PERSONES TREBALLADORES AFECTADES SEGONS RESULTAT DE LA CONCILIACIÓ. CATALUNYA 2006

Unitats: nombre de conciliacions, empreses i persones treballadores.

	Conciliacions	Empreses	Persones treballadores
Amb avenença	34	36	18.359

Sense avinença	130	156	55.162
Intentades sense efectes	19	23	4.630
No presentats a la conciliació	2	3	350
Desistides i altres	19	126	25.824
TOTAL	204	344	104.325

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball.

Analitzant les dades per *àmbit territorial* es pot indicar que a Barcelona s'han realitzat 177 conciliacions col·lectives que han afectat 317 empreses i 97.889 persones treballadores. A Girona s'han realitzat 9 conciliacions que han afectat 9 empreses i 1.849 persones treballadores. A Lleida s'han dut a terme 5 conciliacions que han afectat 5 empreses i 2.240 persones treballadores i a Tarragona se n'han realitzat 13 que han afectat 13 empreses i 2.347 persones treballadores.

3.3.4.2. Mediació

A Catalunya l'any 2006 s'han realitzat 424 mediacions, respecte a l'any anterior hi ha hagut un descens de l'1,8% en el nombre de mediacions.

El nombre de mediacions ha sofert un lleuger decrement.

Tal i com es pot apreciar de les dades exposades en la taula següent, el 44,1% de les mediacions s'han dut a terme com a conseqüència de la convocatòria d'una vaga i el 40,6% s'han realitzat com a conseqüència d'un conflicte col·lectiu. D'altra banda, el 73,6% de les mediacions s'han realitzat als serveis territorials de Barcelona i el 15% les ha realitzat l'autoritat laboral d'àmbit autonòmic.

TAULA 154. MEDIACIONS DUTES A TERME PER L'AUTORITAT LABORAL CATALANA SEGONS TIPUS DE CONFLICTE I ÒRGAN MEDIADOR. CATALUNYA 2005-2006

Unitats: nombre de mediacions

	vagues		Conflictes col·lectius		Altres tipus		Total	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Direcció General de Relacions Laborals	59	52	14	7	8	4	81	63
Serveis territorials de Barcelona	85	117	171	142	47	53	303	312
Serveis territorials de Girona	4	8	13	9	0	3	17	20
Serveis territorials de Lleida	5	2	1	4	0	0	6	6
Serveis territorials de Tarragona	4	7	8	7	8	4	20	18
Serveis territorials de Terres Ebre	0	1	5	3	0	1	5	5

TOTAL	157	187	212	172	63	65	432	424
-------	-----	-----	-----	-----	----	----	-----	-----

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball

3.3.4.3. Activitat del Tribunal laboral de Catalunya

Aquest any el Tribunal Laboral de Catalunya ha tramitat 868 expedients en els que hi han estat implicades 3.707 empreses i 202.663 persones treballadores. Respecte a l'any anterior, els expedients han augmentat el 10,4%, el nombre d'empreses afectades s'ha duplicat i les persones treballadores afectades s'han incrementat el 71,4%.

L'activitat del TLC s'ha incrementat aquest any.

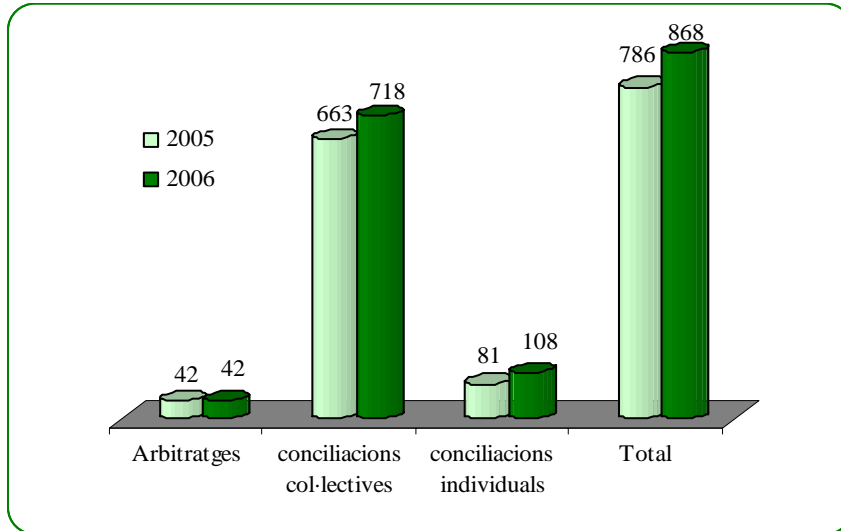
L'activitat del Tribunal es tradueix en arbitratges i conciliacions. En quan als arbitratges, cal assenyalar que aquests suposen el 4,8% de la totalitat de l'activitat del TLC i les conciliacions suposen el 95,2% de la totalitat de l'activitat del TLC.

Pel que fa als *arbitratges*, respecte a l'any anterior n'hi ha hagut el mateix nombre, 42 arbitratges, d'empreses afectades n'hi ha hagut una més i en les persones treballadores implicades hi ha hagut un descens del 16,8%.

Pel que fa a les *conciliacions*, se n'han realitzat 826, amb un augment de l'11% respecte a l'any anterior, les empreses afectades han estat 3.662, el doble de les de l'any anterior i les persones treballadores afectades han estat 199.321, el 74,5% superior a les de l'any anterior. D'aquestes conciliacions 108 han estat conciliacions individuals i 718 han estat conciliacions col·lectives, d'aquestes darreres, 66 s'han tramitat perquè hi havia convocada una vaga, la meitat d'aquestes conciliacions han acabat amb avenença i la vaga s'ha desconvocat.

GRÀFIC 85. ACTIVITAT DEL TRIBUNAL LABORAL DE CATALUNYA 2005 2006

Unitats: nombre d'arbitratges i conciliacions

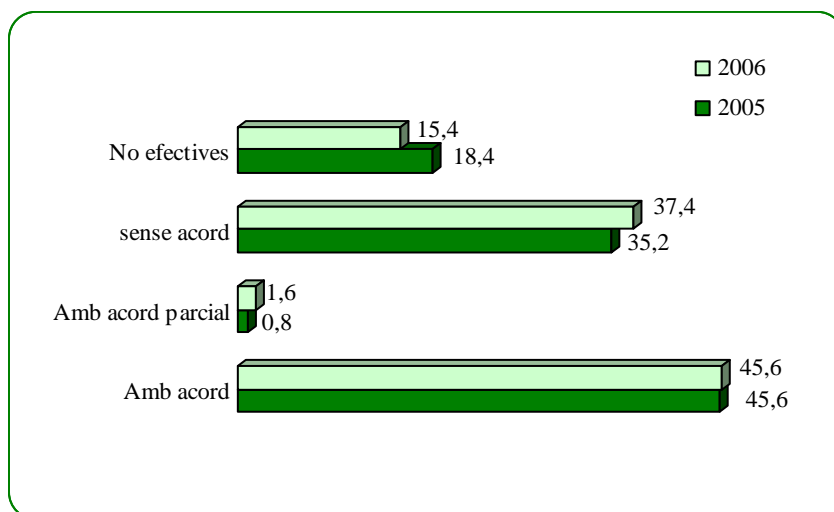
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del TLC.

Pel que fa al *resultat de les conciliacions*, el 45,6% han acabat amb avenença entre les parts, el 37,4% han acabat sense avenença i en l'1,6% de les conciliacions hi ha hagut una avenença parcial, el 15,4% han estat tramitacions no efectives, ja que s'han intentat sense efecte, s'han desistit o bé s'han arxivat. Aquests percentatges són gairebé idèntics als resultats que van tenir les conciliacions l'any anterior tal i com es pot veure al gràfic següent.

El 45,6% de les conciliacions han acabat amb avenença entre les parts.

GRÀFIC 86. RESULTATS DE LES CONCILIACIONS REALITZADES PEL TLC. ANYS 2005-2006

Unitats: percentatge

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del TLC

Atenent l'àmbit territorial dels assumptes tractats s'ha d'indicar que el 83,3% de l'activitat del TLC correspon a la província de Barcelona, tal i com es mostra en la taula següent.

TAULA 155. EXPEDIENTS. EMPRESES I PERSONES TREBALLADORES AFECTADES PER L'ACTIVITAT DEL TLC PER ÀMBIT TERRITORIAL. ANY 2006

Unitats: nombre d'expedients, empreses i persones treballadores

	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Expedients	723	109	7	29
Empreses afectades	3.544	126	7	30
Persones treballadores afectades	188.920	9.610	398	3.735

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del TLC

Les causes per introduir un expedient conciliatori al Tribunal Laboral de Catalunya han estat en el 20% dels casos per conflictes sorgits en temes salarials, en el 18% dels casos per resoldre discrepàncies sorgides en temes de jornada, calendari i vacances, en el 9% dels casos per conflictes sorgits durant la negociació col·lectiva o el pacte d'empresa, i, d'altres temes objecte de con-

trovèrsia que s'han portat al TLC han estat incompliments del pactat en convenis col·lectiu o en pactes o acords d'empresa, sobre categoria professional, organització del treball i per qüestions de vaga.

Pel que fa als *sectors econòmics* a què pertanyen les empreses afectades s'ha d'indicar que el 31% pertany al sector del metall, el 12% al sector de la sanitat, el 10% al sector dels transports, el 9% al de les químiques, el 7% a la neteja i el 6% a l'alimentació.

En relació amb la *dimensió de l'empresa*, en el 31% dels casos tramitats les empreses tenen menys de 50 persones treballadores, en el 22% dels casos les empreses tenen entre 50 i 100 persones treballadores, en el 23% dels casos entre 101 i 250 persones treballadores, en el 15% dels casos entre 251 i 500 persones treballadores i en el 9% dels casos tramitats les empreses tenen més de 500 persones treballadores.

3.4. POLÍTIQUES DE RECOL·LOCACIÓ

La recol·locació, com a mesura d'acompanyament a l'acomiadament involuntari, està prevista en els Plans d'Acompanyament Social contemplats en el Reial decret 43/1996 que estableix el reglament dels procediments regulació d'ocupació. Els plans socials tenen la finalitat d'establir mesures a favor del col·lectiu acomiadat amb l'objectiu de disminuir l'impacte social de l'ajustament de plantilles. En els darrers anys, les polítiques de recol·locació han agafat centralitat en el conjunt de polítiques d'ocupació i en aquest sentit la Comissió proposa al març del 2006 la creació d'un nou fons europeu d'Adaptació a la globalització que tingui com a objectiu un tractament personalitzat de les persones afectades per processos de deslocalització.

Actualment, les polítiques de recol·locació es troben en un moment d'impuls i redefinició i al bell mig dels debats entre l'Administració i els agents socials i econòmics.

S'entén per recol·locació el servei que ofereix el servei públic d'ocupació, les agències privades de col·locació o empreses especialitzades per recol·locar les persones acomiadades mitjançant l'orientació, la formació i el suport prestat per especialistes.

Els darrers anys, a Espanya i Catalunya l'ús dels serveis de recol·locació s'ha estès, d'una banda com a conseqüència dels processos de deslocalització i alhora pel debat endegat sobre la reforma de les polítiques actives d'ocupació que les ha d'adaptar al nou context del mercat de treball potenciant les polítiques de prevenció de l'atur i la ràpida reincorporació al mercat de treball.

Tanmateix, l'Acord per a la millora del creixement i l'ocupació signat al maig del 2006 entre els agents socials i el govern de l'Estat preveu la consti-

tució d'un grup de treball tripartit sobre la reforma de les polítiques actives, entre les quals mereix especial atenció les de recol·locació. Es pot afirmar que hi ha acord amb la diagnosi: cal millorar l'ordenació i regulació d'aquesta activitat, cal estendre més la recol·locació als acomiadaments individuals i definir la col·laboració entre els serveis públics d'ocupació i les empreses privades que ofereixen serveis de recol·locació. No obstant això, hi ha discrepàncies entre les parts pel que fa a una definició operativa de la recol·locació que la distingeixi de l'estricta activitat de la col·locació, així com sobre el finançament d'aquest servei.

4. SEGURETAT I SALUT LABORAL

4.1. REFERÈNCIES AL MARC NORMATIU I INICIATIVES PÚBLIQUES

4.1.1. Marc normatiu

Àmbit comunitari

En l'àmbit europeu destaca la Directiva 2006/15/CE de la Comissió⁶⁸, de 7 de febrer del 2006, per la qual s'estableix una segona llista de valors límit d'exposició professional indicatius en aplicació de la Directiva 98/24/CE del Consell⁶⁹ i per la qual es modifiquen les Directives 91/322/CEE⁷⁰ i 200/39/CE⁷¹. Aquesta Directiva està adreçada a la protecció de les persones treballadores contra els riscos químics establint els valors límit d'exposició professional indicatius que són valors no vinculants basats en la salut i que es fixen segons les últimes dades científiques disponibles. Així, estableixen límits d'exposició per sota dels quals no són d'esperar efectes adversos derivats de les diferents substàncies. A més, són necessaris perquè les empreses puguin determinar i avaluar els riscos.

Directiva 2006/15/CE de la Comissió, de 7 de febrer del 2006.

Al novembre es va publicar l'Acord sobre la protecció de la salut de les persones treballadores per a la adequada manipulació i el bon ús de la sílice cristal·lina i dels productes que la contenen⁷². Els objectius de l'Acord són: la protecció de la salut de les persones treballadores i altres persones exposades en el lloc de feina a la sílice cristal·lina respirable, la minimització de la seva exposició mitjançant l'aplicació de bones pràctiques i l'increment del coneixement dels efectes potencials sobre la salut de la sílice cristal·lina respirable i de les bones pràctiques. Aquest acord està signat per organitzacions i federacions europees relacionades amb l'ús de la sílice cristal·lina en les seves empreses (vidre, ciment, química, ceràmica...).

Acord sobre la protecció de la salut de les persones treballadores per a la manipulació i bon ús de la sílice cristal·lina.

⁶⁸ DOUE, L 38 de 9.2.2006.

⁶⁹ DOUE, L 131, de 5.5.1998

⁷⁰ DOUE, L 177, de 5.7.1991

⁷¹ DOUE, L 142, de 16.6.2000

⁷² DOUE, C 279, de 17.11.2006

D'altra banda, al desembre es va aprovar el Reglament (CE) n° 1907/2006⁷³ del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de desembre del 2006, relatiu al registre, l'avaluació, l'autorització i la restricció de les substàncies i preparats químics (REACH), pel qual es crea l'Agència Europea de Substàncies i Preparats Químics, es modifica la Directiva 1999/45/CE i es deroguen el Reglament (CEE) n° 793/93 del Consell i el Reglament (CE) n° 1488/94 de la Comissió, així com la Directiva 76/769/CEE del Consell i les Directives 91/155/CEE, 93/67/CEE, 93/105/CE i 200/21/CE de la Comissió. Tot i ser aprovat al 2006, l'article 141.1 indica que el Reglament entrarà en vigor l'1 de juny del 2007 i les obligacions associades al registre de les substàncies, per si mateixes o en preparats, i de la seva classificació i etiquetatge, entre altres, entraran en vigor l'1 de juny del 2008.

Reglament (CE) n° 1907/2006 del Parlament Europeu i del Consell.

Àmbit estatal

En l'àmbit espanyol, el 24 de febrer es va aprovar el Reial decret 229/2006⁷⁴, sobre el control de fonts radioactives encapsulades d'alta activitat i fonts orfes, que transposa la Directiva 2003/122/EURATOM de 22 de desembre del 2003. L'objectiu d'aquest Reial decret és evitar la exposició dels i de les treballadores i el públic a les radiacions ionitzants, com a conseqüència d'un control inadequat de les fonts radioactives encapsulades d'alta activitat i de la possible existència de fonts orfes.

Reial decret 229/2006, sobre control de fonts radioactives.

El Reial decret 286/2006, de 10 de març, sobre la protecció de la salut i la seguretat de les persones treballadores contra els riscos relacionats amb l'exposició al soroll⁷⁵, transposa al dret espanyol la Directiva 2003/10/CE del Parlament Europeu i el Consell, de 6 de febrer del 2003, sobre les disposicions mínimes de seguretat i salut relatives a l'exposició dels i de les treballadores als riscos derivats dels agents físics. Entre d'altres aspectes es disposa que els valors límit d'exposició es redueixen respecte a la normativa anterior, sent ara els valors límit de 87dB per a l'exposició diària i 140dB per als nivells punta. Els valors superiors d'exposició que donen lloc a una acció són 85dB i 137dB i els inferiors són 80dB i 135dB, respectivament. Sobre els valors límit d'exposició es tindrà en compte l'atenuació dels protectors auditius individuals utilitzats per les persones treballadores, però per als valors tant superiors com inferiors d'exposició que donen lloc a una acció, no es tindran en compte els efectes d'aquests protectors.

Reial decret 286/2006, de protecció dels riscos relacionats amb l'exposició al soroll.

⁷³ DOUE, L 396, de 30.12.2006

⁷⁴ BOE, núm. 50, de 28.02.2006

⁷⁵ BOE, núm. 60, d'11.03.2006

El mateix mes es va aprovar, en data 31 de març, el Reial decret 396/2006 pel qual s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut aplicables als treballs amb risc d'exposició a l'amiant⁷⁶, que transposa la Directiva 2003/18/CE del Parlament Europeu i del Consell de 27 de març del 2003. El Reial decret regula les activitats dels operaris que puguin estar exposats a fibres d'amiant o a materials que les continguin principalment en les següents circumstàncies: treballs de desmantellament d'elements, maquinària o utillatge on existeixi amiant; treballs i operacions destinades a la retirada d'amiant, o de materials que el continguin, d'equips, unitats, instal·lacions, estructures o edificis; treballs de manteniment i reparació dels materials amb amiant; transport, tractament i destrucció de residus que continguin amiant o abocadors.

Reial decret 396/2006 de disposicions mínimes als treballs amb risc d'exposició a l'amiant.

El Reial decret 604/2006, de 19 de maig, modifica el Reial decret 39/1997, de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament dels serveis de prevenció, i el Reial decret 1627/1997, de 24 d'octubre, pel qual s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut en les obres de construcció⁷⁷. La modificació del Reial decret 39/1997, de 17 de gener, afecta al pla de prevenció de riscos laborals, la consulta i la participació en la presa d'acords dels membres del Comitè de seguretat i salut laboral, els serveis de prevenció aliens, els recursos preventius, les auditories, la formació i qualificació, la coordinació d'activitats empresarials i la integració de l'activitat preventiva a l'empresa. Les modificacions sobre el Reial decret sobre seguretat i salut en les obres de construcció consisteixen en la introducció d'una disposició addicional única referent a la presència dels recursos preventius en les obres de construcció.

Reial decret 604/2006 de modificació del reglament dels serveis de prevenció i de disposicions mínimes en les obres de construcció.

La Llei 31/2006, de 18 d'octubre, sobre implicació de les persones treballadores en les societats anònimes i cooperatives europees⁷⁸, modifica en la seva disposició final segona l'article 3 i afegeix un a disposició addicional a la Llei 31/1995, de 8 de novembre. L'article 3 es modifica per l'eliminació del terme civil quan es fa referència a les relacions de caràcter administratiu o estatutari del personal al servei de les administracions públiques, alhora que s'exclou de l'aplicació de la Llei a les forces armades i activitats militars de la Guàrdia Civil. La disposició addicional estableix l'aplicació de la norma d'acord amb la normativa específica militar.

Llei 31/2006, de 18 d'octubre, sobre implicació de les persones treballadores en les societats anònimes i cooperatives europees

⁷⁶ BOE, núm. 86, de 11.04.2006

⁷⁷ BOE, núm. 127, de 29.05.2006

⁷⁸ BOE, núm. Suplement 23, d'1.11.2006

La Llei 32/2006, de 18 d'octubre, reguladora de la subcontractació en el sector de la construcció⁷⁹, aborda de forma estrictament sectorial la regulació del règim jurídic de la subcontractació i, reconeixent la seva importància per al sector de la construcció i de l'especialització cercant l'increment de la productivitat, estableix una sèrie de garanties dirigides a evitar que la manca de control en aquesta forma d'organització productiva ocasioni situacions objectives de risc per a la seguretat i salut dels i de les treballadores. Aquesta Llei entrarà en vigor en el termini de sis mesos des de la seva publicació, això és al 2007.

Llei 32/2006, de 18 d'octubre, reguladora de la subcontractació en el sector de la construcció.

Després d'un ampli procés de diàleg, a finals d'any es va aprovar el Reial decret 1299/2006, de 10 de novembre, pel qual s'aprova el quadre de malalties professionals en els sistema de la Seguretat Social i s'estableixen criteris per a la seva notificació i registre⁸⁰. Aquest Reial decret entrarà en vigor l'1 de gener del 2007. Les principals novetats que aporta són: l'adequació de la llista de malalties professionals, vigent al llarg de vint-i-vuit anys mitjançant el Reial decret de 12 de maig del 1978, als processos industrials actuals, introduint nous elements i substàncies i modifica el sistema de notificació i registre amb la finalitat d'aflorar malalties professionals ocultes i evitar la seva infradeclaració.

Reial decret 1299/2006, que aprova el quadre de malalties professionals.

Àmbit català

En l'àmbit català al gener es va aprovar el Decret 12/2006, de 31 de gener, pel qual es regulen les condicions, procediment d'habilitació i organització per a l'exercici de la funció de comprovació de les condicions de seguretat i salut a empreses i centres de treball per part de personal tècnic⁸¹. Aquest Decret ha permès habilitar 50 tècnics del Departament de Treball, que fan des de maig del 2006, tasques de vigilància i control en matèria de salut i seguretat laboral. Fins aleshores, els tècnics del Departament de Treball podien fer funcions d'assessorament a les empreses però havien de comunicar les irregularitats detectades als inspectors de treball, que eren els únics amb capacitat per obrir un procediment sancionador.

Decret 12/2006, que regula les condicions, procediment d'habilitació i organització del personal tècnic.

⁷⁹ BOE, núm. Suplement 23, d'1.11.2006

⁸⁰ BOE, núm. 302, de 19.12.2006

⁸¹ DOGC, núm. 4564, de 2.02.2006

4.1.2. Iniciatives públiques

Enguany a l'àmbit europeu s'ha desenvolupat la campanya "Créixer segur" desenvolupada als 25 països membres de la UE, així com als països candidats. Està organitzada per l'Agència Europea per a la Seguretat i Salut en el Treball i la Presidència alemanya de la UE. L'objectiu d'aquesta campanya és garantir que els joves creixin amb seguretat en el món laboral atès que el risc de que un jove d'entre 18 i 24 pateixi un accident és a tota Europa al menys un 50% més elevat que en el cas de les persones treballadores més experimentades. Aquesta campanya conclou amb la Setmana Europea per a la Seguretat i Salut en el Treball que té lloc del 23 al 27 d'octubre. La campanya consta de dos elements diferenciats: el lloc de treball, que s'adreça al col·lectiu de treballadors joves i empresaris, i la comunitat educativa, amb accions a centres escolars i facultats, organitzacions de joves i centres de formació professional.

Campanya europea "Créixer segur".

A nivell estatal s'han dut a terme el "Pla d'accions prioritàries per a la reducció de la sinistralitat laboral al 2006", que preveu el desenvolupament de programes específics de control i vigilància del compliment de la normativa de prevenció de riscos laborals a les empreses d'àmbit supraautonòmic que presentessin alts índexs de sinistralitat per si mateixes o per la branca d'activitat a la qual pertanyin. Aquesta campanya es fruit de l'acord entre els responsables de la Inspecció de Treball, les organitzacions empresarials i els sindicats que van fixar a principis d'any els criteris d'actuació en matèria de seguretat laboral per al 2006. La campanya ha afectat a 585 empreses (328 empreses més de les 257 seleccionades inicialment), de les quals 370 pertanyen al sector de la construcció. Els inspectors de treball han realitzat 1.043 requeriments, que obliguen a les empreses a resoldre les deficiències detectades, 157 advertències verbals, 62 propostes de sanció i en 5 ocasions es va procedir a l'aturada de l'activitat.

Pla d'accions prioritàries per a la reducció de la sinistralitat laboral al 2006 a l'àmbit estatal.

A Catalunya, amb motiu del Dia Mundial de la Seguretat i Salut en el Treball, el 28 d'abril, la Generalitat de Catalunya ha posat en marxa una nova campanya de comunicació. El seu objectiu és fomentar el debat social sobre la seguretat laboral a partir del missatge principal: "els accidents laborals s'han d'evitar". En ella es considera que la majoria dels accidents s'haurien pogut evitar si s'haguessin observat les obligacions de planificació i d'integració de la prevenció. Per tant, es pretén il·lustrar les idees de previsió, planificació i implicació de tota l'estructura jeràrquica de l'empresa.

Nova campanya publicitària de la Generalitat.

Cal tenir en comptes que l'any 2006 està marcat com any emblemàtic atès que es compleixen 10 anys de l'entrada en vigor de la Llei de prevenció de riscos laborals però encara resta observar un compliment més estricte d'aquesta norma. Per aquest motiu, el 28 d'abril i amb el lema "Centres de treball sindicalitzats, centres de treball més segurs" els sindicats (UGT i CCOO) demanen que les administracions assignin més recursos al compliment de les funcions d'assessorament, vigilància i control del compliment de la normativa, que els empresaris compleixen les normes preventives i que el Govern garanteixi la participació dels treballadors i treballadores. També proposen intensificar l'acció sindical en matèria de seguretat i salut en el treball esforçant-se en realitzar al llarg de la setmana al voltant del Dia Mundial de la Seguretat i Salut en el Treball accions unitàries, assemblees als centres de treball, manifestacions i concentracions adreçades a denunciar la incidència de la precarietat en la seguretat i salut dels treballadors i treballadores i a declarar les demandes abans esmentades.

Campanya "Centres de treball sindicalitzats, centres de treball més segurs".

Una altra actuació a nivell català ha estat l'habilitació de 50 tècnics del Departament de Treball que fan, des del maig del 2006, tasques de vigilància i control en matèria de salut i seguretat laboral, reforçant d'aquesta manera els mitjans disponibles per controlar les condicions de seguretat a les empreses catalanes. La Generalitat ha estat la primera administració autonòmica en aprofitar les modificacions legals que va obrir el Reial decret 689/2005, de 10 de juny per habilitar tècnics per fer tasques inspectores. Aquesta és una de les 86 mesures incloses a l'Acord estratègic per a la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat de l'economia catalana i també figura al Pla de Govern per a la prevenció de riscos laborals 2005-2008.

Habilitació de 50 tècnics per realitzar tasques de vigilància i control en matèria de salut i seguretat laboral.

Aquests tècnics actuen conjuntament amb els inspectors de treball atès que detecten els incompliments en matèria preventiva i els ho comuniquen. La Inspecció de Treball és qui té la competència per sancionar, però pot incrementar les seves tasques ja que ara amb aquests tècnics habilitats permet que els seus inspectors a no hagin d'anar constatar les irregularitats.

Respecte a les actuacions dutes a terme per la Inspecció de Treball val a dir que durant l'any 2006 ha intensificat les seves actuacions de vigilància i control del compliment de la Llei de prevenció de riscos laborals, realitzant 26.582 actuacions (el 52% més que al 2005), 24.829 requeriments i 3.743 actes d'infracció. L'import de les multes al 2006 ha estat de 15.598.531 euros, el 17% més que al 2005.

Tot i que no es disposa de les dades a nivell anual, cal esmentar que el sector de la construcció ha estat un dels objectius prioritaris per a la Inspecció de Treball. Així, entre gener i juliol del 2006 es van realitzar 9.891 requeriments

per deficiències en matèria de seguretat social, 1.098 expedients sancionadors i 78 paralitzacions d'obres arreu de Catalunya per risc greu i imminent. En aquest període les multes sumen 3,7 milions d'euros en total.

També a Catalunya han tingut lloc altre tipus de campanyes més orientades a la formació com a mesura que pretén assolir una major conscienciació de la cultura preventiva. El Departament de Treball, amb la col·laboració del Departament d'Educació, la patronal Cepta i els sindicats UGT i CCOO han dut a terme des de primers d'any una campanya educativa per conscienciar els alumnes de 5è i 6è de primària i 1er i 2ón d'ESO del Camp de Tarragona de la importància de la seguretat i Salut Laboral. Aquesta iniciativa s'inclou en la campanya "Créixer segur" que tal i com s'ha esmentat ha estat impulsada en l'àmbit europeu.

Campanyes formatives.

Amb el mateix objectiu formatiu, s'han editat materials en diverses llengües orientats a fer recomanacions adreçades a prevenir i assessorar sobre els accidents laborals per al col·lectiu específic del col·lectiu de persones treballadores estrangeres, els quals registren una alta sinistralitat. Aquesta formació i informació ha estat editada per dues vies: CCOO que, en diverses llengües (francès, anglès, àrab..), l'orienta a tots els treballadors i treballadores estrangeres, i pel Departament de Treball que específicament l'adreça al col·lectiu de treballadors i treballadores de la construcció.

4.2. SEGURETAT I SALUT LABORAL

4.2.1. Evolució de la sinistralitat

L'estudi estadístic que es detalla a continuació pretén reflectir la situació de la sinistralitat laboral a Catalunya al 2006. L'anàlisi més detallada correspon als accidents en jornada de treball amb baixa per la seva quantitat i la seva repercussió tant humana com econòmica. Els accidents *in itinere*, és a dir, els produïts a l'anada i tornada del centre de treball o bé a l'inici o finalització de la jornada laboral, tenen un tractament diferenciat de la resta. A l'igual passa amb les malalties professionals.

Al 2006 s'han incrementat els accidents en jornada de treball i els in itinere. Les malalties professionals es redueixen.

Les xifres de sinistralitat de l'any 2006 a Catalunya mostren un augment respecte a l'any anterior, que va registrar un descens en el cas dels accidents en jornada de treball, els més nombrosos, de quasi el 10% respecte al seu precedent. Enguany, el nombre d'accidents registrats s'ha incrementat en l'1,6% pel que fa als accidents en jornada de treball i del 6,7% pel que fa als anomenats *in itinere*. Aquests accidents ja havien presentat un increment al 2005 respecte a l'any anterior del 3,3%. Per contra, les malalties professionals presenten un descens del 26,4% al 2006.

Tot i que en general les xifres esmentades no mostren un assoliment del principal objectiu de les polítiques públiques i dels agents socials que persegueix la disminució contínua i inequívoca de la sinistralitat laboral, no es pot obviar que l'increment de l'ocupació, i per tant, de l'afiliació que s'ha produït a Catalunya pot condicionar els resultats obtinguts. Així, cal fer un esment específic en el creixement de l'afiliació total, que ha augmentat en el 3,9%, xifra que se situa per sobre de les dades d'evolució obtingudes pels accidents en jornada de treball.

El nombre d'accidents total, en el seu valor absolut, pot observar-se a la taula següent. A la taula també es mostren el nombre d'accidents i de malalties professionals registrades segons la seva gravetat i el seu àmbit territorial.

Els accidents en jornada de treball augmenten respecte al 2005 en l'1,6%, xifra inferior al creixement de l'afiliació que ha estat del 3,9%.

TAULA 156. SINISTRALITAT LABORAL A CATALUNYA 2006

Unitats: nombres absoluts

	Total	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Accidents en jornada de treball	305.784	230.989	29.502	16.743	28.550
amb baixa	162.979	121.521	16.843	8.584	16.031
lleus	161.586	120.555	16.709	8.459	15.863
greus	1.250	860	119	117	154
mortals	143	106	15	8	14
sense baixa	142.805	109.468	12.659	8.159	12.519
Accidents in itinere	19.110	15.409	1.556	709	1.436
lleus	18.693	15.090	1.519	683	1.401
greus	358	284	27	18	29
mortals	59	35	10	8	6
Malalties professionals	5.511	3.738	930	355	488
amb baixa	4.841	3.444	719	265	413

lleus	4.830	3.435	719	263	413
greus	11	9	0	2	0
mortals	0	0	0	0	0
sense baixa	670	294	211	90	75

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball

Territorialment, la major sinistralitat es registra a la província de Barcelona, que absorbeix el 75,5% dels accidents en jornada de treball, el 80,6% dels accidents *in itinere* i el 67,8% de les malalties professionals. De nou, es mostra una relació que guarda certa proporcionalitat amb la distribució de l'afiliació total, que es distribueix de la forma següent: el 75,3% a Barcelona, el 9,6% a Girona, el 5,6% a Lleida i el 9,5% a Tarragona. Tot i això, a Barcelona els accidents *in itinere* són més freqüents que a la resta de províncies i les malalties professionals es registren en menor mesura.

Una altra via d'anàlisi de la sinistralitat és l'estudi dels *índexs d'incidència*. Els índexs d'incidència s'obtenen a partir del nombre d'accidents de treball per cada 100.000 treballadors i treballadores amb les contingències professionals cobertes. Per tant, permeten relacionar el nombre d'accidents de treball amb el nombre de persones treballadores afiliades amb les contingències cobertes, per la qual cosa és un sistema més ajustat de seguiment de la sinistralitat laboral que les xifres absolutes d'accidents de treball. S'inclou el règim general, el règim especial de la mineria i el carbó, el règim especial del mar, el règim especial agrari i afiliats al règim especial de treballadors autònoms amb les contingències cobertes.

L'índex d'incidència dels accidents en jornada de treball amb baixa per al conjunt de Catalunya se situa al 2006 en 5.949,57 accidents per cada 100.000 treballadors i treballadores.

Girona és la província amb un índex d'incidència més alt, de 6.573,79, i Lleida la que el té més baix, 5.734,39. Tarragona registra un índex de 6.192,04, per sobre de la mitjana, i Barcelona de 5.857,74, per sota de la mitjana. Per tant, tot i que Barcelona és la que més accidents en jornada de treball amb baixa té en nombres absoluts, l'índex d'incidència mostra que la possibilitat de partir un accident és menor que en altres àmbits territorials catalans.

Girona és la província amb un índex d'incidència més alt i Lleida registra el menor.

4.2.1.1. Evolució dels accidents laborals amb baixa a Catalunya

a) Accidents en jornada de treball

Segons gravetat

El nombre d'accidents en jornada de treball amb baixa absorbeix el 53,3% del total d'accidents en jornada de treball.

Els accidents laborals amb baixa en conjunt van augmentar en el 6,7% durant el 2006 respecte a l'exercici anterior, trencant així la progressiva disminució que havia tingut lloc els darrers anys.

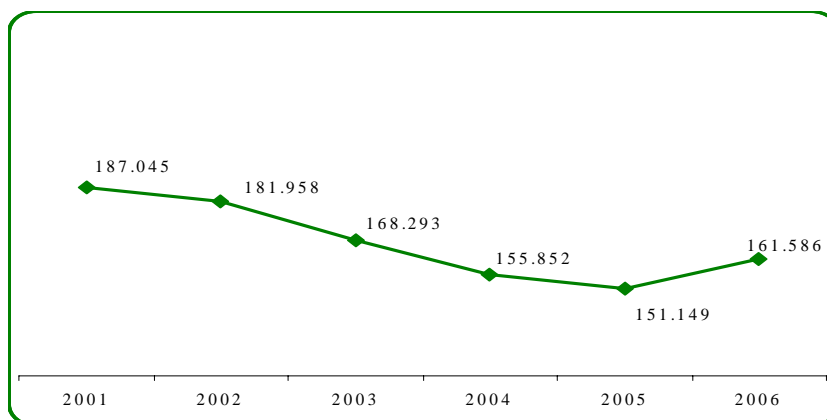
Del total d'accidents, 161.586 són lleus, el 6,9% més que l'any 2005 (151.149), 1.250 són greus, el 12,2% menys que l'anterior (1.423), i 143 són mortals, el 40,2% més (102). Per tant, al 2006 es van incrementar els accidents lleus i mortals, mentre que el nombre d'accidents greus manté constant la tendència a la baixa. El nombre tant alt d'accidents mortals sobre el còmput anual comporta que quasi cada dos dies i mig hi ha un treballador mort.

Els gràfics següents mostren l'evolució, en nombres absoluts, dels accidents amb baixa segons la seva gravetat.

Els accidents laborals amb baixa han augmentat al 2006, trencant la progressiva disminució registrada als darrers anys.

GRÀFIC 87. EVOLUCIÓ DEL NOMBRE ABSOLUT D'ACCIDENTS LLEUS EN JORNADA DE TREBALL AMB BAIXA. CATALUNYA 2001-2006

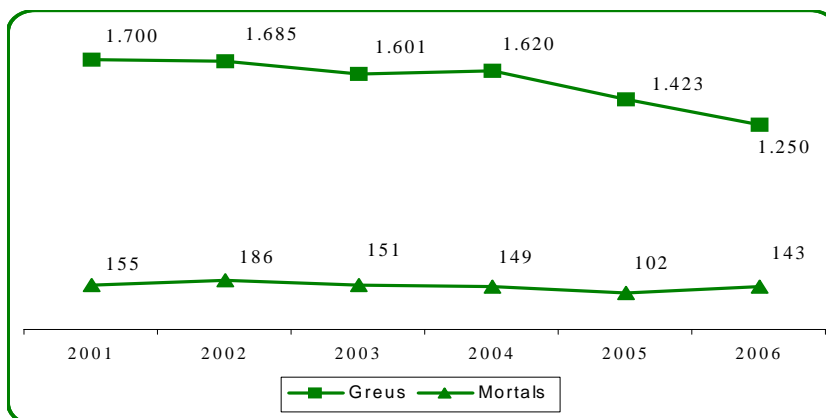
Unitats: nombres absoluts

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball

GRÀFIC 88. EVOLUCIÓ DEL NOMBRE ABSOLUT D'ACCIDENTS GREUS I MORTALS EN JORNADA DE TREBALL AMB BAIXA. CATALUNYA 2001-2006

Unitats: nombres absoluts

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball

Respecte al nombre d'accidents greus registrats cal destacar la seva reducció, en 173 accidents menys, que manté la tendència a la baixa que ja va tenir lloc al 2005 amb una reducció de 197 accidents respecte al 2004. Percentualment, la disminució registrada aquests dos anys és del 12,2% en ambdós casos.

Per *demarcació territorial*, els accidents greus han disminuït arreu excepte a Tarragona que incrementa la seva proporció en el 14,9%, la demarcació que més disminueix el seu nombre és Girona amb un descens del 24,7%. Per contra, Tarragona és la província que registra un major descens dels accidents mortals, del 33,3%, tot i que les altres províncies l'augmenten totes.

Sens dubte, l'increment en el nombre d'accidents mortals registrat enguany és força preocupant (41 accidents més). Tot i això, segons les dades publicades pel Departament de Treball, l'any 2006 ha augmentat la proporció dels accidents de trànsit o dels que tenen causes naturals en el total d'accidents mortals. Dels 143 accidents laborals mortals, 74 (el 52%) van produir-se per causes naturals, i d'entre ells 38 van ser bàsicament per vessaments cerebrals i infarts i 36 per sinistres de trànsit. Mentre que al 2005 el total d'accidents laborals mortals per causes naturals o accidents de trànsit va ser de 47 accidents. Aquest tipus d'accidents produïts per causes naturals es fan difícils d'evitar, tot i aplicant les mesures preventives per part de les empreses i els treballadors i treballadores o per l'Administració mitjançant els treballs de control i vigilància.

Enguany s'han incrementat els accidents lleus i mortals i s'han reduït els greus.

Els índexs d'incidència es mostren de la següent manera: 5.898,72 dels accidents lleus, 45,63 dels accidents greus i 5,22 dels accidents mortals.

Indubtablement, l'objectiu que pretén la disminució de la sinistralitat a Catalunya persegueix garantir el treball en unes condicions dignes i reduir el cost humà per als treballadors i les treballadores. Però, l'accidentabilitat també produeix un cost en l'economia catalana, segons estimacions fetes segons el cost econòmic en sous i cotitzacions a la seguretat socials dels accidents laborals amb baixa el cost supera els 246 milions d'euros⁸².

El cost econòmic en sous i cotitzacions a la Seguretat Social dels accidents amb baixa a Catalunya supera els 246 milions d'euros.

TAULA 157. COST ECONÒMIC PER CATALUNYA EN SOUS I COTITZACIONS A LA SEGURETAT SOCIAL DELS ACCIDENTS AMB BAIXA. CATALUNYA 2006

Unitats: nombres absoluts

Gravetat	Accidents amb baixa	Mitjana de dies de baixa	Total
Lleus	161.586	19	3.070.134
Greus	1.250	89	111.250
Total dies de baixa			3.181.384
Total mesos de baixa (dies/30)			106.046,13
Cost laboral mig per treballador i mes (€)			2.322,80
Cost estimat sinistralitat laboral (€)			246.324.223,62

Nota: El càlcul del cost de la sinistralitat laboral no té en compte els accidents mortals, ni altres variables com la despesa sanitària i farmacèutica que generen o la pèrdua de productivitat per haver de substituir treballadors i treballadores experimentats per altres d'inexperts.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de treball i INE, Enquesta trimestral del cost laboral (ETCL) on resten excloses les activitats econòmiques de l'Administració pública, el servei domèstic i els organismes extraterritorials. Mitjana anual 2006

Segons gènere

La dades de sinistralitat mostren que majoritàriament els accidents són patits pels homes. Les dones al 2006 registren 37.365 accidents en jornada de treball amb baixa, el 22,9% del total. Per tant, 3 de cada 4 accidents recauen sobre els homes.

Al 2006, 3 de cada 4 accidents són patits pels homes.

⁸² La taula reproduceix l'estimació publicada pel Departament de Treball, 2 de febrer del 2007. El cost estimat de la sinistralitat laboral en aquella nota de premsa era de 232.592.813 euros atès que es va utilitzar per al seu càlcul el cost laboral mig per treballador i mes del tercer trimestre del 2006 que publica l'INE. En aquesta taula el cost total augmenta atès que ja es disposen de les dades de cost laboral en mitjana anual i s'han actualitzat.

Aquesta pauta s'ha anat mantenint al llarg dels darrers anys, atès que si analitzem les dades d'accidentabilitat des del 2001 s'observa que la població masculina és la que registra un major nombre d'accidents en tots els períodes i, tot i el descens de la sinistralitat en algun dels períodes precedents, les dones s'han mantingut relativament estables (l'any 2001 van registrar 37.596 front els 37.365 del 2006).

Segons sector econòmic

El nombre més elevat d'accidents amb baixa a Catalunya segons el sector, es registra als serveis, atès que aquests absorbeixen el 45,7% del total (74.427 accidents). Seguidament, és el sector de la indústria el que presenta un percentatge més alt (el 30,8% amb 50.136 accidents) i després el de la construcció (21,9% amb 35.738 accidents). L'agricultura concentra l'1,6% dels accidents (2.678).

En nombres absoluts els serveis registra més accidents.

TAULA 158. ACCIDENTS EN JORNADA DE TREBALL AMB BAIXA SEGONS GRAVETAT I SECTOR ECONÒMIC. CATALUNYA 2006

Unitats. nombres absoluts

	Total	Lleus	Greus	Mortals
Agricultura	2.678	2.647	28	3
Indústria	50.136	49.743	359	34
Construcció	35.738	35.317	384	37
Serveis	74.427	73.879	479	69
Total	162.979	161.586	1.250	143

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball

L'evolució respecte a l'any anterior mostra un creixement del nombre total d'accidents en tots els sectors. Tot i això, la variació interanual que més augment registra es troba al sector de la construcció (el 14,4% més) i la menor a la indústria (el 2,6% més). Els accidents als serveis s'incrementen en el 6,4% i en el 3,4% a l'agricultura.

Respecte al 2005 hi ha un increment de la sinistralitat a tots els sectors.

La distribució del nombre d'accidents lleus per als diferents sectors manté els mateixos punts percentuals que per al total d'accidents, a l'igual que la variació interanual que mostra una progressió en valors lleugerament superiors als registrats per al total.

En canvi, el pes dels accidents greus és lleugerament inferior en els serveis (el 38,3%) i augmenta a la construcció, a la indústria i a l'agricultura (el 30,7%, el 28,7% i el 2,2%, respectivament). La disminució del nombre d'accidents greus respecte a l'any anterior no es dona de la mateixa manera

en els diferents sectors. L'agricultura mostra un descens més notable, el 31,7%, li segueix la indústria que mostra una disminució del 16,9%, els serveis amb el 13,1% d'accidents menys i la construcció només el 3,8%.

Els accidents mortals als serveis quasi doblen als registrats a la construcció i doblen els de la indústria. En nombres absoluts als serveis es van produir 69 accidents mortals, a la construcció 37 accidents i a la indústria 34. I només 3 accidents mortals van ser registrats a l'agricultura al 2006. Proporcionalment la distribució dels accidents mortals entre els sectors és la següent: 48,8% als serveis, 25,9% a la construcció, 23,8% a la indústria i 2,1% a l'agricultura. Respecte a l'augment del nombre d'accidents vers el 2005 el sector que més l'acusa és el dels serveis que incrementa el seu nombre en el 64,3%. Un altre augment notable del nombre d'accidents es dona a la indústria, amb el 47,8% més. Per contra, l'increment registrat a la construcció és més feble, del 8,8%.

En valors absoluts els accidents mortals als serveis quasi doblen als registrats a la construcció i doble els de la indústria.

Índex d'incidència segons sector econòmic

Si s'analitzen les dades segons els índexs d'incidència s'observa que els sectors no guarden la mateixa gradació que si es fa amb els nombres absoluts d'accidentabilitat. Per a la totalitat dels accidents en nombres absoluts el sector amb més accidentabilitat és el dels serveis, seguidament es troba la indústria, la construcció i l'agricultura. En canvi, els índexs d'incidència mostren que el sector que presenta un grau més alt d'accidentabilitat és el de la construcció, 12.719,59 accidents per cada 100.000 treballadors i treballadores, seguidament la indústria, 9.163,92 accidents, l'agricultura, 4.685,47 accidents i per últim els serveis, 4.014,16. És per aquest motiu que anteriorment es feia referència a que els nombres absoluts poden, en algunes ocasions, desvirtuar les conclusions sobre la sinistralitat.

Segons l'índex d'incidència el sector amb més sinistralitat és la construcció.

Aquesta gradació es manté per a tots els nivells de gravetat dels accidents. Destaca que per als accidents greus la diferència entre el nombre absolut d'accidents per al sector de la construcció i per al sector dels serveis és de 95 accidents, aproximadament el 8% més als serveis, mentre que la possibilitat de patir un accident segons els índex d'incidència és més cinc vegades més forta per a la construcció (25,83 als serveis front els 136,67 a la construcció).

La construcció és consolidada com el sector que té un grau més alt d'accidentabilitat per als seus treballadors i treballadores.

L'evolució al llarg dels darrers anys mostra una tendència a la baixa del grau d'accidentabilitat en tots els sectors, a excepció del darrer any on tots mostren un increment. Percentualment des del 2003, l'índex d'incidència general ha descendit en 14 punts percentuals. El sector que més l'ha disminuït ha estat el de la construcció que mostra una tendència més acusada a la reducció (-18,8%) sobre tot fins el 2005.

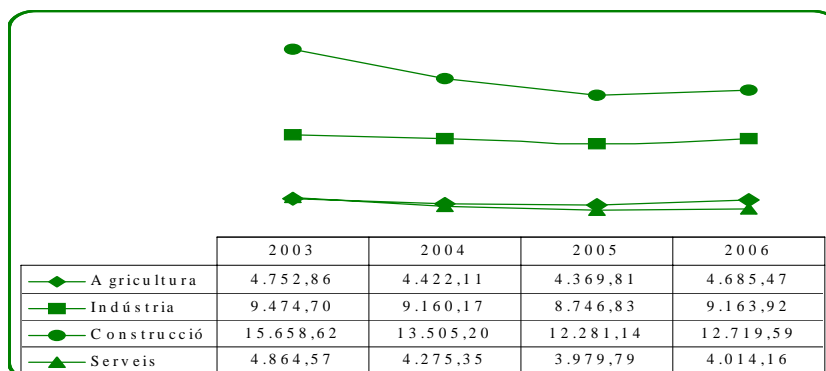
La causa més freqüent de sinistralitat a la construcció són les caigudes en alçada.

Respecte al 2006, l'índex per al conjunt dels accidents s'incrementa en el 2,5%. Però respecte als sectors, aquest augment no dona en igual mesura. Així, mentre que l'agricultura incrementa la possibilitat de tenir un accident per als seus treballadors i treballadores en el 7,2%, els serveis ho fan en el 0,9%. La indústria i la construcció presenten augments de 4,8% i 3,6%, respectivament.

El gràfic següent mostra l'evolució sota el paràmetre dels índexs d'incidència per als quatre sectors.

GRÀFIC 89. . EVOLUCIÓ DE L'ÍNDEX D'INCIDÈNCIA DELS ACCIDENTS EN JORNADA DE TREBALL AMB BAIXA SEGONS SECTOR ECONÒMIC. CATALUNYA 2003-2006

Unitats: índex d'incidència

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball

Segons l'activitat econòmica

La branca d'activitat econòmica que més nombre d'accidents totals registra és la construcció (35.738 accidents). Seguidament, es troben les dues branques agrupades del comerç, en la seva vessant del comerç al detall i a l'engròs (17.780 accidents). L'epígraf de les altres activitats empresarials concentra 15.146 accidents. Aquesta branca inclou activitats molts diverses a les empreses com les consultories jurídiques o de comptabilitat, els serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria, els assaigs tècnics, els serveis de selecció i col·locació de personal o d'investigació i de seguretat, entre d'altres. També, en la seva dimensió agrupada, la metal·lúrgia i la fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària, corresponent a la branca d'indústries manufactures, absorbeixen un gran nombre d'accidents (13.536 accidents). L'hoteleria ha registrat al 2006, 8.165 accidents.

Només aquestes branques d'activitat esmentades (construcció, comerç, activitats empresarials, metal·lúrgia i hoteleria) concentren el 55,4% dels accidents registrats en nombre absoluts.

Però, de nou, analitzats els índexs d'incidència la gradació que s'estableix entre les diferents branques d'activitats segons la seva sinistralitat. Així, les branques amb un nivell de sinistralitat superior corresponen a les indústries extractives, específicament les dedicades a l'extracció d'antracita, hulla, lignit i torba o petroli brut i gas natural (42.407,66 accidents cada 100.000 treballadors i treballadores i 87.412,59 accidents). La silvicultura obté un índex de 49.347,87 accidents cada 100.000 treballadors i treballadores. Les indústries manufactures també tenen índexs elevats. D'entre elles destaca la metal·lúrgia amb 32.288,53 accidents cada 100.000 treballadors i treballadores i el reciclatge, amb un índex de 29.572,84. El transport, específicament el marítim, aeri i espacial mostra una sinistralitat elevada (índexs de 14.098,82 i 26.629,64, respectivament).

Destaca que sota la desagregació de les branques d'activitat econòmica la corresponent a la construcció no se situa en el primer lloc de la gradació segons la sinistralitat registrada, tal i com es troba si s'analitzen els grans sectors econòmics. L'accidentabilitat segons els índexs d'incidència és major a les indústries extractives, les indústries manufactureres, la silvicultura, el comerç i el transport.

La distribució del nombre d'accidents registrats al 2006 segons branques d'activitat i gènere es mostra diferent, tal i com mostra el gràfic següent.

Les dones mostren una major concentració en determinades branques d'activitat de la sinistralitat registrada al 2006. Tal i com es pot observar al

Per branques d'activitat l'accidentabilitat més alta en nombres absoluts es registra a la construcció, el comerç i les altres activitats empresarials.

Segons els índexs d'incidència la gradació de la sinistralitat més elevada varia, sent les primeres branques les de les indústries extractives, la silvicultura i les indústries manufactureres.

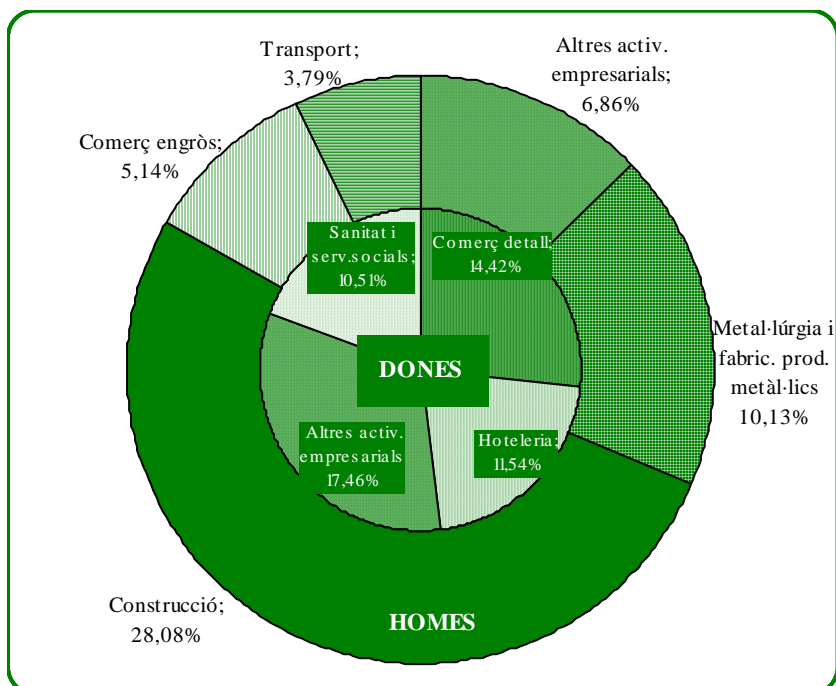
gràfic, el 54% dels seus accidents es troben a les branques de altres activitats empresarials, el comerç al detall, l'hoteleria o la sanitat i els serveis socials. En general, el 85% dels seus accidents són absorbits per 16 branques d'activitats econòmiques.

Els homes mostren una major diversificació en les branques on es registren els accidents, encara que quasi un 30% d'ells es donen a la construcció. Així, les 16 branques d'activitat que més accidents registren només concentren el 80%.

També, s'observa que les branques d'activitat on hi ha accidentabilitat de la població masculina no són, a excepció de la branca d'altres activitats econòmiques, coincidents amb les branques més significatives per a la població femenina. Sens dubte, això respon al diferent grau d'ocupació en elles d'un gènere o un altre.

GRÀFIC 90. DISTRIBUCIÓ EN BRANQUES D'ACTIVITAT DEL 54% DELS ACCIDENTS EN JORNADA DE TREBALL AMB BAIXA REGISTRATS SEGONS GÈNERE. CATALUNYA 2006

Unitats: percentatges

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball

Segons tipus de contracte

Dels 162.979 accidents amb baixa, 94.964 són patits per persones amb contracte fix, el 58,3%.

La sinistralitat registrada per les persones amb contractes temporals és força elevada atès que absorbeixen el 41,6% dels accidents registrats però constitueixen el 26,4% dels assalariats, segons les dades de l'EPA. La proporció està significativament desequilibrada atès que 1 de cada 4 treballadors o treballadores assalariades és temporal mentre que gairebé 1 de cada 2 accidents es produeix en persones amb contracte temporal.

Les persones treballadores amb contracte temporal registren el 41,6% dels accidents però només constitueixen el 26,4% dels assalariats segons l'EPA.

TAULA 159. EVOLUCIÓ DEL NOMBRE D'ACCIDENTS EN JORNADA DE TREBALL AMB BAIXA SEGONS TIPUS DE CONTRACTE I GRAVETAT. CATALUNYA 2005-2006

Unitats: nombres absoluts i percentatges

2005				
	Eventual	Fix	Sense especificar	Total
Lleus	62.698	88.298	153	151.149
Greus	578	833	12	1.423
Mortals	38	64	0	102
Total	63.314	89.195	165	152.674
2006				
	Eventual	Fix	Sense especificar	Total
Lleus	67.139	94.180	267	161.586
Greus	535	698	17	1.250
Mortals	56	86	1	143
Total	67.730	94.964	285	162.979
Variació interanual relativa				
	Eventual	Fix	Sense especificar	Total
Lleus	7,1%	6,7%	74,5%	6,9%
Greus	-7,4%	-16,2%	41,7%	-12,2%
Mortals	47,4%	34,4%	100,0%	40,2%
Total	7,0%	6,5%	72,7%	6,7%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball

L'any 2005 la distribució de l'accidentabilitat entre els dos tipus de contractes era similar a la d'enguany, tot i que una mica més baixa per als contractes eventuals, 41,5% dels accidents es concentraven en aquests contractes.

Segons la seva gravetat dels accidents el pes dels contractes temporals adquireix més o menys importància. Així, el 42,8% dels accidents greus es concentren en treballadors i treballadores temporals i els contractes fixos mostren més pes sobre el total d'accidents mortals (60,1%). Els accidents lleus mostren la mateixa distribució que l'establerta per a la totalitat dels accidents.

La variació interanual de la totalitat dels accidents ha estat del 6,7%, del 6,5% sobre els accidents de persones amb contractes fixos i del 7,0% en el cas d'eventuals. Tot i això, cal considerar que la taxa de temporalitat a Catalunya s'ha incrementat en 1,6 punts percentuals, amb 72.800 treballadors i treballadores temporals més que representen un augment del 10,8% en aques-

ta categoria. Aquests fets poden ocasionar un increment dels accidents de les persones treballadores temporals però, com mostren les dades, no s'estableix la mateixa proporció entre l'increment dels i de les treballadores (10,8%) i l'increment d'accidents (7,0%).

Per contra, l'increment registrat per els i les treballadores indefinides ha estat d'1,6%, mentre que el seu increment d'accidentabilitat se situa en 6,5%.

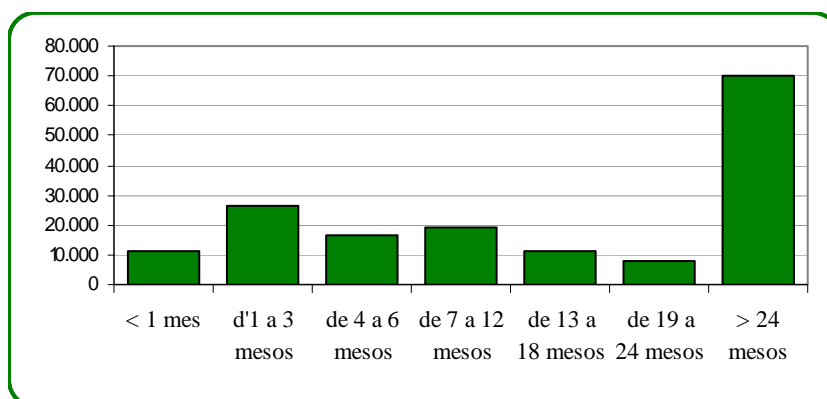
Segons antiguitat a l'empresa

Les persones que porten menys d'un any a la seva empresa concentren el 45% dels accidents, mentre que són menys d'un terç de les persones assalariades. Les causes poden ser diverses des d'una manca de l'experiència o de la preparació requerida per al treball o el no fer un ús adient de les mesures preventives, entre d'altres.

GRÀFIC 91. NOMBRE D'ACCIDENTS EN JORNADA DE TREBALL AMB BAIXA SEGONS L'ANTIGUITAT A L'EMPRESA. CATALUNYA 2006

El 45% dels accidents es concentren en antiguitats inferiors a 1 any.

Unitats: nombres absoluts

Font: Departament de Treball.

A més, cal afegir que el 70,5% de la població assalariada amb una antiguitat inferior a 1 any a l'empresa té un contracte de caràcter temporal, la qual cosa representa que les conclusions sobre la sinistralitat pel que fa a la temporalitat poden aplicar-se en aquesta categoria.

El gràfic anterior també fa palès que la proporció d'accidents entre el segon mes d'antiguitat i el sisè mes absorbeix aproximadament el 26% dels accidents.

Per al segon any d'antiguitat, l'accidentabilitat descendeix concentrant el 13% aproximadament dels accidents. Tot i això, aquesta proporció continua sent preocupant.

Comparativa dels índexs d'incidència amb la resta de comunitats autònomes segons gravetat

Pel que fa a l'afiliació s'observa que Catalunya absorbeix el 17,7% sobre el conjunt de la població afiliada a la Seguretat Social amb les contingències professionals cobertes de l'Estat. D'aquesta manera es consolida com la comunitat autònoma que té més pes en el conjunt de l'afiliació. Li segueixen Andalusia (16,8%) i Madrid (16,2%).

L'índex d'incidència de la totalitat dels accidents a Catalunya està lleugerament per sota de la mitjana estatal, que se situa enguany en 6.030. El mateix efecte s'observa a Melilla, Extremadura, Aragó i Madrid. Per contra, les autonomies amb els índexs d'incidència més alts són, amb força diferència, les Illes Balears i Castella-La Manxa.

Comparativament, les dades obtingudes dels índexs dels accidents segons la seva gravetat també es mostren més baixes a Catalunya respecte a la mitjana estatal, registrant les dades dels índexs següents: 5.899 dels lleus, 45,6 dels greus i 5,2 dels mortals a Catalunya front els registrats a Espanya de 5.967 dels lleus, 56,6 dels greus i 6,2 dels mortals. Destaca la diferència notable respecte a l'índex registrat en els accidents greus. La comunitat amb un índex més elevat en el cas dels accidents lleus és Castella la Manxa (7.688), Galícia per als accidents greus (105,0) i Cantabria per als mortals (10,6)

Catalunya és la comunitat amb més afiliats però amb índexs d'incidència inferiors a la mitjana estatal per a tots els graus de gravetat.

A Catalunya respecte al 2005 s'ha produït un descens molt rellevant en l'índex d'incidència dels accidents greus, del -15,7%, mentre que els accidents lleus i els mortals han augmentat en el 2,7 i 34,0%, respectivament. Al conjunt d'Espanya destaca el descens dels accidents greus (-13,2%) i dels mortals (-4,5%). Pel que fa la conjunt d'accidents l'increment registrat als índexs d'incidència ha estat de 2,5%. Aquest fet contrasta amb el descens que s'havia detectat al llarg dels darrers anys, del 6,9% al 2005 respecte al 2004 i del 10,1% del 2004 respecte al 2003.

Tot i això, cal considerar que l'increment de l'afiliació total a Catalunya ha estat del 3,9%, xifra superior a l'augment de la sinistralitat.

b) Accidents *in itinere*

Els accidents *in itinere* són els produïts a l'anada o la tornada del centre de treball. S'han de complir alguns requisits com ara que el camí recorregut sigui aquell que habitualment s'utilitza, sense interrupció voluntària del mateix atès que sinó es trencaria el nexa causal. També, el mitjà de transport ha de ser habitual, sigui de caràcter públic o privat o inclús a peu.

A Catalunya s'han registrat 19.110 accidents *in itinere* al 2006. D'aquests el 97,8% són de caràcter lleu (18.693), 1,9% greus (358) i el 0,3% mortals (59).

Per demarcacions territorials, el 80,6% es concentren a Barcelona, el 8,1% a Girona, el 7,5% a Tarragona i a Lleida el 3,7%. Aquesta distribució territorial manté les pautes observades per als accidents en jornada de treball, tot i que percentualment Barcelona guanya més pes sobre el conjunt de la categoria.

L'evolució del nombre d'accidents in itinere mostra una tendència creixent.

Tot i això, els accidents *in itinere* mortals es mostren més diversificats. Barcelona absorbeix el 59,3% dels mateixos (35 morts), pes que és inferior al pes sobre el conjunt d'afiliats de Catalunya en aquesta província (el 75,3% en mitjana anual). Per contra, Lleida registra el 13,6% del total, amb 8 accidents mortals, molt per sobre del seu pes respecte a l'afiliació total (el 5,6%).

Lleida és la demarcació que més accidents mortals concentra respecte a la seva proporció d'afiliats.

Tarragona, amb el 10,2% dels accidents mortals, i Girona, amb el 16,9%, també mostren valors superiors als de les respectives afiliacions, el 9,5% i el 9,6%.

L'evolució dels accidents *in itinere* presenta una tendència creixent. A Catalunya, les xifres d'accidents han anat pujant, llevat del període 1999-2000, en què l'evolució va ser negativa amb un 2% menys. Al 2002 el nombre d'accidents es va disparar amb un increment del 6,5%, increment que és similar al registrat al 2006, el 6,7%. Al 2005, l'increment respecte al període precedent va ser de 3,26%.

Segons la gravetat, al 2006 s'han reduït els accidents greus, i s'han incrementat els mortals i els lleus (-15,4%, 13,5% i 7,2%, respectivament).

4.2.1.2. Malalties professionals

El total de malalties professionals registrades a Catalunya al 2006 és de 5.511. D'elles, el 87,8% han provocat una baixa laboral.

Segons *demarcacions territorials*, el 71,1% de les malalties totals (amb baixa i sense) es localitzen a Barcelona (3.444), el 14,9% a Girona (930), el 8,9% a Tarragona (488) i la resta a Lleida (355). Cap de les demarcacions té declarada cap malaltia professional mortal. A l'igual passa en qualsevol de les províncies d'Espanya.

Atenent a la *gravetat*, el nombre més elevat de malalties professionals registrades amb baixa són de tipus lleu (99,7% del total). En nombres absoluts són 4.830 enfront les 4.841 malalties totals. El nombre de malalties greus registrades al 2006 és d'11.

Les malalties professionals registrades mostren una tendència al descens, tant pel que fa als nombres absoluts com als índexs d'incidència.

TAULA 160. MALALTIES PROFESSIONALS AMB BAIXA SEGONS GRAVETAT I SECTOR. CATALUNYA 2005-2006

Unitats: nombres absoluts i percentatges

2005					
	Agricultura	Construcció	Indústria	Serveis	Total
Lleus	59	669	3.549	2.293	6.570
Greus	0	1	6	9	16
Mortals	0	0	0	0	0
Total	59	670	3.555	2.302	6.586
2006					
	Agricultura	Construcció	Indústria	Serveis	Total
Lleus	56	491	2.686	1.597	4.830
Greus	1	1	1	8	11
Mortals	0	0	0	0	0
Total	57	492	2.687	1.605	4.841
Variació interanual relativa					
	Agricultura	Construcció	Indústria	Serveis	Total
Lleus	-5,1%	-26,6%	-24,3%	-30,4%	-26,5%
Greus	100,0%	0,0%	-83,3%	-11,1%	-31,3%
Mortals	-	-	-	-	-
Total	-3,4%	-26,6%	-24,4%	-30,3%	-26,5%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball

Per *sectors econòmics* és a la indústria on es registra un nombre absolut més alt, assolint el 55,5% del total registrades al 2006 (54,0% al 2005). Els serveis han registrat el 33,2% del total, el que representa un descens respecte al 2005 quan representaven el 35,0%.

La *variació interanual relativa* total de les malalties professionals amb baixa mostra un descens del 26,5% al 2006.

Catalunya concentra el 25,2% de les malalties professionals d'Espanya.

Les taxes d'incidència de les malalties professionals amb baixa per a cadascun dels sectors econòmics mostren que l'índex més alt del 2006 s'ha registrat a la indústria amb 491,13 malalties per cada 100.000 treballadors o treballadores. La construcció en registra un índex de 175,11 malalties, l'agricultura de 99,73 malalties i els serveis de 86,56 malalties.

L'evolució de la taxa d'incidència mostra una progressió al descens, perquè si bé al 2001 era de 260,0 malalties cada 100.000 treballadors o treballadores, l'any 2006 és de 176,72. Aquesta pauta no s'observa d'igual forma si s'analitzen els nombres absoluts.

Segons un informe de l'Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball, la taxa d'incidència dels accidents de treball al conjunt de l'Estat s'ha reduït als darrers anys, mentre que el de malalties professionals mostra una tendència progressiva.

L'esmentat Informe fa una anàlisi de les malalties d'origen laboral al 2005, del qual es farà una breu menció atès que Catalunya absorbeix el 25,2% de les malalties registrades. Per tant, l'Informe assenyala que l'increment registrat està provocat per un augment en el nombre de malalties musculoesquelètiques, que representaren al 2005 el 87,3% del conjunt de malalties. Aquestes malalties es manifesten majoritàriament, el 85%, en una fatiga de baines tendinoses que es produeix als colzes, les espatlles o els canells, deguts a moviments repetitius. De les malalties no osteomusculars, destaquen les malalties de la pell, que al llarg del 2005 a Espanya equivalien a 13 casos per cada 100.000 treballadors o treballadores. Les hipoacusies van créixer lleugerament en els darrers anys, mentre que l'asma ha registrat descensos.